1,2,3,5,8

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latvijas aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60. tekstā $ 3.20—$ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

WEDNESDAY, MARCH 8, 1961. 19./1053. n-rs. TREŠDIEN, 1961. G. 8. MARTĀ II. gads.

JAUNS PRIEKŠNIEKS UN JAUNI VALDES LOCEKĻI DAUGAVAS VANAGIEM KANADĀ

ORGANIZĀCIJU TURPMĀK VADĪS ROBERTS EPNERS

Kanadas Daugavas Vanagu saime nedēļas nogalē pulcējās uz savu kārtējo delegātu sanāksmi Toronto, lai novērtētu pagājušā gada darbību un spriestu par nākotnē veicamo, kas prasīja divas garas darba dienas. Sanāksmi ar svētbrīdi atklāja māc. A. Briedis, pēc kam delegātus un viesus uzrunāja līdzšinējais valdes pr. V. Mukts, mudinot visus delegātus ar nopietnību un pienākuma apziņu ķerties pie savu uzdevumu veikšanas, runas noslēgumā aicinot visus kopīgi nodziedāt Dievs, svētī Latviju.

Uz sanāksmi no Ņujorkas bija ieradies arī viens no ilggadīgākajiem, vadošajiem DV organizācijas darbiniekiem, Komitejas Latvijas brīvībai loceklis — majors V. Hāzners, kas sveica Kanadas DV saimi kā cīnītājus par Latvijas neatkarību un trimdas kultūrālās saimnieciskās dzīves stiprus balstus.

Mājastēvs — DV Toronto nod. priekšnieks P. Ratnieks aicināja spriest par darbu un notikumiem ar īstu goda prātu, LNAK daļas pr. V. Upeslācis, apsveicot Daugavas Vanagus, uzsvēra, ka tie veikuši svētīgu organizēšanās darbu, vispirms apzinot bijušos karavīrus, tālāk paplašinot savus mērķus un iekļaujoties visu trimdas latviešu organizāciju kultūrālo un saimniecisko centienu īstenošanā. No kaimiņiem — TLB sirsnīgos vārdos sanāksmi sveicināja jaunā priekšniece V. Porīete, no TLB Sestdienas skolas un gaidu jendas A. Martinsone, pateicoties par atbalstu jaunatnei un īpaši par skolai piešķirtām telpām, novēlot, lai „dotais devējam atdodas". No LPB Kanadas kopas sveicināja B. Senkēviča, suminot Kanadas Vanagus kā rakstītā vārda — preses — cietokšņa turētājus; no skautu jendas sveica St. Leimanis, mudinot arī turpmāk visu vērību pievērst jauniešiem, palīdzēt tiem organizēties un turēties kopā. No Katoļu apvienības apsveikumu un labākos novēlējumus nodeva J. Niedra, mudinot turēties ciešā vienībā, visvairāk domājot par sava galvenā ieroča — laikraksta veidošanu, jo Vanagi ir vienīgā latviešu organizācija brīvajā pasaulē, kuras rokās ir šāds varens spēks miera laikā — prese.

Ar telegrammām un rakstiem bija sveikuši Daugavas Vanagu priekšnieks V. Janums, DV Rietumvācijas valde, DV apvienība ASV u. c.

Pēc īsa pārtraukuma delegāti ķērās pie savu tiešo pienākumu veikšanas, pavadot nopietnās pārrunās un darbā — 2 dienas.

Jaunajā DV Kanadas valdē ievēlēti: Roberts Epneris (pr-dis), Laimons Līdums (pr. v.), Arvīds Beitāns (sekr.), Jānis Ronis (kasieris), Arnolds Kvēps (Apr.vad.), Jānis Celms (Kult. d. v.), Edgars Breikšs (Jaun. un sp. d. v.), Kārlis Bencons (Inf. d. v.), Pēteris Vītols (biedrz.). Revīzijas kom.: Alfreds Zibens (pr-dis), Arnolds Akmens (sekr.), Osvalds Kļavenieks (loc.). Goda tiesā: Valdis Tuklers (pr-dis), Pēteris Rudzītis (sekr.), Elmārs Krūka (loc.).

Kanadas valdes pr-ka un valdes oficiālā adrese: 59 Langarth St., East, London, Ont., tel. GE 8-4560.

KANADAS DV ORGANIZĀCIJAS JAUNĀ VALDE:

Sēd no kr.: L. Līdums (pr-ža vietn.), I. Breikša (Vanadžu pārstāve), R. Epners (valdes pr-dis), A. Zibens (rev. kom.), V. Tuklers (goda tiesas pr-dis), E. Krūka (goda tiesas loc.). Stāv no kr.: A. Akmens (rev. kom.), J. Ronis (kasieris), P. Vītols (biedrzinis), P. Rudzītis (goda tiesas sekr.), K. Bencons (inform. daļas vad.), A. Kvēps (aprūpes d. vad.), J. Breikšs (jaunatnes un sporta d. vad.), O. Kļavenieks (rev. kom.). Iztrūkst: sekretārs A. Beitāns un kult. d. vad. J. Celms. J. Kreiļa uzņ.

KARŠ KUBAS KALNOS

KASTRO UZSĀK KATOĻU BAZNĪCAS ĪPAŠUMU NACIONĀLIZĀCIJU.

V a š i n g t o n ā. Lai gan ziņas par ministru prezidenta Kastro lojālo spēku cīņām ar pretkomūnistu nemierniekiem ir visai skopas, reizē pa reizei tādas izdodas iegūt, un iegūtais liecina, ka situācija ir apmēram tāda pati, kāda valdīja Kastro revolūcijas sākumā. Skaitliski daudz pārākās valdības karaspēka vienības turpina nemitīgus uzbrukumus pret partizāniem, bet bez jebkādiem redzamiem panākumiem. Nedēļas nogalē vairākus uzbrukumus personīgi vadījis aizsardzības ministrs Rauls Kastro. Smagākās kaujas notikušas Orientes provincē un Eskambrei kalnos. Kādā no valdības karaspēka uzbrukumiem nogalināts partizānu grupas komandieris kpt. Dias Romero, kas savā laikā bija Kastro armijā.

Savā nacionālizācijas kampaņā un cīņās ar katoļu baznīcu Kastro tagad apvienojis savas spējas un uzsācis baznīcas īpašumu nacionālizāciju, tā ļoti sāpīgi skarot pēdējās ienākumus.

Partizānu uzbrukumi, baznīcas pretestība un nelāgais saimnieciskais stāvoklis, kura uzlabošana atrodas pilnīgi komūnistu valstu rokās, nebūt vēl nav visa Kubas ministru prezidenta nelaimju kopaina. Lai darītu, ko darīdams, Kastro līdz šim vēl nav spējis aizkavēt iedzīvotāju nemitīgo bēgšanu no Kubas uz Sav. Valstīm. Kopš Kastro valdīšanas sākuma Sav. Valstīs patvērumu atraduši vismaz 45.000 Kubas pavalstnieku. No Havanas savukārt ziņo, ka visas galvaspilsētu ārvalstu sūtniecības esot politisku bēgļu pilnas un ka arī šis skaits, tāpat kā bēgļu skaits uz Sav. Valstīm turpinot augt ar katru jaunu dienu.

Asiņaina izrēķināšanās Luluaburgā

Kongo karavīri Kasai provinces galvaspilsētā nogalina 44 civiliedzīvotājus.

L e o p o l d v i l l ē. Atriebībā par trīs karavīru nogalināšanu trakojošās Kongo karavīru grupas pagājušās nedēļas vidū uzsāka organizētu civiliedzīvotāju slaktiņu Luluaburgā, nogalinot 44 personas. Gānas karavīriem, kas patrulē pilsētā, slepkavības neizdevās aizkavēt.

Katangas valdība tai pašā laikā, ļoti iespējams, ka, rēķinoties ar eventuālu Apvienoto Nāciju spiedienu atbrīvoties no visiem beļģu virsniekiem un karavīriem, uzsākusi slepenas sarunas ar franču rezervistiem. Pēdējiem neesot nekāda sakara ar Francijas valdību vai tās politiku Afrikā. Tie nākot no Rodēzijas un Katangā meklējot kara algotņu darbu.

Eizenhauera vizīte?

Mazliet apkaunējušies par savu izturēšanos pagājušajā vasarā, kad japāņu kreiso politiķu spiediena priekšā savu vizīti bija spiests atlikt Sav. Valstu prezidents Eizenhauers, agrāko prezidentu viesos aicināt gatavojas paši japāņi. Sociālistu un studentu organizācijas solījušās gādāt, lai nenotiktu nekādas demonstrācijas un nekārtības. Eizenhaueru, kā bijušo Kolumbijas universitātes prezidentu, ciemos aicinātu šo mācības iestādi beigušie japāņi. Lai gan Eizenhauers ceļotu kā privātpersona, Japānā viņu sagaidītu ar valstsvīram pienācīgu godu, paredzot arī sastapšanos ar imperātoru Hirohito. Eizenhauers savā laikā bija domājis apmeklēt Japānu šī gada rudenī.

JUKAS KONGO ATKAL PASTIPRINĀS

Kamēr Kongo politiķi organizējas savstarpējām sarunām, chaosā nonākušās republikas karavīri uzbrūk Apvienoto Nāciju spēkiem.

Pagājušās nedēļas nogalē notika pirmās atklātās sadursmes starp Kongo un Apvienoto Nāciju spēkiem, kas, pamatojoties uz Drošības padomes neseno lēmumu, nekavējās atklāt uguni pret uzbrucējiem.

Apšaudīšanās notika trīs dažādos punktos, kurus aizstāvēja Kanadas, Malajas un Sudanas karavīri. Visos trīs kauju punktos skaitliski daudz niecīgākās starptautiskā karaspēka vienības bija spiestas atzīt Kongo armijas pārākumu.

Kanadieši tika iesaistīti cīņās, aizstāvot savu sakaru uzturēšanas mītni ostas pilsētā Matadi, kur atrodas lielākā Kongo karavīru nometne. Kāda kapteiņa komandētiem kanadiešu sakarniekiem Kongo spēki uzbruka pat smagiem ieročiem, un pēc apmēram 6 stundu ilgas cīņas kanadiešu raidījumi uz ārpasauli apklusa. Kanadiešus ar granātmetēju uguni atbalstīja Sudanas karavīri, kas vēlāk paskaidroja, ka pēc viņu domām sakarnieki krituši Kongo uzbrucēju gūstā. Vēlāk noskaidrojās, ka tas tā patiesi noticis. Apvienotās Nācijas neko šai starpgadījumā tuvāk nepaskaidro, bet ir zināms, ka 8 kanadieši kaut kādā veidā no gūsta atbrīvoti un jau sasnieguši Leopoldvilli, 200 jūdžu ziemeļaustrumos no Matadi. Devītais kanadietis, sakarnieku grupas komandieris kpt. Belandžers pazudis bez vēsts.

Sudanas karavīri, gan arī tikai pavisam niecīga sardzes grupa, pret uzbrūkošiem Kongo spēkiem uguni atklāja ostas pilsētā Bananā. Arī šeit Apvienotajām Nācijām nācās piedzīvot zaudējumu, jo indonēziešu palīgi ieradās par daudz vēlu, lai spētu mainīt notikumu gaitu. Banana atrodas 225 jūdzes rietumos no Leopoldvilles. Tāpat kā iepriekšējās divās vietās, arī malajiešu aizsargātai Kitonas pilsētai Kongo armija uzbrūk ar lielu pārspēku, un nav ne mazāko cerību, ka Apvienoto Nāciju karavīri spēs spiedienu izturēt.

Kā redzams, visos trīs augšminētos gadījumos Kongo armija uzbrūk no Leopoldvilles tālu izkaisītiem un skaitliski niecīgiem Apvienoto Nāciju spēkiem, panākot nevis stratēģiskas uzvaras ar militāru vērtību, bet vienīgi radot vēl chaotiskākus apstākļus un asāskas attieksmes ar starptautisko armiju.

Kādā citā gadījumā, šoreiz gan bez šaušanas, ar Kongo spēkiem sadursmē iznāca tunisiešiem. Kongo karavīri bija nolaupījuši divus tunisiešus, un pēdējie, par notikušo noskaitušies, savukārt nolaupījuši vairākus Kongo karavīrus un grasījušies ieročiem rokā uzbrukt pēdējo armijas nometnei. Tikai ar vislielākām grūtībām izdevies tunisiešus nomierināt un atrunāt no nevajadzīgas asinsizliešanas.

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršelds pašreizējo situāciju ieskata par ļoti nopietnu un ir nolēmis Kongo patvarību priekšā neliekties. Lai gan no vienas puses uzsāktas ārkārtējas sarunas ar Gizengas un Kasavubu valdībām, no otras puses ģenerālsekretārs izdevis rīkojumu starptautiskai armijai zaudēto Bananas pilsētu atgūt un Kitonu noturēt. Ja tas vairs nav iespējams, tad jāatgūst arī zaudētā Kitona.

Apvienoto Nāciju rīkojumiem neklausa nedz komūnists Gizenga, nedz trīs militāro aliansi noslēgušās provinces, kas naidīgas Gizengam, bet tai pašā laikā boikotē arī visus Hammeršelda centienus. Kasai, dienvidu, Katangas un centrālās valdības rīcībā acumirkli ir apmēram tāds pats skaits karavīru kā Apvienotajām Nācijām. Šo trīs provinču valdības galvas, lai gan vienoti vienīgi militāri un ne politiski, ir pārliecināti, ka var tikt galā ar visu, ko pret viņiem varētu sviest Gizengas Orientālās provinces un Kivu militārā vadība.

Kongo spēku militārām patvarībām draudot izraisīt īstu pilsoņu karu, Madagaskarā šīs nedēļas sākumā uz sarunām pulcējas Kongo politiskā vadība, lai vienlaicīgi novērstu šādu pilsoņu karu un izbeigtu Apvienoto Nāciju pārraudzību. Konferenci organizēja centrālās valdības prezidents Kasavubu un Katangas prezidents Čombe. Gizenga ilgu laiku par sarunām nelikās ne zinis un tad nodeklarēja, ka uz Madagaskaru nebrauks. Bet arī visam paliekot pa vecam, Gizenga nebūtu palicis bez netiešas balss konferencē: Kasavubu izraudzītam premjēram Ileo uz sarunām aizbrauca līdz Leopoldvilles prezidents Kamitadu, viens no Gizengas kreisajiem.

Šīs nedēļas sākumā tomēr noskaidrojās, ka uz sarunām gatavojas arī Gizenga; viņš jau esot sasniedzis Apvienoto Nāciju apsargāto Katangas aviācijas bazi, kas atzīta par neitrālu territoriju, lai no turienes turpinātu ceļu uz Madagaskaru un konferenci ar pārējiem Kongo politiķiem. Sākumā nēģeri bija nolēmuši pulcēties starptautisko debašu metropolē Ženēvā; vēlāk plānu tomēr atmeta un Ženēvas vietā izraudzīja Madagaskaru, kas tuvāk mājām un ir Afrikas zeme, tātad daudz piemērotāka Afrikas jautājumu izlemšanai.

Apvienoto Nāciju spēku samazināšanas procesā, pēdējo dienu militāro sadursmju rezultātā, tagad gan noticis jauns pagrieziens. Tunisija Hammeršeldam piedāvājusi 600 vīru, kamēr Indijas ministru prezidents Nēru veselu brigādi — 3000 vīru. Ne tik daudz Indijas skaitliskā palīdzība kā Nēru iniciātīva Hammeršeldu var paglābt no gauži nepatīkamas situācijas. Tagad var sagaidīt, ka arī citas brīvās Āzijas un Afrikas valstis sekos Indijas piemēram. Pagaidām pēdējās tomēr izrādījušās ļoti atturīgas.

(Nobeigums 8. lpp.)

DVF informācijas vadītāju sanāksmi, kas notika 18./19. februārī Notinghamā, Anglijā, atklāja ID vad. J. Frišvalds; pa kr. baltu filoloģe M. Pālīte, Birminghamas nod. IN vad. J. Rolavs un Derbijas nod. IN vad. L. Ceriņš; pa labi — Notinghamas nod. valdes pr-dis A. Platacis, Koventrijas nod. IN vad. K. Salmiņš un Boltonas nod. IN vad. V. Mellakauls.

Alžīrijas liktenis sāk kārtoties labvēlīgi

Tunisijas prezidenta Burgibas starpniecība liek pamatus cerībām izbeigt 6 gadu ilgo Alžīrijas karu

Kopš Francijas un Tunisijas prezidentu tikšanās Alžīrijas pamiera jautājums pamazām sāk tuvoties īstenībai. Stāvoklis vēl labvēlīgāku virzienu pieņēma pagājušās nedēļas nogalē, kad kā prezidents de Golls, tā nemiernieku pagaidvaldības galva Abass iepazinās ar Burgibas izstrādāto plānu Alžīrijas nākotnei un atrada to par apmierinošu.

Burgibas priekšlikumā paredzēts, ka Abass vadītu 4 ministru Alžīrijas pagaidvaldību. Pēdējai būtu koalicijas raksturs, un 4 ministru starpā būtu 2 alžīrieši un 2 franči no Francijas, bet ne Alžīrijas franči.

Koalicijas pagaidvaldība valdītu 4 gadus, kuru laikā Francija apsolītos no Alžīrijas izvākt savu karaspēku. Pēc 4 gadu perioda Alžīrijā notiktu nobalsošana, kurā 9 milj. moslemiešu un viens miljons eiropiešu varētu izvēlēties vai nu pilnīgu neatkarību, vai arī tiešu saišu turpināšanu ar Franciju. Notiekot pirmai varbūtībai, kā to arī sagaida, Alžīrijā dzīvojošiem frančiem tiktu dotas 3 izvēles: pirmkārt, pieņemt Alžīrijas pavalstniecību ar visām politiskajām un saimnieciskajām tiesībām; otrkārt, palikt dzīvot Alžīrijā kā Francijas pavalstniekiem, bet, saņemot garantijas tādām pašām politiskajām un saimnieciskajām tiesībām kā alžīriešiem; un treškārt, atstāt Alžīriju.

KENNEDIJS NOSODA KOMŪNISTU ĶĪNU

SAV. VALSTU PREZIDENTS APSPRIEŽAS AR JAUNZĒLANDES PREMJĒRU.

V a š i n g t o n ā. Pa ceļam uz Britu Kopvalsts ministru prezidentu konferenci Londonā Baltajā Namā uz īsu vizīti ieradās Jaunzēlandas premjērs Holiouks. Pēdējais jau ir trešais Kopvalsts ministru prezidents, kas pirms Londonas konferences apspriežas ar Sav. Valstu valdības galvu. Pirmais, kā zināms, bija Kanadas ministru prezidents Dīfenbeikers, sekoja Menzīs no Austrālijas un tagad Holiouks no Jaunzēlandes. Pēc Londonas sarunām Vašingtona viesos gaida Anglijas ministru prezidentu Mekmillenu. Abi valstsvīri asi nosodīja komūnistu Ķīnas agresīvo politiku, uzsverot, ka Pekinga apdraud mieru ne tikai Āzijā, bet ka tās taustekļi sniedzas arī Afrikā un Dienvidamerikā.

Īsajā vizītē diezgan daudz laika tika veltīts Laosas jautājumam. Ministru prezidents Holiouks atbalstīja Sav. Valstu Laosas politiku un apsveica karaļa Savanga miera un neitrālitātes plānu. Ilgā pilsoņu kara turpināšanās aizmugurē Kennedijs saskatīja Maskavas pirkstu: Pad. Savienība mēģinot aizkavēt Laosas mieru tik ilgi, kamēr turienes komūnisti nebūšot pietiekami apbruņoti.

1973. GADS . . .

VAI SARKANO VADOŅU PLĀNI VAR PIEPILDĪTIES?

Staļins un Maocetungs pēdējo reizi tiekoties atzina, ka līdz 1973. gadam apstākļi tā būs nobrieduši, ka pēdējais brīvās pasaules bastions — Savienotās Valstis, padosies komūnismam.

Šogad 17. janvārī Ņikita paregoja, ka vairs nav tālu līdz komūnisma uzvarai visā pasaulē. Citiem vārdiem sakot, plānus cer izpildīt pirms termiņa . . .

Tie ir fakti, ko atgādina Kardināļa Mindcentija fonds, reizē minot komūnistu šī gada nodomus:

1. Pastiprināta kampaņa jaunatnē ar propagandas žurnāliem, studentu un skolotāju apmaiņu starp šejieni un komūnistu zemēm, veikt plašu pornografijas izplatīšanu skolās un kolledžās, gādāt, lai būtu vairāk morāliski zemas kvalitātes filmu un lētu grāmatu, gādāt par sarkaniem labvēlīgu priekšlasījumu noorganizēšanu un pretkomūnistu nomelnošanu.

2. Panākt Sarkanās Ķīnas uzņemšanu Apvienotajās Nācijās.

3. Turpināt atbruņošanās sarunas, lai ASV neatsāktu atomieroču izmēģinājumus.

4. Ar studentu protestiem, runām par personīgas brīvības saglabāšanu un budžetu samazināšanu paralizēt Pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas un Iekšējās drošības komiteju darbību.

5. Galotņu konference.

6. Panākt Kvemojas un Matsu salu nokļūšanu sarkano rokās, iestāstot amerikāņiem, ka tās ir neaizstāvamas, un ka aizstāvēšanas mēģinājums izraisītu 3. pasaules karu.

7. Izmantot studentu tračus un nemierus, lai gāztu Čangkaišeku un dažu citu pretkomūnistisku valstsvīru.

8. Pārņemt Rietumberlīni un Formozu, vispirms tās nododot Apvienoto Nāciju pārvaldīšanā.

9. Veicināt melus, ka lūzums starp Padomiju un sarkano Ķīnu ir nenovēršams.

10. Novilcināt AN debates, lai pa to laiku nostiprinātu sarkano spēkus Kongo.

11. Panākt Panamas kanāla internacionālizēšanu, vai lai to nacionālizē Panama.

12. Izmantojot Maskavas un Prāgas politiskās skolās trenētus studentus, izraisīt Kubas notikumu atkārtošanos pārējās Dienvidamerikas zemēs.

13. Darīt visu iespējamo, lai pasliktinātu ASV attieksmes ar Rietumvāciju, Spāniju, Portugali, Franciju.

14. Gādāt par pastiprinātu ASV tirdzniecību un kultūrālām apmaiņām ar visām komūnistu zemēm.

15. Iefiltrēties pretkomūnisma organizācijās, kā arī tās nomelnot.

To visu zinot, mums katram jādara sava daļa, lai sarkano plāni nepiepildās.

Te labs piemērs ir fakts, kā tika sakauti Pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komitejas ienaidnieki. Redzēdami nopietnus draudus šai komitejai, daudz apzinīgu cilvēku rakstīja vēstules uz Vašingtonu un vāca parakstus petīcijām, lai to aizstāvētu.

Un kad janvāra sākumā Vašingtonā ieradās sarkano draugi demonstrēt pret komiteju, tur ieradās arī divreiz tik daudz patriotisku cilvēku, lai demonstrētu par komiteju.

Viss rāda, ka šis laiks ir ļoti nopietns, un pārāk naivi ir sapnot par koeksistenci gadu desmitiem vai pat simtiem ilgi.

Nav laika vairs būt remdeniem, bet aktīvo cīnītāju rindās jāstājas arī katram latvietim. Z. T.

KĀDA LOMA DĪFENBEIKERAM?

Āzijas un Afrikas valstis ieskata Kanadas ministru prezidentu par nopietnāko pretinieku Dienvidafrikas rasu šķirošanas politikai.

L o n d o n ā. Dienvidafrika, kas ir izšķīrusies kļūt par republiku, kopvalsts ministru prezidentu konferencē prasīs atkaluzņemšanu Britu Kopvalsts saimē. (Statūtiem mainoties, kāda valsts no kopvalsts tiek automatiski izslēgta, bet var lūgt atkaluzņemšanu). Vai Dienvidafrikai tas izdosies? Pēdējās rasu šķirošanas politika tai ir radījusi tik daudz ienaidnieku, ka par to ir ļoti jāšaubās. Kopvalsts krāsainās nācijas ministru prezidentu konferencē gatavojas ļoti asai cīņai un paklusām ieskata Kanadas ministru prezidentu par savu galveno runātāju. Lai gan attiecībā uz savu nodomāto uzstāšanos Dīfenbeikers klusē, vienu viņa izdarību ieskata par ļoti zīmīgu. Divdesmit septiņus gadus no vietas Kanadas delegācija Kopvalsts ministru konferencei mitinājusies Dorčestras viesnīcā. Šogad, lai gan telpas jau bija sen kā rezervētas, Dīfenbeikers „pārdomāja" un aizgāja uz Klaridžis viesnīcu. Dorčestras viesnīcā telpas bija noīrējušas ar Ceilonas un Dienvidafrikas delegācijas. Tiklīdz kļuva zināms, ka Dīfenbeikers apmešanās vietu mainījis, Dorčestra pēkšņi nepatika vairs arī Ceilonas ministru prezidentei un viņa pārcēlās uz Savoju. Dienvidafrikas ministru prezidents Vervords ar savu rasu šķirošanu Dorčestrā palika viens pats. Kanada gan noliedz, ka Dīfenbeikers viesnīcas mūtu mainījis Vervorda dēļ. Londonas politiskie lietpratēji šo soli ieskata par ļoti zīmīgu un paredz, ka tas ir tikai Dīfenbeikera uzstāšanās sākums.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

PADOMJU SAVIENĪBAS „JAUNĀ SOCIĀLISTISKĀ LIKUMĪBA'

Kad C. ruščevs ar lielu vērienu 20. komūnistu partijas kongresā nosodīja savā priekšgājēja Staļina daudzos „sociālās likumības" pārkāpumus, pasaulei mēģināja iestāstīt, ka nelikumību laikmets ir beidzies un sāksies jauna „sociālistiskās likumības" era. Visus tiesāšot pēc padomju likumiem un padomju tiesās. Var būt visai dažādas domas par padomju likumiem un tiesu iestādēm, bet likās, ka kaut kas līdzīgs visā kultūras pasaulē pastāvošai tiesiskai iekārtai radīsies arī padomju beztiesīgajā impērijā, kur līdz šim diktātora mājiens vai vārds bija arī likums, no kuŗa bija atkarīgi padomju pilsoņu likteņi vai pat dzīvība.

Tomēr drīz vien izrādījās, ka Padomju Savienības valdībai nepietiek ar sociālistisko tiesu iekārtu vien, lai tiktu galā ar visām dzīves problēmām. Drīz vien vairākas padomju republikas, tai skaitā arī Krievijas SSR, pieņēma jaunus likumus, kuŗos paredzētas deportācijas bez tiesas izmeklēšanas un sprieduma, pamatojoties uz vienkāršu vietējās sabiedrības balsu vairākumu, (ko viegli var izkārtot ar policijas palīdzību). Sākumā gan šos likumus bija nodomāts vērst pret t.s. „asociāliem elementiem" un „parazītiem", kuŗus vietējā sabiedrība varēja „izbalsot" no viņu pastāvīgajām dzīvesvietām, bet ar laiku, kā tas padomju iekārtā ir parasts, likumu robežas sāka ievērojami paplašināt. 1957. gada pavasarī jau vairākas „republikas" bija pieņēmušas šos jaunos likumus, kas bija domāti nelikumības nodibināšanai.

Tā, piemēram, Uzbekistānā jauno likumu iedzīvināja, un vietējo pilsoņu sapulce vienbalsīgi nolēma izraidīt uz 5 gadiem kādu kolc oza zemnieku, kas bija „izmantojis visas kolc oza zemnieka tiesības, kam bija privāts zemes gabals, bet kas sistēmatiski izvairījies no piedalīšanās sociāli derīgā darbā". Lēmumu apstiprināja padomes izpildu komiteja. Acīmredzot, šis zemnieks bija strādājis vaiŗāk savā zemes gabaliņā nekā kolc oza farmā, un viņa deportāciju var ieskatīt par daļu no kampaņas, ko iesāka jau 1956. gadā un kas iziet uz lauku iedzīvotāju piespiešanu mazāk strādāt savos privātajos zemes stūrīšos.

Tā kā šādu „sabiedrisku tiesāšanu", ko iedzīvina, kad, pēc C ruščeva izteicieniem, komūnisma labklājības valsts jau gandrīz tikpat kā sasniegta (būšot jāgaida tikai vēl kādi 10-15 gadi), ir pamats to ieskatīt par gaidāmās komūnisma iekārtas sastāvdaļu, tad „jaunā sociālistiskā likumība" parādās visai īpatnējā gaismā. Tā — kā ola olai — ir līdzīga savā laikā daudz nopeltā cara policijas uzkurinātajām pūļa patvarībām un grautiņiem.

Mums nav ziņu, vai arī Latvijas SSR jau šādu „likumību" ir īstenojusi, bet, ja tas vēl nebūtu noticis, tad nav šaubu, ka latviešu komūnisti, kas verdzīgi paklausīgi katram Maskavas mājienam, drīzumā to īstenos, norakstot burtu pa burtam Maskavas izstrādāto likumu paraugus. Tā kā uz šo likumu pamata latviešus varēs atkal deportēt bez tiesas sprieduma un aizstāvēšanās iespējām uz „ne visai tālajām padomju zemēm", tad mūsu tautai atkal sagaidāmi jauni spaidi.

Budzis.

O. Panēvics stāsta par dzīvi Vācijā

Otto Panēvics ar dzīvesbiedri Leidu, dēlu Andri un meitu Ingridu. J. Kreiļa uzņ.

Pag. pirmdien, kā jau LA ziņots, no Vācijas Toronto ieradās Otto Panēvics ar dzīvesbiedri Leidu un bērniem Ingridu un Andri. Viņu ieceļošanu kārtoja Don Mill bēgļu atbalstītāju komiteja, bet darba garantiju devis būvuzņēmējs J. Goba. Komiteja sedza arī ceļa izdevumus un rūpējas par ieceļotāju vajadzībām pirmajos mēnešos. Ģimenes galva par izceļošanu bija sācis interesēties jau 1948. gadā, bet mazu veselības dēļ tas netika. 1957. g. sāka kārtot formalitātes ar baznīcu un labdarības organizāciju starpniecību. Beidzot 14. februārī ģimene varēja sēsties vilcienā, lai dotos uz Bremenhafenu, no kurienes 16. februārī ar kuģi „Berlin" sācies brauciens uz Halifaksu. Ieceļotāji apmetušies E.Millera mājā Toronto.

Ģimenes galva sākumā dzīvojis Augsburgas latviešu nometnē, Vācijā, bet ar 1951. g. pārcēlies uz Memmingenu, kur līdz 1955. gadam strādājis dažādus gadījuma darbus, bet ar 1955. gadu bijis nodarbināts celtniecībā, pēdējā laikā izpelnot DM 2,74 stundā, kas Vācijas apstākļos esot laba peļņa. Dzīves dārdzība Vācijā pieaugot, ar ko algām dažkārt esot grūti sacensties, jūtami esot arī nodokļu paaugstinājumi. Liels esot darba roku trūkums, kāpēc ieved itāliešu, grieķu u. c. strādniekus. Paplašinoties celtniecībai, ar 1952. gadu arī Memmingenas apkārtnē notikušas lielas pārbūves, kad tur sākuši celt bēgļu ciematu. Izbūvētas aviācijas kazarmas, kur tagad iekārtojies arī NATO lidlauks, kā arī darbojas radara stacijas u.t.t. Vācu jaunieši esot ļoti ieinteresēti lidošanā. Tagad izveidojoties atkal priekšzīmīgas vācu gaisa spēku eskadriļas.

Latviešu Memmingenā vēl esot apm. kādi 100, vairums ģimenes cilvēki. Daļa ģimenes galvu nodarbināti sardžu vienībās. Bet vairums bēgļu esot ar dažādiem fiziskiem defektiem, kas bijuši par šķērsli izceļošanai. Latviešu jaunekļi daudzos gadījumos precējušies ar vācu meitenēm, ir arī latviešiem vairāki saimnieciski pasākumi — veikali, transporta uzņēmums u. t. t. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, kultūrālā dzīve uzrādot apsīkumu. Darbojoties arī latviešu papildskola ar apm. 10 skolēniem, noturot mācības reizi nedēļā. Aktīvi esot Daugavas Vanagi, Kaŗa invalīdu apvienība, YMCA, skauti un gaidas. Memmingena stipri pārveidojusies — latvieši, kas tur mita pirms izceļošanas akcijas sākuma, to tagad vairs nepazītu.

Viņu meita Ingrida jau nākošajā dienā pēc ierašanās šeit uzsākusi mācības gaitas Humberside vidusskolā, bet dēls Andris tuvākajās dienās iestāsies pamatskolā.

Labas sekmes jaunajā patvērumu zemē!

K.

DV Centrālās valdes sēde Londonā, Anglijā, 18. un 19. martā

Daugavas Vanagu Fonda valdes darbība

DVF valdes sēde notika 26. februārī DV namā Londonā, to vadīja pr-dis L. Rumba. Sēdē bija kavēti piedalīties valdes locekļi M. Ķenge un M. Kazainis, bet bija klāt DVF revīzijas komisijas pr-dis O. Bergmanis un darbvedis L. Ādlers.

Valde ilgākās pārrunās kavējās pie jautājuma par DVF delegātu kopsapulci, kas notiks nedēļas nogalē 11./12. martā DV namā Londonā. Sapulces sākums 11. martā, plkst. 11.00. Sapulces atklāšanā piedalīsies Latvijas sūtnis un DVF goda priekšsēdis K. Zariņš, kā arī DV pr-ks V. Janums. Valde aicina visas nodaļas un kopas censties sūtīt savus delegātus, jo šīs sapulces darba kārtībā ir nozīmīgi jautājumi: vadības ziņojumi, pārskati, vēlēšanas, budžeta pieņemšana, statutu grozījumi.

Sestdienas vakarā, 11. martā, plkst. 18.00 Argyll Hall telpās, Lancaster Rd., valdes izkārtojumā būs tradicionālais Kalpaka atceres un Latviešu leģiona dienas sarīkojums. Programmā DV pr-ka V. Januma referāts par dzīves un darba apstākļiem okupētajā Latvijā (ar diapozitīvu izrādi). Vairākas dziesmas sniegs Londonas vīru ansamblis „Gaiziņš". Svinību ievadījumā sekmīgākajai DVF nodaļai par veikumu 1960. darbības gadā pirmoreiz pasniegs DVF Majora Augusta Alksnīša ceļojošo kausu. Nobeigumā deja un viesīga sadzīve.

Svētdienas rītā, 12. martā, pl. 8.00 ar autobusu no DV nama notiks kopīgs izbraukums uz Brukvūdas kapsētu, kur prāv. E.Bergs iesvētīs bij. DVF valdes priekšsēža A. Alksnīša kapa plāksni. Līdzekļus plāksnes uzstādīšanai ziedoja DVF nodaļas un kopas. Pēc atgriešanās no kapsētas, DV namā turpināsies delegātu kopsapulce.

Sekojošajā nedēļas nogalē, 18./19. martā, DV namā Londonā risināsies organizācijas centrālās valdes sēde. Bez DV priekšnieka V. Januma sēdē ieradīsies vairāki vadītāji darbinieki no Vācijas, bet no Zviedrijas gaida CV locekli A. Oši un DV Mēnešraksta galveno red. P. Stranti, no Dānijas I. Reitmani. Var rēķināties arī ar vēl citu zemju DV saimju pārstāvju piedalīšanos. Pēc centrālās valdes vēlēšanām šai sēdē notiks arī tās konstruēšanās, un sevišķa vērība apspriedēs būs veltīta informācijas darbam.

Valde izlēma trīs pabalstu pieprasījumus — Jaunatnes daļas J. Miezītis aicināts piedalīties ELJA Anglijas nodaļas gadskārtējā kongresā Lieldienās Notingamā. Valde pievienojās daļas vadītāja nodomam abonēt dažādas publikācijas tās vajadzībām.

Kultūrāli sabiedriskās daļas vad. E. Žilinskis kārtojis priekšdarbus un programmu 11. martā notiekošam Kalpaka atceres un Latviešu leģiona dienas sarīkojumam. Deviņas nodaļas lūgušas izkārtot DV priekšnieka V. Januma referātus martā.

Saimnieciskās daļas vad. F. Kursietis ziņoja par DVF grāmatnīcas darbību. Izrādās, ka 1960. gadā grāmatas pārdotas lielākā vērtībā nekā gadu agrāk. Būtu vajadzīgs grāmatnīcas darbību nākotnē rosināt.

Informācijas daļas vad. J. Frišvalds 10. februārī sastapies ar ACEN Londonas delegācijas dir. A. Dargasu un domu izmaiņā skartas event. ACEN pretkomūnistiskas izstādes sarīkošanas iespējas Anglijā. Daļas vadītājs ziņoja par 18./19. februārī notikušo DVF informācijas darbinieku sanāksmi, kas tuvāki laikrakstā atreferēta atsevišķi. No LNFS saņemtas pretkomūnistiskas propagandas pastkartes, izplatīšanai tās dabūjamas DVF grāmatnīcā Londonā. Pastkartes cena ir 6 pensi gabalā, pasūtinātājiem jāsedz pasta izdevumi.

Valde ar pateicību pieņēma zināšanai, ka Notingamas nodaļas biedri Voldemārs Zariņš un Lūcija Vaile šīs nodaļas nama iegādes fondam ziedojuši kopā £ 50. Ar to abi augstsirdīgie mūsu saimes locekļi ir reālizējuši viņu mirušās mātes Lidijas Zariņas iecerējumu. Lidija Zariņa pēdējos gados rosīgi darbojās Notingamas nodaļas vadībā — būdama Vanadžu komitejas priekšniece un valdes aprūpes nozares vadītāja. Ar šo prāvo ziedojumu Notingamas nodaļas nama fonda summa pārsniedz £ 360. Atliek vēlēties, lai cildenajam piemēram būtu sekotāji Notingamas un apkārtnes tautiešu vidū, kas dotu iespēju tuvākā nākotnē īstenot plānoto mītnes iegādi.

I. D.

IGAUŅU SVĒTKI ŅUJORKĀ

ASV ārlietu ministrs D. Rasks piesūtījis Igaunijas ģenerālkonsulam J. Kaivam rakstu, apsveicot viņu ASV tautas un valdības vārdā Igaunijas neatkarības dienā. Raksta saturs ir tāds pats, kā du Rasks piesūtījis Lietuvas diplomātiskajam pārstāvim.

Ņujorkas gubernātors Rokefellers izsludināja 24. februāri par Igaunijas neatkarības dienu Ņujorkas valstī. Šāda diena izsludināta arī Ņudžerzijas valstī.

Igauņu nacionālā komiteja uzaicina igauņus rakstīt sava iecirkņa pārstāvjiem ASV Kongresā, ieteicot atbalstīt senātora Kukela rezolūciju.

Igauņu apvienība Beļģijā dāvājusi Beļģijas karalim Boduēnam uz kāzām lelli igauņu tautas tērpā. Karalis piesūtījis igauņiem pateicības rakstu.

ORGANIZĒ BRAUCIENU UZ TOBAGO SALU

Krolla Kultūras birojs stājies pie ekskursijas organizēšanas uz Latvijas bijušo koloniju Tobago. Par ekskursijas vadītāju aicināts Dr. E. Andersons, kas tur jau vairākkārt bijis gan kā pētnieku grupas vadītājs, gan personīgi. Viņš ieteic ekskursiju rīkot no 7. līdz 21. augustam. Viņš raksta, „Patīkami ir arī vasarā, jo tropu salās gada laiki daudz nemainās. Vienīgi braucējiem jāņem līdzi viegli lietus mēteļi, vislabāk plastikas, jo bieži uznāk negaidītas, īsas lietus gāzes, kaut arī tad bieži nedēļām ilgi nav lietus."

Dr. E. Anredsons jau sastādījis pilnīgu programmu: viena diena jāvelti galvaspilsētas un apkārtnes apskatei, otra diena — kurzemnieku territoriju pētīšanai, pēc tam seko Bakū rifu, zemūdens koraļļu dārzu, tropisko zivju apskate, peldēšanās baseinā 2 jūdzes no krasta uz koraļļu sēkļiem. Nākošā dienā paredzēts brauciens uz Šarlotvilli salas ziemeļdaļā un varbūtēju Mazās Tobago salas apskati, kas ir vienīgā vieta rietumu puslodē, kur paradīzes putni dzīvo brīvā dabā. Sekos citu vēsturisku vietu, salas vidienes un džungļu apskate. Protams, gaida vēl citas izpriecas un pārsteigumi.

Apmešanās paredzēta Tobago Robinsona Kruzo viesnīcā.

Pirkumiem salā ieteicams: tekstilijas, sevišķi pasūtināti uzvalki, kurpes, parfimērijas, porcelāni, kristalli, dažādi pinumi, nēģeru un indiāņu rokdarbi, alkoholiskie dzērieni, kas trīsreiz lētāki nekā ASV. Ievest var mantas no Tobago $600,- vērtībā.

14 dienu ilgā ekskursija ar visām ērtībām, ēšanu ieskaitot, maksās katram apm. $600,-. Paredzams, ka šo cenu izdosies vēl samazināt. Tuvākas ziņas var pieprasīt Otto Krollam, 800 S. Halsted St. Hull House, Chicago 7, Illinois USA, tel. MO 6-5399.

KANADĀ

TORONTO

TLB Drāmatiskais ansamblis rīko sestdien, 11. martā, pl. 7.30 — Komercskolas zālē, 570 Shaw St., Ziverta lugas Āksts izrādi Kultūras dienu ietvaros. Sagaidāma ALAs priekšsēža profesora P. Lejiņa ierašanās.

Izrāde sāksies plkst. 7,30 vakarā, nevis kā agrāk ziņots pl. 8.00 vakarā.

● TBC akcijas ietvarā 2. martā pievakarē ar lidmašīnu no Vācijas šeit ieradās Edgars Kaņeps (41 g.) ar dzīvesbiedri Ainu (41 g.) un meitu Zani (9 g.). Ieceļotāji dzīvojuši Minchenē. Ģimenes galva ievietots Vestonas TBC sanatorijā veselības pārbaudei, bet ģimene novietojās kādā dzīvokļu mājā, 49 Bain Ave.

● Pad. nedēļas nogalē DV Kanadas valdes aprūpes daļas vad. A. Kvēps ar DV biedri P. Rudzīti un mūsu laikraksta līdzstrādnieku apciemoja bij. kaŗavīru leģionāru J. Z. Kingstonā, kur viņš dzīvo jau vairākus gadus, jo savā laikā viņam nācies sadurties ar likumu. Z. toreiz nonācis arī smagā garīgā depresijā, kādēļ nācies ilgāku laiku pavadīt slimnīcā. Tagad viņš jūtas atspirdzis un cer pēc dažiem mēnešiem atstāt „viesmīlīgās mājas", lai atkal stātos ražīgā darbā.

● Toronto latviešu katoļu vienības nekustamā īpašuma saimniecības kopas locekļu pilnsapulce būs svētdien, 19. martā, pl. 3 p.p. DV namā, 123 Huron St. Kvoruma nesanākšanas gadījumā pilnsapulce būs pilntiesīga pie katra ieradušos biedru skaita pl. 4 p.p. Darba kārtībā: sapulces vadības vēlēšanas, vienības valdes ziņojums par nekustamo īpašumu, īpašuma izmantošana, izdaiļošana un labiercību ierīkošana, budžets, īpašuma pārvaldes vēlēšanas un dažādi jautājumi. Pilnsapulcē būs tiesīgi lemt tikai tie vienības locekļi, kas iemaksājuši noteiktos $20,- īpašuma iegādei (naudu būs iespēja iemaksāt arī pilnsapulcē). Pašreiz šo dalības maksu jau nomaksājuši 119 vienības locekļi.

● Latviešu katoļu vienība Draudzīgā aicinājuma ietvaros ziedojusi TLB sestdienas skolai $50,-. Vienības saviesīgais vakars notiks sestdien, 22. aprīlī, pl. 7,30 v. Kolumba apakšējā zālē. Maija mēnesī iecerēta ekskursija uz Mary Lake, kur atrodas kāds lielāks klosteris.

● Toronto latviešu katoļu vienība 24. jūnijā rīkos Līgo vakaru savā lauku īpašumā Mežciemā. Par programmu rūpēsies dāmu komiteja, aicinās arī vienības kori. Jūnija mēnesī iecerēts īpašs dievkalpojums bērniem un paredzētas talkas Mežciema uzpošanai. Oktobŗa mēneša sākumā paredzēts jauniešu sarīkojums, bet novembŗa beigās gadskārtējais rudens sarīkojums ar plašu loteriju.

● Jaunās paaudzes akordeoniste Inese Akmene, kas jau sesto gadu mācās Cingoolani akordeonu skolā, piedaloties no savas klases ar partneri (kanadiešu akordeonisti) sacensībā ar pārējo Toronto un apkārtnes akordeona skolu attiecīgo klašu labākajām akordeonistēm, izcīnījusi otro vietu. Viņa piedalījās arī savas skolas orķestrī (14 akordeoni), kas sacensībā ieguva otro vietu.

● Latviešu jaunatnes darba kopa iecerējusi rīkot latviskās Lieldienas, kurās piedalīsies visi apkārtnes pulciņi ar pašu gatavotu programmu.

Tās rīkos latviešu apriņķī kādā no latviešu saimniecībām, būs šūpoles un citas Lieldienu izdarības, kā arī deja.

● Makšķernieku un mednieku kluba sesonas slēgšanas balle paredzēta sestdien, 8. aprīlī, pl. 8 vakarā Kolumba apakšējā zālē. Būs mežsarga meitiņas vēlēšanas un mednieku un makšķernieku apbalvošana.

● Latviešu Nacionālā jaunatnes apvienība Kanadā rīko jaunatnes darbinieku kursus 25.—26. martā Toronto. Kursu sākums sestdien, 25. martā, pl. 12 dienā TLB namā, 198 Osler St.

Kursos darbosies panelis ar temu par jaunatnes pulciņu vajadzību. Būs literārā tiesa un referāti par puduŗiem u. c. Kursus vadīs Oļģerts Puķītis. Kursos var piedalīties visi interesenti kā jaunās, tā vecākās paaudzes. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās pie LNJAK valdes pr-ža V. Zariņa, 209 Essex Ave., Richmond Hill, Ont. Tel.: TU 4-3037.

Jaunieši aicināti laikus padomāt par iespēju piedalīties „Jaunās Gaitas" literārā kokteilī, kas notiks 25. marta vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās.

K.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas naudas loterija par labu Dievnama iegādes fondam notiks oktobŗa mēnesī. Lozes dabūjamas draudzes namā, pie dāmu komitejas loceklēm, pilnsapulcē un draudzes vakaros.

Sv. Jāņa draudzes vakars notiks draudzes namā piektdien, 10. martā, plkst. 8 vakarā. Māc. A. Lūsis lasīs referātu: „Kristiānisma sociālā ētika un komūnisms." Mūzikāli priekšnesumi, viesu pacienāšana.

Draudzes gada sapulce svētdien, 19. martā pēc dievkalpojuma Trīsvienības baznīcā. Visi draudzes locekļi aicināti ierasties, lai pārrunātu draudzei svarīgus jautājumus.

Sv. Jāņa draudzes padomes sēde notika 24. februārī. Sastādīja budžeta projektu 1961. gadam $14190.00 apmērā. Saulaines budžeta projektu 1961. gadam sabalansēja uz $11890.00. Nolēma lūgt pilnsapulces priekšnieku atvēlēt kanalizācijas izbūvei Saulainē $2500.00 no summām, kas ieņemtas par zemes gabalu iznomāšanu. Sastādīja pilnsapulces darba kārtību un izlēma jautājumus, kas saistās ar draudzes darbu ikdienā.

EDMONTONA

● 26. februārī Edmontonas latviešu Sv. Jāņa draudze pulcējās gadskārtējā pilnsapulcē, ko ievadīja ar māc. K. Avotiņa dievkalpojumu Sv. Pētera baznīcā.

Pēc draudzes pr-ka E. Bagātā ziņojuma spriežot, draudze darbojusies ļoti sekmīgi, draudzei ir 113 locekļi. Arī kasieŗa ziņojums iepriecina: bankā atrodas pāri par 1.000 dolaru. Tas nozīmē, ka draudze nostabilizējusies materiāli. Draudzes dāmu komiteja pr-ces Saujas vadībā darbojusies aktīvi; arī tai bankā ir pāri par $500,-.

Sakarā ar to, ka draudzes valde ievēlēta pagājušajā gadā uz 3 gadiem, šajā pilnsapulcē ievēlēja tikai 2 iztrūkstošos valdes locekļus — Z. Stepermani un Ž. Čaku. Kandidātos palika J. Cināts un A. Tīģeris.

Pārskati rāda, ka Sv. Jāņa draudze savas grūtības pārvarējusi. Pēc māc. Caunes pārcelšanās uz Losandželosu, draudzi solījies apkalpot (pēc vajadzības) māc. Avotiņš.

Nākošais dievkalpojums paredzēts Lielajā Piektdienā ar dievgaldu.

Ž. Čaks.

BEĻĢIJAS LATVIEŠU VELTE KARAĻPĀRIM

Apliecinot Beļģijas latviešu simpatijas karalim un jaunajai karalienei, viņu kāzu gadījumā Beļģijas latviešu nacionālā komiteja pasniedza karaļpārim greznu Nīcas novada tērpā darinātu lelli un komitejas locekļa A. Paudera zīmētu apsveikuma adresi.

Ar DV Fonda grāmatnīcas Londonā laipno starpniecību un tautisko piemiņas lietu gatavotājas Emses lielo uzupurēšanos, lelle pagatavota ļoti rūpīgi — sīkā, pareizā etnogrāfiskā atdarījumā, ar visiem tērpa piederumiem, ieskaitot saktas un pārējās rotas lietas. Pateicība pienākas visiem tautiešiem, kas neliedza materiālu atbalstu šī pasākuma reālizēšanai.

Izšķirties par šādu velti pamudināja apstāklis, ka Beļģijas karaļnama īpašumā ir apm. 500 dažādu zemju folkloras tērpos darinātu leļļu. Latviešu tērpu parauga šajā kollekcijā vēl nebija. Šī leļļu kollekcija reizēm tiek publiski izstādīta, pēdējo reizi tā bija redzama 1958. gadā.

Sakarā ar šo dāvanu, Beļģijas karaļnams piesūtījis E. Ozolam, Beļģijas latviešu nacionālās komitejas priekšsēdim Briselē, šādu rakstu:

„Ar lielu prieku Viņa Majestātes, karalis un karaliene, pieņēma skaisto lelli latviešu nacionālā tērpā, kuŗu viņiem kāzu gadījumā veltījusi Beļģijas latviešu sabiedrība. Karaļa un karalienes uzdevumā man ir gods izteikt viņu pateicību Jums, Jūsu komitejas kollēģiem un Beļģijas latviešu sabiedrībai par šo laipno uzmanību, kā arī nodot no Viņu Majestātēm vislabākos novēlējumus. Lūdzu Jūs pieņemt, priekšsēža kungs, manas patiesas cieņas apliecinājumus.

Comte G. d'Aspremont-Lynden, galma lielmaršals."

ALJA'S ATZINUMS

Amerikas Latviešu jaunatnes apvienības valde atzīst, ka jādara viss iespējamais, lai Amerikas Savienoto Valstu pastmarku serijā „Champion of Liberty" būtu kāds ievērojams latvietis.

Amerikas Latviešu jaunatnes apvienības valde atbalsta Latvijas PEN kluba priekšsēža A. Plensnera, ģenerālsekretāra K. Dziļlejas un Aspazijas un Raiņa piemiņas fonda trimdas pārstāvja J. Kārkliņa iesniegumu Latvijas sūtnim ASV A. Spekkem, ALAs centrālās valdes priekšsēdim P. Lejiņam, ACEN latviešu delegācijas vadītājam V. Māsēnam un Komitejas Latvijas brīvībai pr-dim V. Hāzneram, aicinot šīs personas un organizācijas censties panākt Jāņa Raiņa piemiņas markas izdošanu ASV pastmarku serijā „Champion of Liberty".

ALJAs valde aicina šīs organizācijas iespējami drīz uzņemties iniciātīvu un pastmarkas izdošanu ierosināt attiecīgajās ASV iestādēs. Šai pasākumā ALJAs valde gatava sniegt attiecīgo atbalstu un lūdz informēt par to, kā šis pasākums īstenojies, lai tā savukārt varētu informēt atsevišķos jaunatnes pulciņus, kas ļoti ieinteresēti šī pasākuma reālizēšanā.

ANGLIJĀ

lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNĪCĀ,
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W. 2.
Tel. BAYswater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugeksemplāri.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q., 5210 VICTORIA AVE., APT. 18.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive, DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
birojs pārcelts uz 65 Ferrier Ave.,
(pie Danforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VĒL PAR UZBRUKUMIEM ANTIKOMŪNISTISKAI FILMAI

Latvijas Amerikā red.:

Pret dokumentārfilmu „Operation Abolition," kur parādīta komūnistu sakūdīto Sanfrancisko un apkārtnes studentu demonstrācija pret ASV Kongresa pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komisiju, par ko jau iepriekš minēts mūsu laikrakstā, kopš 4. februāŗa visos vietējos laikrakstos asi cīnās šādas organizācija un to vadītāji:

1. Burton White, chairman,and Irving Hall, secretary treasurer of the Bay Area Student Committee for the Abolition of the House Committee on — American Activities.
2. Aryay Lenske, acting chairman, The California Inter-Campus Coordinating Committee.
3. Carolyn Mullen, chairman SCOPE Political Party at San Francisco State College.
4. Michael Tigar, chairman and Herbert Mills, SLATE Political Party at the University of California, Barkeley;
5. Emil Berk, chairman, Student Civil Liberties Union.
6. Ernest Besig, ACLU's exe-Party at the University of California, Berkeley.

„Ziemeļkalifernijas apskata" janvāŗa izdevumā vēstulē redakcijai vairāki mūsu aktīvi studenti raksta, ka neesot taisnība, ka viņi atdusētos uz pagātnes lauriem, kā tas minēts Daugavas Vanagu biļetenā un Ziemeļkalifornijas apskatā dažs raksta, bet esot aktīvi nacionālā un pretkomūnistiskā cīņā, tādēļ jādomā, ka arī šai augšminētā lietā savu sveci zem pūra nebūs turējuši, lai gan atklātībā līdz šim par šo cīņu nekas nav dzirdēts.

—S—

VECUS KOKUS GRŪTI PĀRSTĀDĪT

Latvijas Amerikā red.:

Izlasot A. Kundrāta rakstu par „Vecmāmiņas adoptēšanu", no piedzīvojumiem gribu apšaubīt, vai šī ideja būtu īstenojama.

Pirmkārt, lai katrs iedomājas, cik daudz nervu un pacietības ir vajadzīgs, bērnus auklējot? Mēs, vecie ļaudis, kas pa lielākai daļai esam savus spēkus izlietojuši pašu bērnus audzinot, visas bēgļu gaitas un grūtības uz saviem pleciem iznesuši, vēlamies mierīgas vecuma dienas, it sevišķi tie, kam iedragāta veselība. Ar klātsēdēšanu vien nepietiek — bērns ir dzīvs un kustīgs, ar viņu ir jānodarbojas, savas 8 stundas, dažreiz vēl ilgāk, mēs esam paši kā bērni, tikai ar to starpību, ka mūs šīs kustības vēl vairāk nogurdina nekā pašu bērnu, kam tās nāk par labu. Esmu pati neskaitāmus bērnus vākusi, mīlu ļoti bērnus, bet veselība arī šo darbu ar maniem 60 g. vairs neatļauj. Un tad vēl nāk klāt lielā atbildība par šīm adoptētajām vecmāmiņām slimību gadījumos u. t. t.

Otrkārt, no savas puses ieteiktu jaunajām mātēm audzināt pašām savus bērnus, novērojot viņu attīstības gaitu, kas ir skaistākais uzdevums sievietes dzīvē, — vismaz līdz tam laikam, kamēr bērns nonāk tai vecumā, kad var jau apmeklēt bērna dārzu. Labāk atteikties no liekas greznības, automašīnām, televīzijām un mājām, bet atcerēties apstākļus, kādi ir bijuši dzimtenē, kā mēs esam augušas un mūsu vecāki.

Treškārt — gribētu ieteikt nesalīdzināt Vācijā ierīkotās „veco

(Nobeigums 6. lpp.)

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

MĀC. A. LŪSIS

KRISTUS KRUSTS UN MŪSU VAINA

„Tas ir patiess vārds, ka Kristus Jēzus ir nācis izglābt grēciniekus. Es esmu pats lielākais viņu starpā". Pāvila 1. vēst. Timotejam, 15.

I

Par Kristus krustu un mūsu vainu mums vispirms jādomā tādēļ, ka mēs esam bieži vien darījuši to, ko Kristus nav atļāvis darīt saviem mācekļiem. Jo lielāks un dziļāks ir cilvēka reliģiskais pārdzīvojums, jo asāki un skaudrāki viņš izjutīs šo patiesību: „Es neesmu tāds, kādam man vajadzētu būt savās domās, savos vārdos un savos darbos" . . .

Pat tāda liela, reliģiska personība, kāds bija ap. Pāvils, par sevi domājot un vērtējot, atzīstas: „Es zinu, ka manī, tas ir, manā dabiskajā miesā nemīt nekas labs. Labu gribēt ir man dots, bet labu darīt ne . . . Jo labo, ko es gribu, es nedaru, bet ļauno, ko negribu, to es daru. Bet, ja es daru to, ko negribu, tad darītājs neesmu es, bet manī mītošais grēks." (Rom. 7).

Tā raksta vīrs, kuram kristīgā baznīca devusi svētā vārdu, vīrs, kuŗu ticības dzīvē, mīlestībā uz Kristu un kalpošanā Kristum ikviens kristietis varētu ieskatīt par priekšzīmes devēju un pilnības ideālu.

Tādēļ ir taisnība bībeles vārdiem: „Nav neviena taisnā. Jo — visi ir grēkojuši: Un visiem trūkst dievišķās godības." (Rom. 3, 23).

No šīs atziņas mums ir jāiziet. Jo no tās sākas visa mūsu kristietība. Kas neredz, ko Kristus krusts tam dod, tas nevarēs arī savas vainas, savas kļūdas, savus maldus saredzēt . . . Tas neaptvers arī to lielo un skaisto domu, kas izskan ap. Pāvila vārdos: „Tas ir patiess vārds, ka Kristus Jēzus ir nācis izglābt grēciniekus. Es esmu pats lielākais viņu starpā." (Tim. 1, 15.).

Kristus krusta priekšā stāvot, mēs redzam savas vainas, savas kļūdas, maldus. Kristus krusta priekšā stāvot, mēs atskārstam, cik daudz un cik bieži mēs esam darījuši tā, kā īsteniem Kristus mācekļiem nebūtu jādara.

Paskatīsimies tikai savā ikdienas dzīvē. Lielu skabargu tur, varbūt, nav. Bet mazu skabardziņu tur, varbūt, būs diezgan daudz. Un — arī mazās skabargas var sāpīgi ievainot. Tās ir laikā jāizvelk. Ja mēs to nedarām, var rasties kāds audzējs vai asins saindēšana.

To apzinoties, kristīgā draudze ik svētdienas savu dievkalpojumu iesāk ar grēksūdzi vai grēksūdzes lūgšanu. Ne tādēļ, ka dievnamā būtu pulcējušies tie sliktākie ļaudis vai pilsētas lielākie grēcinieki. Nē, tāda grēksūdze, varbūt, vairāk būtu vajadzīga tiem, kas paliek uz ielas dievnama ārpusē. . . Bet — kristīgā baznīca apzinās, ka, tikai savas vainas saredzot, mēs varam garīgi augt, „jo tas ir patiess vārds, ka Kristus Jēzus ir nācis izglābt grēciniekus. Un esmu pats lielākais viņu starpā".

Es — mums bieži vien gribas jautāt: es — lielākais grēcinieks? Nē! Tas taču nevar būt! Tas nekādā ziņā nav iespējams!

Dievs mūs nevērtē tikai pēc tā, ko mēs esam darījuši. Dievs, varbūt, mūs vērtēs tieši pēc tā, ko mēs nebūsim darījuši no tiem darbiem, kuŗus darīt mūsu Kungs un Pestītājs mūs ir skubinājis. Un šai ziņā mums laikam nebūs, ar ko aizstāvēties, un nebūs, ar ko attaisnoties. Ne ar saviem ļauniem un nepārdomātiem darbiem, bet bieži vien ar savu kūtrumu, vienaldzību mēs it kā darām smagāku to krustu, ko nesis mūsu Kungs un Pestītājs.

Neviens laikam nav tik daudz domājis par cilvēkiem un pētījis viņu dažādos raksturus kā lielais flāmu gleznotājs **Rembrants van Rijns**. Par to liecina viņa daudzie pašportreti, kuŗus viņš, liekas, nav gleznojis tikai prieka vai izklaidēšanās dēļ, bet vēlēdamies pazīt pats sevi, ieskatīties savā sejā un dvēselē.

Viņa zīmīgākais pašportrets ir kāda glezna, kurā viņš — Rembrants van Rijns — redzams ar visiem spēkiem slienam augšā krustu, pie kuŗa pūlis piesitis Dieva Dēlu — mūsu Pestītāju. Rembrants šo krustu atbalsta ar abām rokām, viņš ir viens no tiem, kas šo krustu savam Pestītājam ir sagatavojuši. Tā ir sirsnīga

(Nobeigums 4 lpp.)

Latviešu dzejas ungāriski

(L.V.) — Minc enē iznākošais brīvo ungāru literātu laikraksts Nemzetőr (Brīvības cīnītājs) šā gada 15. janvāra numurā veltījis lappusi latviešu literātūrai, ko ievada raksts Literātūra pie Baltijas jūras, kurā sniegts latviešu literātūras attīstības īss rezumē, pakavējoties arī pie atsevišķām parādībām trimdas un okupētās dzimtenes literātūrā.

Bez tam laikraksts publicē Zeltītes Avotiņas, Andreja Irbes, Gunara Saliņa, Veltas Sniķeres un Linarda Tauna lirikū Vinces Šujoka un Giorgija Vitēza tulkojumā.

Laikraksts nodomājis arī turpmāk sniegt latviešu dzeju un informāciju par latviešu kultūras jautājumiem.

JAUNA DZIESMU SPĒLE LONDONĀ

Vietējā sabiedriskā darbiniece Erviņa Ūdra sarakstītā dziesmu spēle 4 cēlienos „Mežkungs Siliņš", ko 18. martā, Poļu baznīcas zālē, Hill ielā Londonā (Ont), T. Zandersona režijā uzvedīs vietējā teātra trupa, ir jaundarbs, kurā autors parāda kādas mūsu mežniecības bijušo dzīvi, ar viņas ļaužu priekiem un bēdām. Ap Mežziņa Siliņa mūža darbu tur vijas noslēpums, kas draud izpostīt arī meitas Anniņas laimi. 3 krietni mežsargi, čigānu pāris, meža puiši u. c. palīdz to samezglot, nosargāt un beigās atkal atrisināt, gan ar humoru, gan asarām. Iekomponēti ir 20 dziedājumi — solo, dueti, kvarteti un kopdziesmas, kā arī viena grupu deja.

Trimdas PEN kluba žurnāls

Trimdas rakstnieku literātūras un mākslas žurnālu angļu, vācu un franču valodās Londonā izdos Trimdas rakstnieku PEN klubs. Žurnāls sniegs trimdas rakstnieku, kā arī izcilu rietumu rakstnieku darbus, kas skars Austrumeiropas kultūras un brīvības problēmas. Katrs numurs būs veltīts atsevišķai tautai. Redakcijas kollēģijā ietelp: St. Baļinskis (polis), T. Taborijs (ungārs), Velta Sniķere (latviete), I. Jeļineks (čechs) un T. Zavalani (albānis). Pirmais numurs solīts jau martā.

Pēteris Ērmanis

PAR KĀDU CILVĒKU

Jā, sākumā smaidīja viņam:
Meičas, rets draugs, pat
priekšnieks.
Laiks gāja. Viņš, neveikls,
dīvains;
Kur iedams, tam neveiksme
blakus.
Par viņu vīpsnāja daudzi.
Laiks gāja. Kā noreibis pinās
Viņš dzīvē — jo dienas, jo
kļūmāk.
Par viņu sminēja daudzi.
Laiks gāja. Pār sīkumiem,
niekiem,
Kā lieliem celmiem viņš
klupa.
Jau ņirgājās daudzi, tik
daudzi,
Pat acis skatoties, ņirdza.
Laiks gāja. Viņš, nederīgs
atzīts,
No dangas uz staignāju
vilkās,
Ar skaļiem smiekliem
saņemts,
Ar smiekliem aizvadīts kļuva.
Vecs, nomocīts, gurdens viņš
ļima,
Pats sev kā grūtākā nasta.
Tad raudāja kāds. Jā,
tiešām!
Labs svešinieks? Sieviete
maiga?
— Ak, tas jau vienalga,
vienalga.
Šīs asaras, protams, visu,
Kas izsāpēts, dziedēt spēja.

J. RAIŅA PŪT, VĒJIŅI! IZRĀDE BOSTONĀ

Pūt, vējiņi, dzen laiviņu —
Tās gaŗi elstās, sēri jautrās
skaņas,
Kam līdzi mīļu pasaulē vairs
nav,
Man miera nedeva šos gaŗos
gadus . . .

Tā atzīstas Rainis Pūt, vējiņi prologā. Un vai šī vecā dziesma tikpat mīļi neskan vēl šodien katra trimdinieka sirdī? To sapratis un izjutis arī Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansamblis, sniedzot šo dziesmu 10 gadu darba atceres izrādē — Reiņa Birzgaļa režijā.

Bostonas ansamblis ar tik daudz profesionāliem aktieŗiem, ir laikam vienīgais trimdā, kas nepārtraukti darbojas jau 10 gadus. Šī nenogurdināmā neatlaidība, kas devusi vairākus lielus un iespaidīgus inscenējumus (Uguns un nakts, Krauklītis u. c.), ir atradusi arī attiecīgu novērtējumu gan presē, gan mūsu centrālajā organizācijā. Nav noliedzams, ka šo augsti vērtējamo īpašību zināmā mērā sekmēja labvēlīgi apstākļi un draudzīga sadarbošanās ar otru lielāko Bostonas ansambli — Jauno latviešu teātri. Bet jāpateicas arī diviem tādiem teātŗa entuziastiem, kādi ir Jānis Lejiņš un Reinis Birzgalis, kas netaupa sevi, lai šī tik svarīgā kultūras nozare iespaidīgi zeltu kaut nelielā trimdas stūrī.

Neviena cita Raiņa luga trimdā nav tik daudz izrādīta kā šī. Un ne jau tāpēc vien, ka tās izrādīšana mūsu pieticīgos apstākļos visvieglāk realizējama, bet gan varbūt tieši dziesmā ielikto ilgu dēļ. „Gaŗi elstās, sēri jautrās skaņas" nāk no tiem dvēseles dziļumiem, no kuŗiem plūdušas visas mūsu tautas dziesmas. Tautas dziesmu vienkāršībai pieskaņots arī Pūt, vējiņi darbības risinājums — vienkārši dzidrs, bet traģiski daiļš. Rainis te nerisina problēmas, kā citos savos lielajos darbos, bet dod ainu, kuŗas dziļākā saturā varam saskatīt arī Rainim tik ierastos simbolus. To netrūkst arī tautas dziesmās, kur tie izpaužas tik vienkāršos un parastos veidos. Ar šo skaisto simboliku Rainis arī ievada Pūt, vējiņi darbību, sākot lugu ar „Skalojosi, vēlējosi . . ." Vienkāršāki un skaidrāki vairs nevar pateikt darbības psicholoģisko vadmotīvu, kas ievijas vecajā dziesmā un lugā.

Visas tautas dziesmas, kas nākušas no pašas tautas dvēseles dziļumiem, bez kādām teorētiskām gudrībām, visskaidrāki izteic un parāda dzejas burvību un pievilcību — vienkāršos veidolos ieskaņot jēdzienos neizsakāmo. To jūtam aiz katras visnecilākās vārsmas. Tāds dziļāks apakštonis skan arī Pūt, vējiņi dziesmā. Gaŗi elstās, sēri jautrās skaņas diktēja vīt kopā jautro ar sēro. Jautrā puse radīja Andu un Didzi, sērā — līdz traģismam — Baibu, Žani un Gatiņu. Uldis no jautrā un bezbēdīgā izskan līdz sēri traģiskajam. Vissērīgāko toņu devēja tautas dziesmās — bārenīte, un nu šai dziesmai jāizskan traģiski, ja tā saduŗas ar brašumu, bezbēdību, jaunības straujumu, spēku un cietu gribu. Baibu vada un sargā viņas tikums, visā šī jēdziena pilnībā. Tas stāv pāri pašas personīgām izjūtām. Atrisinājums — sevis upurēšana, kas lauž Ulža cieto gribu. Lūzumam jau traģiska izskaņa. Viņa cietā griba nāvē dzina Gatiņu un Baibu, Žani sāpēs un izmisumā, bet Ortu meklēt citas mājas. Vaina izpērkama „baltā jūŗas augstumā."

Tautas dziesmas apakštonis uzliek grūtu uzdevumu režisoram. Darbības pavediens, kas tverts reālos „formu valodas" ietvaros, kārdina arī skatuviski tāpat atveidot. Bet tas ir par maz, lai izrāde sevi attaisnotu. Skatītājam jājūt tās „gaŗi elstās un sēri jautrās skaņas." To skaņu izcelšanai autors devis dažus ārējos efektus — vēja brāzienus, egles lūšanu un viscauri Gatiņa sēro stabuli. Bet šīm skaņām jāievijas arī aktieŗu dotajās formās resp. tēlojumos un situāciju izteiksmēs. Pūt, vējiņi nebūtu raksturojama kā tīri reāla psicholoģiska drāma, bet ar jūtamu noslieci uz simboliku, ansambli saliedējot zināmā noskaņojumā. Tādam noskaņojumam autors ir devis diezgan daudz vielas. Protams, tas prasa elastīgu un visām režisora prasībām atsaucīgu ansambli. Diemžēl, mūsu ierobežotos apstākļos tas pagrūti iespējams, jo, lai realizētu iecerēto izrādi, lomas bija jāsadala iespējami labākā izvēlē, pieaicinot tālciniekus arī no otra ansambļa. Tāpēc arī visas izrādes „iekšējā forma" varbūt nedeva gluži vēlamo noskaņu.

Šādos apstākļos galveno lomu tēlotājiem Silvestrim Lambergam kā Uldim un Maijai Grīnbušai kā Baibai „atsmaidīja laime" atklāties no neierastas puses, pirmajam kā varonim mīlētājam, otrai kā klusai un jūtīgai cietējai. Pirmais pieņemami parādīja, ka var būt ne tikai raksturotājs, kā bijām paraduši viņu redzēt, bet arī sirds devējs, rādot jaunības straujumu, spēku un cieto gribu. Varbūt pēc lūzuma pēdējā ainā sirds siltums bija tā kā skopāks; cerēsim ka tas būs devīgāks turpmākās izrādēs pie citiem tautiešiem. Maijai Grīnbušai Baiba bija pasmagāka nasta, jo loma stāv diezgan tālu no viņas īstā amplua, bet atzīstama centība un rūpes sevi pārspēt, iejūtoties lomas klusajā smeldzē. Tā kā viss izrādes kopnoskaņojums bija ieturēts reālistiskā tonī, tad Baibas tēlojums tanī ietilpa gluži pieņemami. Iebildums varētu būt tikai tas, ka sedzacīte nemaz tik kautrīgi acis neslēpa, un skatītāji bija nesaprašanā, kāpēc Uldis laužas un cīnās it kā ap „vaļējām durvīm"? Bet tas gan varbūt bija režijas norādījums, neaizsegt daļu no izteiksmes līdzekļiem. Tomēr ar to pietrūka kādas citas, vērtīgākas un nozīmīgākas „izteiksmes".

Rasma Birzgale — Zane un Marta Sala — Anda, divi pretstati, katra savā polā, sniedza skaidri izturētus un izlīdzinātus tēlojumus, pirmā ar izjustām vilšanās sāpēm un otra ar izjustu bezbēdību tika pie vīra.

Reinis Birzgalis Didzi var pieskaitīt saviem pilnskanīgākajiem skatuves tēliem. Bija ko sirsnīgi nopriecāties un pasmieties. Elzas Pūces Māte, likās, par daudz akcentēja lielmanīšu, aiz kuŗas par maz atlika vietas mātes sirdssāpēm par meitas nelaimi. Bet iecerētais tēls parādījās izturētā formā.

Ance Rozīte, ar savu vienmēr skaidro un noteikto izteiksmi, deva sirsnīgi izjustu Ortas tēlu. Tas pats sakāms par Gunāra Straumēna Gatiņu. Teicama viņa krietnā iejušanās katrā lomā, kas nonāk viņa rokās. Mirdza Melkerte bija atradusi neparastu pieeju Ciepai, pārāk to šaržējot.

Pārējās epizodiskajās lomiņās bija Lilija Kluce, Boriss Roga un Sandris Stūbelis. Iespaidīgu prologu teica Jānis Pūce kā „latviešu bēglis", blakus stāvot „latviešu bēglei" — Lilijai Klucei. Dekorācijas un krāšņu tērpu metus bija devis Ardis Vinklers.

Pēc izrādes ansambli personīgi sveica vietējo organizāciju pārstāvji, bet ar rakstu ALA's Kultūras birojs un Ņujorkas un Vašingtonas draugi. Bostonas publika savu teātri mīl, ciení un atsaucīgi novērtē tā sniegumus. Pilns nams, daudz puķu un aplausu.

K. Upatnieks.

VĒL KĀDA TAISNOŠANĀS

„THE MEMOIRS OF LORD ISMAY" Heinemann [Toronto - British Book Service (Canada) Ltd.] izdevums, 486 l.p., Cena — $6,75.

Tās ir atmiņas, ko uzrakstījis pazīstamais angļu valsts darbinieks un politiķis, kurš sadzīvojis ar Čerčilu „kā roka ar cimdu" (lietojot paša Č. novērtējumu viņa publicētajās atmiņās). Grāmatu var viegli sadalīt trijās daļās: autora agrākās karjēras gaitās Indijā, Somali zemē un Londonā; viņa darbība 2. pasaules kara laikā un pēckara gados.

Kā Anglijas politiķu lielākās daļas atmiņās, tā arī šinī grāmatā autors mēģina izskaidrot un attaisnot kļūmīgo sadarbību ar Padomju Savienību un šīs sadarbības jūsmīgās sekas, kas joprojām apdraud pasaules mieru. Mūsu latviešu lasītājus īpaši var interesēt Jaltas konference un tai sekojošās konferences ar komūnistiem, kuŗas noveda pasauli pie tagadējā stāvokļa.

Autors atzīmē, ka Otro pasaules karu uzsāka Polijas dēļ, bet, kad Vācija bija uzvarēta, Staļins pastāvēja, ka „Polija ir Krievijai ne tikai goda, bet arī drošības jautājums" vai citiem vārdiem „Padomju Savienībai bija dzīvības un nāves jautājums, lai Polija nokļūtu zem komūnistu jūga". Autors atzīstas, ka Jaltā „mēs visi bijām piekrāpti ar pārspīlētu labsirdības garu, kas valdīja visas konferences laikā: vai, varbūt, mēs nevēlējāmies skatīties nepatīkamiem faktiem sejā".

Budzis.

Teodors Zeltiņš

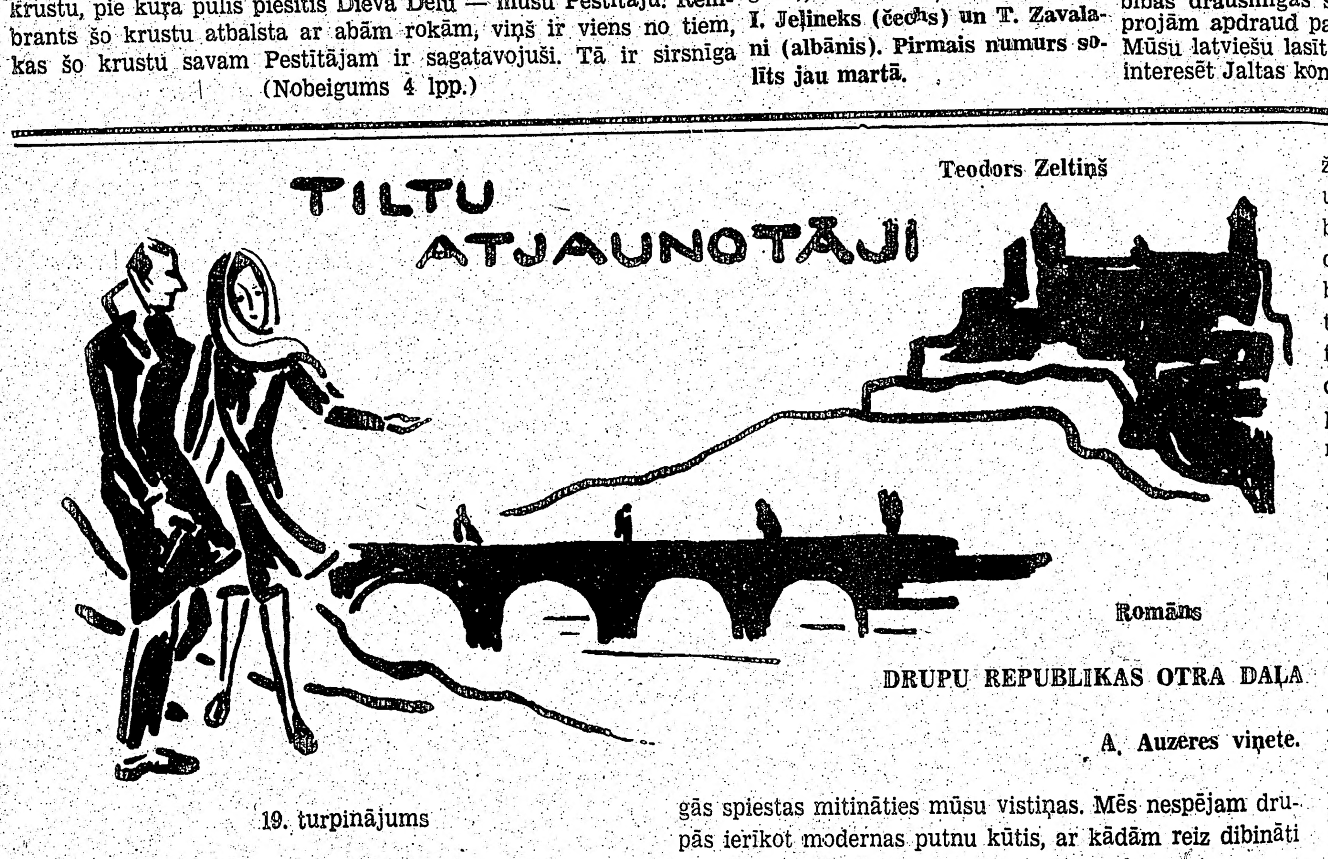

Romāns

DRUPU REPUBLIKAS OTRA DAĻA

A. Auzeres viņete.

19. turpinājums

Velnam par stenderi tomēr nevajadzēja palikt, jo nometnes komiteja — pēc plašām un drāmatiskām padomes debatēm — tiešām parakstīja rīkojumu par visu nometnē apkārt klīstošo mājputnu iežogošanu. Un arī pats rīkojums skanēja bargi un drāmatiski: „Sakarā ar sūdzībām, ka apkārt klejojoši gaiļi uzbrūk bērniem un kādai meitenei jau pārknābts acu plakstiņš, citai atkal savainota seja, lai novērstu turpmāk vēl nopietnākus nelaimes gadījumus, visi apkārt klejojošie putni jāiežogo. Tos putnus, kas pēc šī rīkojuma publicēšanas būs vēl sastopami ārpus iežogojumiem, policija pievāks un nodos bērnu virtuvei. Tāpat ir atļauts ģimenes dārziņu turētājiem aizturēt (nogalināt) viņu dārziņos apkārt klīstošus mājputnus un nodot bērnu virtuvei, katru šādu gadījumu pieteicot policijai."

Darbacis ar putnu brīvības ierobežošanas likumu bija apmierināts pilnā mērā, kaut arī viņš pats pie vārda nebija jaudājis tikt. Daudz skaļāki un veiklāki runas vīri pallažiņ aizsteidzās priekšā. Tūliņ pēc Bullīša kundzes paziņojuma par gaiļu savainotajiem bērniem un ierosinājuma, ka tie (gaiļi, ne bērni) ar vistām būtu turami iesloma, no milzīgi gaŗā padomnieku galda pietrūkās kājās dzīti, no milzīgi gaŗā padomnieku galda pietrūkās kājās putnkopības pārstāvis un sauca: „Nevienā pasaules zemē vistas nav jāiesprosto, ja gailis ieknābj bērnam; tas taču ir kaut kas nedzirdēts un pretī visiem demokratijas likumiem. Gluži otrādi — mums vajaga bērnus pie gaiļiem un vistām pieradināt, jo kas tad notiks, ja mums būs jābrauc tālākā trimdā, kur putnu, tāpat kā cilvēku brīvība netiek ierobežota. Un ļoti var gadīties, ka mūsu bērniem būs jāspēlējas māju pagalmos, pa kuŗiem brīvi pastaigāsies gaiļi un vistas. Mēs nevarēsim likt tos iežogot. Vēl tomēr varētu, varbūt, pret šāda rīkojuma ierosinājumu necelt iebildumus, ja tas, par likumu pieņemts, neiznīcinātu mūsu sūri un grūti drupās iekopto putnkopību. Es domāju, tas katram laikam būs zināms, cik nožēlojamos kaktos un spraugās spiestas mitināties mūsu vistiņas. Mēs nespējam drupās ierīkot modernas putnu kūtis, ar kādām reiz dibināti lepojāmies Latvijā. Te mūsu putniem bez gaismas un svaiga gaisa draud neglābjama nonīkšana. Tāpēc es saku — ne muļķīgās bailēs no gaiļiem, bet mūsu vistu izdētajās olās ir mūsu bērnu nākotne!"

Tie, kam nebija vistu, smaidīja vai smējās, bet vistu turētāji padomnieki spēcīgi un ilgi plaukšķināja. Tas tomēr neatturēja ģimenes dārziņu saimniekus lielā skaitā pieteikties pie vārda un stāstīt par briesmu darbiem, ko putnkopju putni pastrādājuši viņu dārziņos. Un būtu varējis notikt, ka trimdas putnkopji drupās un trimdas sakņkopji (arī drupās) iekluptu viens otram matos, ja prātus drusku nenomierinātu iesirms runātājs ar vēsu un lietišķu balsi.

„Katrai saimniecības nozarei ir ierādīta noteikta vieta kā telpā, tā laikā," viņš teica. „Lopus tak nelaidīs cukurbiešu laukā, nedz putnus kviešu druvā pirms ražas novākšanas. Mūsu putnkopji, prasīdami gaiļiem un vistiņām neierobežotu rīcības brīvību, aizmirst, ka vēl bez putnkopības nometnē zeļ ne mazāk svarīgā sakņkopība. Sakņkopis rudenī uz dobītēm atstājis vienu otru dārzāju - ziemcieti, cerībā agrā pavasarī bērniem pasniegt pirmās zaļbarības lapiņas un līdz ar tām arī pirmos vitamīnus. Tos tiešām varētu bērniem dot, ja brīvi klejojošās vistas un gaiļi nebūtu rūpīgi jo rūpīgi noknābuši pēdējo zaļo asniņu un izkasījuši pēdējo saknīti. Protams, vistiņām arī ir nepieciešama zaļbarība, taču par tās piegādi gan vajadzētu rūpēties putnkopjiem pašiem, ne ģimenes dārziņu saimniekiem. Tālāk. Ir nenoliedzama patiesība, ka putnu mēsli ir ļoti vērtīgi bet tikai kā augu mēslojums. Turpretī tie paši mēsli uz ietvēm un īpaši bērnu rotaļu laukumos ir tikai nevēlami netīrumi. Vai kāds to gribētu apšaubīt? Ko teiktu putnkopji, ja viņiem šos netīrumus pašiem liktu novākt. Saceltos milzīga brēka. Tāpēc, pēc manām domām, pārrunājamais Bullīša kundzes ierosinājums nedz grauj, nedz ierobežo privāto saimniecību, bet vienīgi iegrožos dažu cilvēku patvaļu. Kad pērnajā vasarā dārzkopju kopa uz akmeņiem uzaudzēja tomātus, tā daļu ražas atdāvināja bērnu virtuvei, bet atlikumu pārdeva par ļoti piemērotu cenu. Sakiet, vai putnkopji kādu olu ir kādreiz ziedojuši bērnu virtuvei vai nodevuši komitejas rīcībā, lai izsniedz trūcīgāko vecāku bērniem, kam pašiem vistiņu nav? Par to nekas nav dzirdēts. Turpretī mums ir gan ziņas, ka daži veiksmīgi putnkopji, kam bērni ir precību gados vai pat jau apprecējušies, par olu nekaunas prasīt lielāku cenu, cik Latvijā maksāja vesels gailis."

Darbacis par tādu prātīgu runu aplaudēja tik spēcīgi un sirsnīgi, ka viņam no mutes izkrita pīpis. Un viņam nekavēdamies pievienojās lielais vairums nomtenes padomnieku. Pret tādu pārsvaru putnkopjiem nebija cerību turēties pretī un aizkavēt gaiļiem un vistām gaužām nepatīkamā lēmuma pieņemšanu. To pieņēma. Bet nopietnas briesmas tūliņ nu draudēja arī suņiem. Iepriecināti un sajūsmināti par savu uzvaru pār vistām, sakņu dobīšnieki neapstādamies turpināja uzbrukt tiem.

„Bet kā ar suņiem? Tie dārziņiem nodara ne mazāku postu. Un nedēj pat olas," atskanēja vairākas kareivīgas balsis no gaŗā, pār skolas sarīkojumu zāli no sienas līdz sienai izstieptā galda abām pusēm.

„Kungs un Dievs, vai tiešām mēs izniekosim visu padomes sēdi, pļāpādami par lopiem," iekurnējās Darbacim blakus (pēc izskata spriežot) zvērināts pilsētnieks.

Viņš dabūja sānos pelēkā saimnieka dunku: „Tas suņu likums mums jādabū cauri. Par to es stāvu un krītu. Un palieciet tagad klusu, tur galda galā tas augstskolas baktēriju pētnieks jau uzslējies kājās turēt runu, par ko gan citu, par suņiem."

Tā tiešām bija. Augumā pasīks, sažuvis vīriņš gandrīz vai svinīgā akadēmiskā stilā iesāka runu par suņiem un kultūru: „Par kādas tautas kultūras līmeni mēdz spriest pēc skolnieku, skolu un izdoto grāmatu skaita. Jo vairāk skolu un grāmatu, jo augstāka kultūras pakāpe. Bet tikpat labi to varētu noteikt pēc suņu skaita: jo vairāk suņu, jo zemāks kultūras līmenis. Ka tas ir tiešām tā, to rāda kaut daži piemēri. Sibirijas stepēs Pirmā pasaules kaŗa laikā katras ķirgīzu jurtas priekšā gozējās pieci, seši suņi. Katram čigānu vezumam Latvijas ceļos sekoja vismazais divi, trīs suņi. Ne ķirgīzi Sibirijā, ne čigāni Latvijā ar kultūru lepoties nevarēja.

Bet kā ir ar mūsu nometnes kultūru? Vai drīzumā tā nesāks slīdēt uz leju? Pazīmes ir: ja sākumā suņu tikpat kā neredzēja, tad tagad ir saviesies pārmērīgi daudz. Šo jautājumu šoreiz gan neaplūkošu, bet runāšu par suņu turēšanu nometnē kā tādu.

Ir traģikomisks skats, kad vilku suņa īpašnieks, aiz skausta saņēmis, stiepj lejā pa gaiteņa kāpnēm savu četrkājaino draugu, bet viņam aiz muguras izstiepjas gaŗa slapjuma svītra. Fizioloģiski, kā zināms, sunim trūkst kauna sajūtas, un viņš šo svītru ir iesācis tecināt pie sava saimnieka gultas. Protams, ka saimnieks dzīvokli iztīrīs, bet svītrai gaitenī ļaus mierīgi izžūt. Vai tas ir higiēniski? Tāpat ir redzēti skati, kad kāda cita suņa saimniece, svētdienas dienā pēc pusdienām rindā stāvēdama, sarkst un bālē, kad viņas mīlulis atstāj vizītkarti pie durvju stenderes virtuves sadales telpā. Viņa gan sarka un bālēja, bet atstāja vizītkarti virtuvē neuzslaucītu . . ."

„Priekšsēdētāja kungs, vai nevarētu šo referātu par suņiem un kultūru atstāt uz citu reizi, tad tiešām var iznākt, ka paliekam bez kultūras," pagalam saīdzis, iesaucās Ojārs Lubāns. „Man būtu vajadzīga padomes atsauksme kāda daudz svarīgāka jautājuma izkārtošanā."

Priekšsēdis dauzīja ar āmuriņu pa galdu un mēģināja apklusināt padomes locekļus, kas iesāka runāt vairāki reizē, gan saukdami, ka debates par suņiem ir jāturpina, gan atbalstīdami Lubānu, ka jāpārtrauc. Lai izšķirtu tik svarīgu jautājumu, pēc visiem demokratijas principiem un likumiem, vajadzēja balsot. Un šoreiz putnkopji (kopā ar tiem, kam nebija ne dārziņu, ne vistu, ne suņu) izglāba suņus.

Ar vienu bikšu kabatā iebāztu roku un otrā turēdams nelielas aprakstītas lapiņas, Lubāns novīpsnājis iesāka: „Es, diemžēl, nezinu un nevarēšu jums pateikt, cik liels, ja vispār, ir kultūrai sakars ar suņiem. Bet visiem gan laikam būs skaidrs, ka pat visgaisīgāko skaņu izvilinātājs mūziķis, dziedone ar lakstīgalas balsi, aktieris vai dejotājs nav spējīgi pārtikt tikai no dievišķo mūzu skūpsta. Un tālab pēc viesu mākslinieku koncerta vai teātŗa izrādes mums pienākums gādāt, lai viņi, kas mūs ir apdāvinājuši ar savu dvēseles bagātību, neaizbrauktu izsalkuši. Līdz šim par to esam varējuši gādāt, bet turpmāk vairs nebūs pa spēkam, ja paliks šis aicinājums bez jūsu un pārējo nometnes iemītnieku atbalss."

Lubāns pacēla tuvāk pie acēm aprakstītās lapiņas un lasīja: „Komitejas izglītības un kultūras nozare griežas pie nometnes iedzīvotājiem sekojošā lietā.

Kopš visas iedzīvotājiem saņemamās pārtikas devas tiek izsniegtas simtprocentīgi un kopš nometnes noliktavās vairs neieplūst nekādas ārpus kārtas rezerves, visa mūsu kultūras dzīve nometnē draud apstāties. Mums nav vairs iespējams dot uzturu viesiem māksliniekiem, lektoriem, kā arī latviešu organizāciju pārstāvjiem.

Lai izvairītos no liekiem sarežģījumiem un lai arī turpmāk varētu uzņemt mūsu labākās teātŗa, baleta, koncertu trupas, vajadzības gadījumā sasaukt Vircburgā latviešu organizāciju pārstāvjus, nozare lūdz visus nometnes iedzīvotājus neatteikties ziedot no savām kārtējām devām pavisam sīku daudzumu produktu. Šis ziedojums ir tik niecīgs, ka ziedotājs to sevišķi nejutīs, bet kopēji šāds nemanāms upuris pilnīgi nodrošinās mūsu kultūrālās dzīves eksistenci.

Praktiski lūdzam iedzīvotājus atteikties no katra produkta devu reizēs pa vienam gramam, bet no miltiem, kartupeļiem — 5 grami un no piena pulveŗa pus grama.

Par savāktām rezervēm periodiski tiks sniegts attiecīgs norēķins un to izlietošana būs pakļauta nepieciešamajai kontrolei. Ja gadījumā zināmos periodos rezerves netiktu izlietotas, tās varēs nodot atpakaļ iedzīvotājiem.

Lai realizētu šo ierosinājumu, nometnes rajonu vecākiem tiks nodoti saraksti, kuŗos ziedotājam ar parakstu jāapliecina sava piekrišana.

(Turpinājums sekos)

VAI CELT KOPĪGU TEMPLI?

Pagājušā gada pirmajā aprīlī nevarēju nociesties nepalaidis dienas gaismā aprīļa joku par kādas tautietes lielu ziedojumu Toronto latviešu nama fondam. Mani pārsteidza, cik daudz tautiešu bija patiešām noticējuši manā rakstāmmašīnā piedzimušajai fantazijai, ka nupat sākusies nenoliedzami ilgi gaidītā un tik vajadzīgā Latviešu vienības nama celtne. Mans aprīļa joks gada laikā ir pieņēmis pavisam traģisku un bēdīgu seju: Latviešu vienības nama būvdarbi aizvadītajā gadā nav ne par vienu collu pavirzījušies uz priekšu.

Latviešu skolai telpas kļuvušas par šaurām, mūsu organizācijas atceres sarīkojumus un ballītes vēl joprojām rīko svešās zālēs, par kurām īre dažreiz ir bezkaunīgi augsta. Latviešiem nav un droši vien arī tik drīz nebūs savas pulcēšanās vietas, kur draudzīgi satikties, ja arī viņi piederētu pie vienas vai otras biedrības, vienas, otras vai trešās draudzes. Jūs varbūt teiksit, ka tādai tautai, kāda esam mēs, latvieši, kas daudz par vienību runā, bet vienību darbos negrib rādīt, tāds Vienības nams nemaz nav nepieciešams.

Pēdējo nedēļu laikā esmu saņēmis vairākas vēstules, kurās apliecināta vienības nepieciešamība. Raksturīgi, ka šīm vēstulēm, vismaz manā izpratnē, ierosmi devuši vecākās Toronto latviešu draudzes centieni tikt pie sava dievnama. Protams, ka nevienu celtni nevar uzbūvēt bez naudas, un tādēļ arī draudze aicinājusi baznīcas celšanai ziedot līdzekļus. Nama cēlēji domā, ka 100 dolaru nebūtu par daudz prasīts. Tas ir pirmais gadījums, **kad, apellējot pie sirdsapziņas, no tautiešiem prasa vairāk nekā siknaudu. Nav nekāds noslēpums, ka daudzi jo daudzi vai nu slinkuma vai vienaldzības, vai, nedod Dievs, skopuma dēļ,** nespēj gadā šķirties pat tikai no viena dolara, kas tos padarītu par Nacionālās apvienības biedriem.

Tā nu, kad draudzes jaunā dievnama līdzekļu vākšanas akcija sākusies, manā priekšā ir vēstules, ko rakstījušas gan sabiedrībā labi pazīstamas personas, gan arī tādi tautieši, kam ir savas īpatnējas domas, bet kas parasti paliek malā ar saviem ieskatiem.

Neuzkavējoties pie šo vēstuļu sīkākas iztirzāšanas, mani pārsteidza viena doma, kas tām kopīga: **kādēļ mēs, latvieši, Toronto pilsētā nevarētu uzcelt vienu kopēju dievnamu? Tas nekādā gadījumā nedarītu galu atsevišķām, jau pastāvošām, vai arī nākotnē vēl dibināmām draudzēm. Dievkalpojumu laikus sadalot, tur varētu pulcēties godā došanai Dievam ne vien luterāņi, bet arī katoļi, baptisti un latviešu pareizticīgie.**

„Ja mēs, latvieši c e l s i m kopēju baznīcu, neviens neatteiksies ziedot simts un vairāk dolaru," apliecina Dr. N.N.

„Kopēja baznīca visām draudzēm veicinās vienību. Atsevišķo draudžu finanču komitejām pat nebūs jāapmeklē mājās draudzes locekļi, lai noskaidrotu, kāpēc ziedotājs nav pildījis savu pienākumu. Šādas pārrunas starp draudzes pilnvaroto un kūtro ziedotāju es personīgi noraidu un uzskatu par apvainojošām. — Nav jāaizmirst, ka, ziedojot vai neziedojot savai baznīcai, naudas devējs vadās ar savu sirdsapziņu. „Neziedotājs, ja gribēs, itin viegli varēs teikt nepatiesību naudas iekasētājam, bet nekad nevarēs būt nepatiess pret savu sirdsapziņu un Dievu," — domā A. C. kundze.

Tie ir tikai daži izvilkumi no vēstulēm, kas var likt padomāt arī jums. Protams, ka doma par kopīgu, skaistu dievnamu pelna ievērību. Tai pašā laikā nevajadzētu aizmirst, ka jautājumu par viena kopīga tempļa celšanu var izšķirt tikai atsevišķo draudžu pilnsapulces. Nevajadzētu aizmirst sinodes un citus šejienes draudžu pārvaldes iestādījumus — arī tām bieži vien sakāms vārds, kas var nepatikt Jānim vai Annai.

Liekas, ka lielākais šķērslis kopīga dievnama celšanai tomēr būs neapstrīdamā patiesība, ka mēs, latvieši, neesam vēl pietiekoši garīgi nobrieduši tādām lietām, ko sauc par iecietību, sadarbību un vienprātību.

Man liekas, ka vēstules rakstītas pēdējās nedēļās arī tāpēc, ka nesen laikrakstā parādījās ziņa, ka viena draudze aicinājusi uz kopējām apspriedēm pārējās Toronto luterāņu draudzes. Par šīs apspriedes darba kārtību nekas nav zināms. Droši vien, vēl šoreiz par kopīgu baznīcu visām draudzēm nerunās. Katrā ziņā kopēja apspriede ir pirmais solis uz sadarbību, draudzību un varbūt arī tautiešu iecerētu utopiju — liela un gaiša dievnama radīšanu — kurā no rīta līdz vakaram, latviešu mēlē skanētu slavas dziesmas Tam, kas vada katru mūsu šīszemes soli.

Nav šaubu, ka Sv. Jāņa draudze uzcels iecerēto dievnamu. Pēc kāda laika tam citā pilsētas daļā pievienosies tikpat stalts trešās vai ceturtās draudzes saiešanas nams, jo notiksies tā, kā vairākums gribēs tās lietas izkārtot.

Varbūt, ka vēl šogad pie viena draudzīga apspriežu galda sasēžas Latviešu biedrības un DV runasvīri un sāk reāli runāt par laicīgā Vienības nama radīšanu. Varbūt, ka abas biedrības pat vienojas nopirkt kaut kur pilsētas nomalē paliel u zemes gabalu un ar spēcīgu traktoru palīdzību, pārvilkt uz turieni savus tagadējos nekustamos īpašumus. Praktiski tas ir reālizējams. Abus namus varētu novietot blakus un reizi gadā saaicināt, lai tautieši nāk paprie cāties un pasmieties par nezināmu arc itektu meistardarbiem — šauro Oslera ielas gaismas pili, kurā labākā ieiešana būtu pa kādreizējā bodnieciņa veikala galadurvīm, un neskaitāmas reizes pārkrāsoto latviešu veterānu galveno mītni.

Esmu pārliecināts, ka vienreiz dusmas par saviem antikajiem namiem sanāktu tiem, kam tā teikšana, un uz māju nojaucēju mašīnu radītām drupām, aši vien uzceltos latviešu laicīgais vienības nams. Draudžu lietas atstāsim pašu draudžu ziņā.

Starplaikā mēģināsim uz to ātrāko garīgi pieaugt: **iecietībā, sadarbībā, cieņā vienam pret otru. Vienība nekur nav pazudusi, tā tikai jāparāda darbiem.**

Jūsu A. Kundrats.

TO KUNGU, KAS pēc DV delegātu sanāksmes 5. martā DV namā Toronto SAMAINĪJIS PLATMALI, lūdz to nogādāt DV namā.

KRISTUS KRUSTS UN MŪSU VAINA

(Pārnesums no 3. lpp.)

pašatzīšanās. Un, nopietnāk pārvērtējot savu dzīvi, arī mēs redzēsim, ka uz krusta, ko nesis mūsu Pestītājs, būs samanāms arī mūsu vainas tumšais traips.

Mēs neesam tādi, kādiem mums vajadzētu būt. Mēs darām to, ko Kristus mums nav atļāvis darīt. Un nedarām to, ko darīt Kristus mūs skubinājis.

„Tas ir patiess vārds, ka Kristus Jēzus ir nācis glābt grēciniekus. Un es esmu pats lielākais viņu starpā".

Lielais indiešu brīvības cīnītājs Mahatma Gandijs, kas dziļi cienījis Kristus mācību, reiz teicis: „Tikai tad, kad kristieši sāks dzīvot kā Jēzus Kristus, viņu mācība atradīs dzirdīgas ausis arī Indijā."

Un vai mēs tā dzīvojam?

Kāds japāņu kristietis un evaņģelists Kanzo Učimura esot uzrakstījis grāmatu „Kā es kļuvu par kristieti". Šajā grāmatā viņš apraksta savu ceļojumu uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Viņš ir cerējis, ka tur atradīs kaut ko līdzīgu svētai zemei, jo ir tik daudz laba dzirdējis par amerikāņu kristīgiem paradumiem.

Bet viņš sagaidīja dziļa vilšanās. „Vai Amerikas civilizācija ir tā, kas var liecināt par kristīgās reliģijas pārākumu par citām reliģijām?" — viņš jautā.

„Miers, ko Kristus solījis, ir pēdējā lieta, ko redzam šodien kristietībā. Tur nav nekā cita kā tikai nemiers, sajukums, trauksme, vājprātīgo mājas, cietumi, nespējnieku patversmes. Vai man, kā es esmu ticis maldināts! Es esmu savu mieru upurējis kaut kam, kas miera nemaz nepazīst" . . .

Jā, tā ir mūsu visu vaina. Kristus krusta priekšā mēs visi jūtamies vainīgi. Un varam tikai lūgt: Piedodi mums!

KULTŪRAS DIENU LAIKĀ ZIEDOSIM ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDAM!

Kultūras fondam paredzētie ziedojumi nosūtāmi pēc adresēm: Kanadā — Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont., ASV — American Latvian Association, 1727 Kenyon Street, N. W. Washington 10, D. C.

Lielas personības - Kārļa Ābeles piemiņai (1896. - 1961.)

Aizsteigušās dienas un nedēļas, kopš sēru vēsts apskrējusi apus zemes lodes no Austrālijas līdz šim kontinentam — par nelaimes gadījumu, kas mums atņēmis Kārli Ābeli, zinātnieku, rakstnieku un diženu latvieti. Rakstu viņa vārdu bez titulem un amata apzīmējumiem, jo viņš arī dzīvs būdams nemīlēja [illegible]. Kaut arī Latvijas universitātes matemātikas un dabaszinātņu fakultātē doktora grads bija retam (Kārlis Ābele bija viens no šiem nedaudzajiem), viņš nekad nelietoja šos daudzu apbrīnotos, pat apskaustos burtus sava vārda priekšā. [illegible] vieno viņa vārdam.

Kārlis Ābele kā students bija piedalījies Latvijas brīvības cīņās, un par varonību viņu apbalvoja ar Lāčplēša kara ordeni. Tomēr pat draugiem, vaicāts par cīņu gaitām un ordeņa piešķiršanu, viņš tikai atbildēja, ka pildījis savu pienākumu. Un savu aktivitāti latviskā studentu organizācijā (Atauga) viņš nekad neuzsvēra: arī tā bija pašsaprotama pienākuma pildīšana.

Vienmēr noteikts, lietišķs, latviski vienkāršs, prasīgs pats pret sevi un taisns pret citiem, atmiņā man paliks Kārlis Ābele kopš tiem gadiem, kad biju viņa students un vēlāk kollēģa. Kārlis Ābeles drosmi bet patiesam pauž arī viņa pēdējais, visiem paziņām vienādais Ziemassvētku sveiciens:

„Apsveikšana Ziemassvētkos un laimes vēlēšana Jaunajā gadā ir cildena paraža. Tomēr šo apsveiku sūtīšana un atbildēšana man ir kļuvusi par smagu nastu. To [illegible] gan vēl nav jāraksta trim cipariem, bet daudz no tā netrūkst. Daudzās vēstules rakstot, nevaru vairs atrast sirsnīgus vārdus, tāpēc tās iznāk sausi un kaulaini. Tāpēc, sākot ar šo gadu, apsveikumus vairs nesūtīšu.

Visiem, ar ko esmu apmainījies apsveikumiem līdz šim, novēlu priecīgus Ziemassvētkus šogad, tāpat kā [illegible] un laimi visu mūžu. Būšu priecīgs, ja kāds mani pieminēs, un priecāšos saņemt no kāda apsveikumu, kas to atsūtīs, necerot saņemt atbildi.

Vēl vēlētos piebilst, ka neesmu ne sarūgtināts, nedz arī kļuvis par citu cilvēku apnicinātāju. Nepavisam nē! Ziemassvētku vakarā, un sagaidot Jaungadu, ar savu siltumu piedomāšu pie visiem, ar ko mani dzīves ceļi ir krustojušies.

Daudzkārt sveicinot
Kārlis Ābele."

**Noliecot galvu cieņā un sērās,
Aleksis Dreimanis,
Londonā, Ont.**

Baltijas tautu Draudzības sanāksme

Baltijas Sieviešu padome Toronto darbojas saskaņā ar Baltijas tautu federāciju mūsu triju tautu ciešākai sadraudzībai, domājot par mūsu valstu neatkarību brīvībā — nākotnē.

BSP, kopš tās dibināšanas Toronto, nu jau devīto gadu rīko Draudzības sanāksmes.

Šogad BSP Pēcpusdienas tēja notiks svētdien, 16. aprīlī, pl. 5.00 p.p. igauņu sv. Pētera baznīcas zālē, 817 Bt. Pleasant Rd., Toronto.

Ikviena tautība dos mākslinieciskus priekšnesumus.

Runu teiks LNAK Kultūras daļas vadītājs Ritvars Bregžis.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

DZEJNIEKS - SAVA LAIKMETA ATBALSS UN SPOGULIS

Pārdomas par dzeju, Jaunās Gaitas literāro vakaru gaidot

„Kādas bija seno latviešu svētku un svinību dienas, māt?" jautā bērns, sestdienas skolas uzdotu mājas darbu rakstīdams.

„Paskaties „Latvju dainās," tur tās visas apdziedātas," atbild māte, raitu soli steigdamās tālāk. Un zināt gribētājs, dainu krājumus šķirstot, iepazīstas ne tikai ar seno latviešu dzeju, bet arī ar viņu dzīves veidu, darbu, godiem, ticību un tikumiem. Pat vēl vairāk — dainas, kā katra dzeja, atspoguļo tā laikmeta individuālās izjūtas: priekus, bēdas, humoru u. c. Vēsturnieki, viņu pētījumi un neskaitāmās grāmatas mums var sniegt sīkus un precīzus faktus, notikumu un lietu ārējos aprakstus, bet tie nespēj mums atklāt cilvēku garīgos pārdzīvojumus un izjūtas. Arī vēsturiski romāni to nespēj. Lai arī cik daudz laika un pūļu to autors būs veltījis pētot attiecīgo laikmetu, vēsturiskos notikumus un ierašas — viņa attēlotie psīcholoģiskie pārdzīvojumi, dvēseliskās attieksmes cilvēku starpā un viņu garīgā dzīve būs tikai minējums, ko patiesībai tuvinās vai attālinās autora paša personība, laikmeta, kurā darbs rakstīts, doma un stils. **Vienīgi dzeja mums atklāj cilvēku pašu, viņa slepenākās domas, vēlēšanās, mērķus un vilšanos laikmetā, kurā viņš dzīvojis; dienās, kad dzeja radusies.**

Latviešu dzejnieks un viņa dzeja vienmēr bijuši ne tikai sava laikmeta daļa, bet ir arī nedalāmi un nešķiŗami no latviešu tautas. Visvecākajā dzejā tās autors un tauta ir pilnīgi saplūduši vienā, un mēs sakām, ka tauta to pati radījusi. Tauta radīja arī savu atmodas laikmetu un tā dzejniekus. Atmodas laikmeta dzeju lasot, mēs redzam un jūtam, cik tuvu dzejnieks stāvējis savai tautai, to mudinājis, mācījis un vedis pretī nacionālai apziņai un valsts neatkarībai. Brīvības cīņu laikā viņš, kopā ar tautu, atradās frontē, bet viņa dzeja nebeidza aicināt un drošināt brīžos, kad likās, ka visi sapņi un mērķi nogrimst tumsā un pāri paliks tikai izmisums. Bet Latvijas brīvvalsts laiku raksturo 20.-to un 30.-to gadu dzeja — saulaina un mierīga.

Otrais pasaules karš un brīvības zaudēšana visu prātus un domas pievērsa traģēdijai, kas netaupīja neko. Un dzeja vairāk kā jeb kāda cita māksla dzīvoja līdzi tautas postam un izmisumam. Kaŗa romāni un stāsti rodas tad, kad kauju troksnis ir norimis, dzeja top trauksmes sirenām kaucot, cīņu ugunīs. Kad tauta stāv sāpes mēmā, dzejnieks palīdz tai raudāt, lūgt Dievu un ticēt; izkliedz pasaulei kritušo kaŗavīru lāstus.

Bet tiem, kam jādzīvo tālāk, uz drupām, svešos klajumos vai pusētās, tie nedrīkst ik vakarus gulēt ejot raudāt. Tādēļ arī **šodien jauno dzejnieku dzejā nav raudulīga žēlošanās, bet ass skats apkārtnei, šodienai un cilvēkam pašam.** Nepievilsimies — arī tie, kas dzimteni ir atstājuši kā pusaudži vai bērni, nav nekā aizmirsuši — ne svētrīta rasu pļava, ne kaŗa nejēdzības, ne bēgļu gaitas postu. Ieskatoties dziļāk rindās, kas liekas spurainas vai niecīgas — tās tomēr ir izaugušas no visas tautas kopējā liktenа.

Tikai neprasiet, lai dzejnieks savu vissvētāko vietu ik dienas pārstaigātu sabristām kājām, darbā noguris un, bieži vien, vīlies.

Tos vārdus, kas viņam visdārgākie, jau sen skrandās novalkājuši teicēji un runātāji. Tas tā **nav mūsu tautai vien — pasaules literāti sen lieto jaunas krāsas, jaunas simetrijas un līdzekļus kā sevi izteikt. Kādēļ lai to nedarītu latviešu dzejnieks?** Ka viņš vēl ar abām kājām stāv savas izklīdušās tautas vidū, pierāda jau tas vien, ka viņš raksta latviešu valodā, lai arī cik niecīgs ir to skaits, kas viņa darbus lasa, un vēl mazāks to, kam tie patīk. **Viņu dzeja ir šī laika spogulis, kurā mēs ne labprāt skatāmies. Seno dienu skaisto atmiņu vietā, ko neapzinīgi visi vēl meklējam, ieraugām sevi pašu un savu apkārtni.** Viena otra rieva ievilkusies mūsu sejā, kaut klusībā cerējām, ka to neviens neredz, viens otrs nesimpatisks vaibsts nez' kā iegūlies mūsos. Balto birztaliņu vietā mūsu apkārtne ir cieta, asa, daudz citādāka, bet ne vairs tik sveša un nemīlama, kā to gribam sev un citiem iestāstīt.

Patiešām, redzīgām acīm sevi apskatīt spogulī nav nemaz tik patīkami. Bet dzeja ir vienmēr bijusi un būs tautas un laikmeta atspoguļotāja. Un liekas tīri ticami, ka kādreiz, pēc simts vai divi simts gadiem, kāda māte teiks savam bērnam:

„Palasi trimdas dzejoļu izlasi, tad zināsi, kā dzīvoja, kam ticēja un ko juta latvieši trimdā 20. gadusimteņa vidū!"

-aza.

ATBALSTIET latviešu saimnieciskos pasākumus!
L.S.D.A.K.

MARSEĻAS ATENTĀTS

Tikai pēc 2. pasaules kaŗa atklājās Marseļas atentāta aizkulises. Sekojošajā rakstā attēlots, cik nekaunīgi meloja Gērings un kādus līdzekļus lietoja Gestapo, lai apslēptu patiesību.

1934. gada 9. oktobrī Marseļas pilsēta ir uzposusies svētku rotā, jo tiek gaidīts rets viesis — Dienvidslavijas karalis Aleksandrs. Jau ap pusdienu laiku vairāki simttūkstoši cilvēku sāk doties uz ostu. Marseļas galvenā iela Canebière ir viena karogu jūra.

Ap pulksten 3.30 pēcpusdienā nepārredzama ļaužu masa ostmalā vēro 8 franču karakuģus, kuŗi nevainojamā ierindā tuvojas krastam.

Tieši plkst. 4.00 Dienvidslavijas karalis pa sarkana samta paklāju nokāpj uz Francijas zemes. Francijas ārlietu ministrs Bartū (Barthou) spiež tam roku. Bartū, diezgan joviāls vecāks kungs, ar ķīļa bārdiņu, šodien tērpies frakā. Karalis ir admirāļa tērpā, viņš ir nepilnus 46 gadus vecs.

Ārlietu ministra pavadīts, karalis nosoļo gar goda sardzi. Orķestris spēlē Dienvidslavijas himnu, kas franču ausīs skan drusku melancholiski; pēc tam pāriet uz straujo Marseļjezu. Sajūsminātā tauta dzied līdzi.

Karalis un ārlietu ministrs iekāpj lielā melnā valdības auto, un brauciens sākas. Priekšgalā jāj kāda jātnieku vienība, aiz tās policijas auto, tad seko auto ar augsto viesi.

Divas minūtes vēlāk no pūļa atdalās kāds labi ģērbies kungs, uzlec uz auto pakāpiena, sauc: „Lai dzīvo karalis!" un . . . raida no smagās automatiskās pistoles šāvienus uz automašīnā sēdošiem. Kā pirmais saļimst karalis Aleksandrs, ministram Bartū asiņo kakls, blakus šoferim sēdošam franču ģenerālim plūst asinis pa parādes formas tērpu.

Šoferis ir paspējis sagrābt šāvēju aiz matiem, kāds franču pulkvedis, kas jāj blakus auto, dod viņam cirtienu ar zobenu.

Izceļas šausmīga pānika. Sievietes un bērni tiek nogāzti gar zemi un mīdīti kājām. Tuvāk esošie skatītāji ir sagrābuši šāvēju, un nebūtu daudz trūcis, ka viņš tiktu saplosīts gabalos.

Šoferis ir palicis neskarts, viņš stūrē auto cauri ļaužu pūlim uz tuvējo prefektūru.

Kad karali izceļ no auto, viņš ir jau miris. Ārlietu ministrs mirst pusstudu vēlāk slimnīcā.

Kopš Hitlera nākšanas pie varas šis ir jau otrs uzbrukums valdības vīriem, — 25. jūlijā šai pašā gadā tika noslepkavots Austrijas valsts kanclers Dolfuss.

Ugunsgrēka liesmas sāk blāzmot pie apvāršņa . . .

Slepkavības un barbarisma gars grib pārņemt Eiropu. Šis pats gars izraisa Otro pasaules kaŗu, iedzen nāvē miljoniem cilvēku, pārvērš drupās ziedošu pilsētu.

Četras stundas pēc atentāta, nenākot pie samaņas, Marseļas prefektūrā mirst slepkava, paņemdams kapā līdz savu noslēpumu. Viņa kabatās atrod čechu pasi uz Kelemena vārda, otru pistoli un divas olveidīgas rokas granātas. Abas pistoles ir vācu Mauzer-Parabellum fabrikāts, tāpat rokas granātas ir vācu ražojums. No tā tomēr nevar neko secināt, jo vācu ieročus var dabūt pirkt visā pasaulē. Svarīgāks jau ir tetovējums zem slepkavas labās rokas elkoņa. Tas rāda mironа galvu ar diviem krustotiem kauliem un uzrakstu slavu burtiem: „Brīvība vai nāve".

Ir skaidrs, ka slepkava nāk no Balkāniem, šīs Eiropas pulveŗa mucas, kur politiskas slepkavības vienmēr bijušas dienas kārtībā.

Lai gan slepkavas uzvalks ir linčotāju gandrīz saplosīts, ir iespējams konstatēt, ka tas ir bijis gluži jauns un pirkts Parīzes modes namā Belle Jardienière.

SLEPENAIS DIENESTS UZSĀK DARBU

Parīzē Grijona viesnīcā kāds no Dienvidslavijas slepenā dienesta augstākiem vadītājiem Vladeta Milicievičs saņem ziņu par sava karaļa nāvi.

Milicievičs ir sevišķi satraukts, jo viņš jau vairākus mēnešus iepriekš ir brīdinājis Dienvidslavijas iestādes par sagaidāmo atentātu pret karali. Viņš zina, ka kroātu emigranti Italijā, Ungārijā un Vācijā jau ilgāku laiku gatavojas šim atentātam.

Vēl dienu priekš atentāta viņš ir saņēmis ziņas no saviem Italijas aģentiem, ka atentāts notiks Marseļā. Plkst. 10 šorīt, 6¼ stundas priekš atentāta — viņš ir piezvanījis Dienvidslavijas konsulātam Marseļā un pieprasījis, lai karali brīdinātu vēl uz kuģa. Tas ir izdarīts, bet karalis atbildējis: „Tas tagad ir par vēlu! Paredzēto programmu nevar grozīt."

Ar to karalis ir parakstījis pats sev nāves spriedumu.

Milicievičs stājas pie darba. Veikalā, kur pirkts slepkavas uzvalks, ļoti labi atceras pircēju. Viņam līdzi ir bijuši vēl četri vīrieši. Visi runājuši ļoti slikti franciski. Uzvalks nosūtīts uz Reginas viesnīcu. Tur noskaidrojas, ka arī slepkavas Kelemena pavadoņiem bijušas čechu pases.

Divas dienas pēc atentāta pie Šveices robežas tiek aizturēti trīs vīrieši ar čechu pasēm. Pie viņiem atrod ieročus un tai pašā dienā noskaidro, ka visas šīs čechu pases ir viltotas.

Aizturētie vīrieši ir kroāti, Dienvidslavijā noliegtās „Ustaša" kustības dalībnieki. Viņi un Kelemens ir ieradušies Francijā, lai nonāvētu karali un Francijas ārlietu ministru. Ja Marseļas atentāts nebūtu izdevies, sekotu otrs Parīzē.

PIRMĀS PĒDAS

Uztraukums par notikušo atentātu visā pasaulē ir ārkārtīgs. Pasaule nav aizmirsusi, ka priekš 20 gadiem Austrijas troņmantinieka noslepkavošana Sarajevo izraisīja Pirmo pasaules kaŗu. Toreiz Austrija gribēja atriebt Serbijai sava troņmantinieka nāvi. Ko darīs tagad Francija un Dienvidslavija?

Apcietinātie vaļsirdīgi apliecina, ka atentāts ir domāts kā signāls Kroātijas atbrīvošanai no Dienvidslavijas jūga.

Bet tas nav tas, ko grib zināt ne tikai Francija un Dienvidslavija, bet arī pārējā pasaule. Ir skaidrs, ka šo vienkāršo cilvēku aizmugurē stāv kāda stipra vara, un tā var būt meklējama vai nu Hitlera Vācijā, Musolini Italijā vai Hortija Ungārijā.

Apcietinātie neliedz ne sekundi, ka viņi ir ieradušies Francijā, lai nonāvētu karali Aleksandru un Bartū. Smaidīdami viņi apliecina, ka ir Ustašas dalībnieki un ka pavēli atentātam tiem devis kroātu neatkarības kustības vadonis Ante Pavelićs, kuŗam viņi zvērējuši uzticību un paklausību līdz nāvei.

Ir zināms, ka Pavelićs uzturas Italijā un bauda Musolini viesmīlību, tāpat nav noslēpums, ka italiešu slepenais dienests viņu atbalsta ar iespaidīgām naudas summām.

Vienam no apcietinātiem ir viltota čechu pase uz Beneša vārda. Īstais viņa vārds ir Ivans Raičs. Viņš liecina:

„Š. g. 28. septembrī es saņēmu pavēli doties uz Mincheni. Tur es „Vācu ķeizara" kafejnīcā sastapu kādu man nepazīstamu personu, kas sevi uzdeva par mūsu slepenās apvienības biedru, un ar to devāmies kopā uz Parīzi."

Arī abi pārējie apcietinātie ir braukuši uz Parīzi caur Mincheni, kur „Vācu ķeizara" kafejnīcā saņēmuši naudu, pases un ieročus.

Viņi visi ir saņēmuši ievērojamas naudas summas. Tas norāda, ka viņu rīkotāju rīcībā ir lieli naudas līdzekļi, un viņu aizmugurē stāv kāda stiprāka vara, kā nabadzīgie kroātu emigranti.

— Vai Italija būtu šī vara? —

To jautā ne tikai franču policija, bet arī visas pasaules prese, un arī Dienvidslavijas slepenā dienesta ierēdnis Vladeto Milicievičs, kas jau 12 gadus seko Ustašas pagrīdes darbībai Eiropā.

Kādu laiku Ustašas galvenā mītne bijusi Vīnē, tad pārcelta uz Italiju, kur vadonis Ante Pavelićs bauda sevišķas Musolini un italiešu slepenā dienesta simpatijas.

Bet Milicievičam ir jāmeklē arī citas pēdas.

Divi no apcietinātiem nāk no Ungārijas, kur šinī laikā diktātors ir pavaldonis admirālis Hortijs. Arī Ungārija ir Dienvidslavijai naidīgi noskaņota, un kroātu neatkarības kustībai tur ir silts atbalsts. Apcietinātie ir dzīvojuši Ungārijā kādā nometnē netālu no Dienvidslavijas robežas. No ārpuses tā ir nevainīga bēgļu nometne, taču īstenībā tur tiek apmācīti terroristi. Tur tiek kalti atentātu plāni; tur tiek apmācīts pagatavot elles bumbas; tur tiek apmācīti snaipeŗi. Parasti viņi šauj uz lellēm, kas atgādina karali Aleksandru, Francijas ārlietu ministru Bartū vai Rumānijas ārlietu ministru Titulesku.

Ceļš no Ungārijas uz Parīzi iet caur Mincheni.

Pēc Hitlera nākšanas pie varas kāds pāris Ustašas redzamāko vadoņu ir pārcēlušies uz Vāciju. Pavisam īsā laikā Berlīne ir kļuvusi par Ustašas propagandas centrāli. Berlīnē iznāk arī Ustašas avīze „Nezavisna Hrvatska Drzava" (Neatkarīga kroātu valsts).

1934. g. 16. augustā, 7 nedēļas priekš Marseļas atentāta minētajā avīzē parādās raksts, kurā nepārprotami norādīts uz gaidāmo atentātu:

„Nav vairs tālu diena, kad uz vadoņa Antes Pavelića saucienu pamodīsies kroātu tauta un savu kaunu nomazgās asinīs."

Nacionālsociālistiskā Vācijā nevar iznākt neviens laikraksts, nevar tikt iespiesta neviena rinda bez valdības atļaujas. Tāpēc ir aizdomīgi, ka šis uzsaukums slepkavībai parādās tieši Vācijā

Aizdomīgs arī tas apstāklis, ka Ustašas cilvēki ir tuvās attieksmēs ar nacionālsociālisma teorētiķi Alfredu Rozenbergu. Pie viņa tie nāk un iet kā savās mājās.

Tāpēc ir pamats paturēt acis pēdas uz vācu pusi.

Un jau dažas dienas pēc atentāta liekas, ka pēdas uz šo pusi ir nopietnāk ņemamas, nekā iepriekš bija domāts.

NOSLĒPUMAINAIS DR. RAETHERS

Kā kroātu emigrantu avīzes izdevējs Berlīnē parakstās kāds Dr. Gerhards Raethers. Tas ir vācu vārds, un, kas pazīst Vācijas preses likumus, par to nebrīnās, jo laikrakstus Vācijā var izdot tikai Vācijas pavalstnieki.

Kas ir šis Dr. Raethers?

Kāds ir nācis uz domām, ka tas varētu būt kāds padomnieks Gebelsa propagandas ministrijā, jo to tā sauc. Lietas apstākļu tuvāki pazinēji zina, ka šī padomnieka sēdeklis ļodzās, jo tas ir ielaidies kādā neglītā afērā.

Bet to zina tikai Berlīnē. Francijas, Dienvidslavijas, Savienoto Valstu un Anglijas laikraksti raksta:

„Aiz karaļa Aleksandra un Bartū slepkavu mugurām stāv Vācijas propagandas ministrija."

Raksta arī, kāpēc Hitlera Vācija bija ieinteresēta šinī slepkavībā: karaļa Aleksandra vizīte Francijā bija domāta ne tikai veco labo attieksmju stiprināšanai starp šīm zemēm. Gudrais Francijas ārlietu ministrs Bartū ir gribējis samierināt divus vecos ienaidniekus — Italiju un Dienvidslaviju. Viņam nebūtu bijis grūti pierādīt, ka abām šīm zemēm ir kopīgs ienaidnieks — Vācija.

(Turpinājums sekos).

JAUNATNE UN L

LNAK Kultūras un izglītības

JAUNATNE UN LATVIEŠU KULTŪRA

LNAK Kultūras un izglītības nozares vad. R. Bregža referāts.

Latviešu jaunatne un latviešu kultūra ir šobrīd kļuvuši divi nešķirami jēdzieni. Šodien mēs vairs nevaram runāt par latviešu kultūru, nerunājot reizē arī par latviešu jaunatni, jo ar pēdējo būtiski saistās latviešu kultūras saglabāšana un tālākveidošana mūsu dotajos apstākļos.

Ik tautas kultūras dzīvi raksturo nemitīga veidošanās un attīstība, kas balstās uz uzkrātām kultūras vērtībām. Tādējādi, no vienas puses, tautai pieder savs kultūras pūrs, kuŗu sastāda tās paliekamās vērtības, kas izkristallizējušās un par vērtībām atzītas laika gājumā, no paaudzes uz paaudzi. Šādas raksturīgas latviešu kultūras pūra vērtības ir mūsu tautas dziesmas, mūsu literātūras izcilākie darbi, mūsu valoda, mūsu mākslas paliekošie darbi.

No otras puses, tautas kultūras dzīvi raksturo **meklējumi** pēc jaunām atziņām un izteiksmes veidiem saskaņā ar sava laika idejām un vajadzībām. **Kultūras dzīve tādējādi izteicas mijiedarbībā starp kultūras pūrā uzkrātajām vērtībām un jauniem meklējumiem pēc jaunām vērtībām, pie kam šis pūrs arvienu ir izejas punkts meklējumiem un pārvērtēšanai sava laika skatījumā. No otras puses, rezultējošās jaunās vērtības, sasniegumi un atziņas savukārt tiek ielocītas šai pūrā, ja tās izrādās pārlaicīskas, atsedzot sava laikmeta būtisko seju.**

Šāda mijiedarbība tautas kultūras dzīvē normālos apstākļos ir izlīdzināta. Kultūras pūra pārlaicīgās vērtības ietekmē tālākveidošanos visās kultūras nozarēs. Šī ietekme savā būtībā ir konservātīvs elements, ar nolūku saglabāt esošo „pārbaudīto", un šo ietekmi garantē katra laika nobriedušās, vecākās paaudzes līdzdalība, izceļot darbos un vērtējumos pārbaudītās vērtības un mēraukļas. No otras puses šo konservatīvo ietekmi līdzsvaro kultūras atzīto vērtību pārvērtēšana, kritika un jauni meklējumi. Šis ir būtībā progresīvs elements, kas, izejot no sava laika prasībām un vajadzībām un raugoties ar sava laika acīm, cenšas rast atbildi un izteiksmi sava laika meklējumiem un problēmām. Šāds meklētājs un pārvērtētājs elements ir tautas jaunākā paaudze — jaunākā ne tikai gados, bet savos uzskatos par tagadni, tās problēmām un šo problēmu atrisinājumu. Šis kultūras dzīves elements ir tas, kas visai tautas kultūrai ik laikmetā piešķiŗ pārlaicīgo vērtību laikmetīgu skatījumu, kas tautas kultūras vērtības reinterpretē savam laikam, un kas rosina tautas kultūras koka organisku augšanu un zaļošanu. Tā tas ir normālos apstākļos.

Mūsu pašreizējos apstākļos konservātīvā un progresīvā elementa līdzdalība kultūras dzīvē ir neizlīdzināta, un neizlīdzināta ir vecākās un jaunākās paaudzes — ja par paaudzēm šeit var runāt — piedalīšanās kultūrālās dzīves radošajā darbā.

Vecākā paaudze ir tiešāk un dzīvāk ieinteresēta mūsu kultūras pastāvēšanā; tā mūsu kultūru saprot tādu, kādu to šī paaudze pazīst, kādu to šī tagad vecākā paaudzes pati ir izveidojusi. Bet mazāk informēta šī vecākā paaudze ir par tām problēmām un prasībām, ko šodienas jaunajai paaudzei uzstāda laiks par šīsdienas jaunās paaudzes centieniem. Vecākā paaudze arī vājāk reaģē uz šī laika ierosmēm, krizēm un atbildēm.

Jaunākā paaudze savukārt ir mazāk un paviršāk informēta par mūsu kultūras pūrā ielocītam vērtībām; tās interese latviešu kultūras dzīvē sakņojas nevis atzīto kultūras vērtību tiešā pārņemšanā, bet sava laika skatījumā rastā pārvērtējumā; tās meklējumi ne vienmēr savā formā un priekšnesuma veidā saskan ar parastajām mēraukļām.

Šo neizlīdzinātību mūsu apstākļos atspoguļo tiklab tie, kas paši latviešu kultūras procesā piedalās, kā arī mūsu prese un visa sabiedrība. Pārāk bieži mēs lasām un dzirdam pārpratumus vai nu vienā vai otrā virzienā: dzirdam ļaudis, kas saskata jaunatnes meklējumos un izteiksmes formās nevajadzīgu latviešu kultūras dzīves interpretāciju, un dzirdam jaunajā paaudzē balsis, kas pārmet lielākajai daļai vecākās paaudzes pārlieku konservātismu.

Viss tas norāda uz zināmu sastingumu mūsu kultūras dzīvē, it sevišķi dažās tās nozarēs. Mēs dedzīgi darām iespējamo, lai paturētu neskartu visu to savas kultūras mantojumu, ko esam saņēmuši no saviem priekšgājējiem, vai esam paši ieguvuši savā pūrā; mēs uzticīgi kopjam šo atzīto mantojumu; mēs gribam būt un esam labi tradicionālisti.

Tas ir labi, bet — šī ir tikai viena puse no organiski vesela. Otra puse mums ir jāatzīmē, ka mēs izvairāmies meklēt pēc mūsu laika atklāta skatījuma, pēc patiesas atbildes mūsu laika problēmām; mēs neiedrošināmies riskēt ar maldiem kā meklējumu rezultātu, un mēs baidāmies identificēties ar nekonservātīvu pieeju. **Par visa mērauklu mums bieži ir latviešu sabiedriskās un kultūrālās dzīves apstākļi, kādus tos pazinām un kādi tie bija izveidojušies līdz 1939. gadam. Tačū atzīstot, ka mūsu kultūras dzīve ir organisks process, ir nepieciešami jāatzīst, ka tagad 1961. gadā neeksistē vairs un nekad nebūtu eksistējuši tie paši apstākļi. Šodien nav vairs izolēto nacionālitāšu pasaules; nācijas jēdziens ir guvis citu saturu; nav vairs samērā izolētās kultūras dzīves, kādu baudījām līdz 1939. gadam.** Šos faktorus neievērodami, mēs bieži savās mēraukļās neizšķiram mūsu pirmskaŗa kultūras dzīves būtiskos elementus, kas svarīgi vēl joprojām, no mūsu pirmskaŗa kultūras dzīves formām, kas var būt raksturīgas tikai savam laikam, un kas pilnīgi neiederas nevienā citā laikā.

Ja latviešu kultūras dzīvei gribam piedot spraigumu, kas tai pienākas, ir jāatzīst, ka mūsu kultūra var pastāvēt, t. i., augt un veidoties, tikai kā integrāla daļa lielākā kompleksā, ko sastāda mūsu pašreizējā dzīve visos tās aspektos; ir jāatzīst, ka uz šīm ietekmēm mums ir aktīvi jāreaģē. Savu laiku un savu apkārtni un tās ietekmes mēs nevaram neievērot. Tas ir spēks, kas iedarbojas uz mums neatkarīgi no mūsu vēlēšanās. **Mūsu spēkos nav to izslēgt, bet mēs varam gan to mērķtiecīgi iekalkulēt s a v a s kultūras pastāvēšanas un tālākveidošanās procesā. Ja ir kādas „burvju zāles", ar kuŗu palīdzību nodrošināt tautas kultūras vērtību pārnešanu nākamajām paaudzēm, tad šīs zāles ir sava laikmeta problēmu un prasību pricipiāla izpratne, un šādā skatījumā vērtētu tautas kultūras būtisko elementu asimilēšana par jaunu katrā paaudzē, katrā laikā.**

To pierāda latviešu vēsturē elasticitāte pret septiņu gadsimtu kolonizāciju, to pierāda vairāku citu tautu kultūrālā eksistence svešā vidē.

Šai procesā jaunās paaudzes loma ir būtiska un izšķirīga. Ar sava laika acīm raugoties, tai jāspēj izšķirt mūsu kultūras būtiskos elementus no nebūtiskajām formām, cenšoties sintezēt latvisko mantojumu ar šīsdienas kultūras dzīves prasībām. To šī paaudze veiks tikai tad, ja tā spēs:

Izprast, novērtēt un atzīt latviešu kultūras mantojuma pūru un tajā ieaugt;

Meklēt un rast atbildes uz šī laika problēmām, riskēt ar maldiem un maldīties, zinot, ka arī maldi var vest pie pozitīvām atziņām;

Pārvērtēt visas vērtības sava laika skatījumā, kā to ir darījuši mūsu priekšteči;

Ar drosmi paust savus uzskatus arī tad, ja tie nebūtu populāri;

Tālāk nest un veidot latviešu kultūras vērtības.

Šis lielais uzdevums var būt pa spēkam tikai tādiem ļaudīm, kas savā personībā spēj saliedēt pagātni ar tagadni un mest tiltu uz nākotni. Lai šo uzdevumu veiktu, šai paaudzei ir tiesības prasīt, lai mūsu **skolas** uzsvērti parāda latvisko kultūras tradiciju rašanās **procesu**. Latviešu skolai ir jāatsedz latviešu kultūras „formula", atzīmējot kā būtiski latvisko elementu integrācija sava laika dzīvē ir radījusi vērtības ar pārlaicīgu nozīmi.

Otrkārt, latviešu **ģimenei** jārāda latviskās kultūras un dzīves ziņas harmoniska un organiska iekļaušana šīsdienas un šejienes vidē. Šeit vismazāk var pieļaut polāritāti starp latvisko un tagadnējo apkārtni. Jaunajai paaudzei ir jāizveidojas par pilsoņiem, kas ar apzinātu lepnumu nes savu latvisko mantojumu piedevām tam, ar ko lepojas jaunieša līdzpilsoņi. Jaunietim ir jāuzaug ar atziņu, ka viņa etniskais mantojums atzīta un šejienes apstākļos harmonējošā formā ir katra šīs zemes pilsoņa lepnums.

Treškārt, mūsu pašu **sabiedrībai** ir jārada pietiekami plašs forums mūsu jaunās paaudzes kultūrāli izvirzītā darba izteiksmei un reakcijām. Atcerēsimies, ka mums šobrīd nav neviena īsta jaunatnes žurnāla, kas var pretendēt uz jaunatnes uzskatu vispusību, atsaucību un uzticību. Tāpat sabiedrībai jāparāda saprotoša atsaucība jaunās paaudzes meklējumiem, kas dažkārt mūsu sabiedrības konservātīvākās daļas uzskatos var būt arī nepieņemami. Ne viszinātāju vērtējumu, bet objektīvu uzskatu iztirzājumu uz līdzvērtīgu partu bazes jaunā paaudze sagaida no saviem vērtētājiem. Un pāri visām lietām šādam vērtējumam ir jāievēro, ka mūsu tautas kultūru jau šodien lielā mērā veido mūsu jaunā paaudze, ka mūsu kultūra ir zaļojošs koks, ka tā ir organiska augšana, šodienas skatījumā ar šodienas pieeju un metodēm ceļot uz vakardienas pamatiem.

Ir jāatzīst, ka jaunā paaudze savu lomu **mūsu kultūras dzīvē šobrīd pilda godam, tā netveŗ pēc pozitīvā nacionālisma klišejām, bet savā latviskajā dvēselē pārkristallizē savu šī laikmeta dzīvi un apstākļus. Ir pamats būt pārliecinātiem, ka mūsu jaunatnes** latviskā dvēsele un bezaizspriedumu skats rādīs ceļu un radīs veidu latviešu kultūras pastāvēšanai.

R. Bregžis.

GRĀMATVEDĪBA un IENĀKUMA NOD. priekš uzņēmumiem.

Zvanīt

HU 5-6121 vai HU 3-9187, Toronto

DR. A. DINBERGA 50 GADI

Latvijas sūtniecības padomnieks Dr. Anatols Dinbergs 3. martā atskatījās uz 50 mūža gadiem. Dinbergs beidzis LU juridisko fakultāti, pēc kam strādājis Ārlietu ministrijā. 1937. g. viņš ieradās Ņujorkā, kur iecelts par Latvijas vicekonsulu. 1941. g. sūtnis A. Bīlmanis viņu aicina uz sūtniecību, kur arī darbojas nepārtraukti līdz šai dienai. Dinbergs beidzis arī Džordžtaunas universitāti, iegūstot politisko zinātņu doktora gradu.

BIEDRĪBAS „LATVIJAS VANAGI" 40 GADU ATCERES DIENA

1. martā pagāja 40 gadi kopš tā laikā, kad Valmiera kāra šūpuli biedrībai „Latvijas Vanagi". Biedrības dibināšanas iniciātori bija no cīņu laukiem mājās pārradušies virsnieki un audzinātāji — Jānis Jansons un Kārlis Ābele. Viņu aicinājumam atsaucās skolu audzēkņi un citi jaunieši. Tā radās 1. Valmieras Vanagu novads. Zīmīgi, ka šī nacionālā organizācija, kuŗai bija sava līdzība ar čecu „Sokoliem", radās tieši sarkanajā Valmierā, kur daži barveži un dīkdieņi perināja domas, kā sagraut mūsu jaunizveidoto valsti. Tiem nerūpēja jaunās valsts uzbūve un stiprināšana, bet tukši lozungi un darba tautas kūdīšana uz „šķiru cīņu". Nenosvērtākie sekoja šiem barvežiem un dažkārt 1. maijā, sarkanam karogam plīvojot, skanēja dziesmas par „mošanos uz cīņu un pretošanos varmācībai". Bet kur gan bija šī varmācība? Vai tā, ka mūsu jaunās valsts iestādes meklēja rokā naida cēlējus, pretvalstisku uzsaukumu kaisītājus un Maskavas aģentus? Zīmīgu pretsparu šiem sarkanās varas sludinātājiem, kas bieži bailīgi slēpās aiz sociāldemokratu izkārtnes, deva jaunie Latvijas Vanagi. Tie ne tikai palīdzēja atmaskot sarkano algotņu rīcību, savāca un noplēsa pretvalstiskus uzsaukumus, bet darīja tiem lielas galvassāpes mītiņos un gājienos. Gadu plūdumā arī Latvijas Vanagi paši auga un veidojās, nostiprinot savu organizāciju un izveidojot zināmas tradicijas. Audzināšanas pamatos bija likta harmoniska gara un miesas izkopšana, ko reālizēja ar stingrību un neatlaidību. Sākotnēji organizācijā strāvoja stipri kareivisks noskaņojums, notika ieroču un ierindas apmācība, bet tad ar Saeimas lēmumu ieroču lietošanu noliedza, tā militārā sadalījuma un ierindas mācības vietā nāca kārtības mācība.

No Valmieras organizācija izplētās pa visu Latviju. Nodibinājās novadi: Valkā, Cēsīs, Rīgā, Liepājā, Ventspilī, Malnavā, Daugavpilī, kā arī citās pilsētās un lauku centros. Rīgā un Liepājā bija Jūras Vanagu novadi. Visi tie veidoja 10 apgabalus, kuŗos ietelpa pāri par 80 novadu, ko vadīja biedrības stābs Rīgā. Mūsu valsts sagraušanas brīdī „Latvijas Vanagu" organizācija savas rindās skaitīja ap 13.000 biedru. Šajā rakstā nav iespējams uzskaitīt visas tās aktīvitātes, ko piekopa „Latvijas Vanagi", bet atzīmēšu, ka iemīļota bija šaušana ar loku, mazkalibra ložu bisēm, buŗošana, vingrošana uz rīkiem u. d. c. sporta veidi. Vanagiem bija spēcīga basketbola komanda Rīgā, izcili slēpēšanas sporta piekopēji, vieglatlēti u. t. t. Redzama loma bija Vanadzēm, tās vingrinājās sanitārā dienesta, organizēja dažādus kursus, sportoja un bija kopā ar Vanagiem lielajos salidojumos. Tās bija īstas sadraudzības dienas ar dievkalpojumiem, parādēm, sporta svētkiem, koncertiem un kopīgām vakara jundām. Lielais salidojums notika Rīgas jūrmalā — Asaros.

„Latvijas Vanagu" organizācijā goda biedri bija valsts prezidenti A. Kviesis, K. Ulmanis, kaŗa ministri ģen. J. Balodis, ģen. K. Berķis u. c. Jo sevišķi daudz organizācijā darbojās aktīvās armijas virsnieki, no kuŗiem vairāki ieņēma vadošos amatus, kā pulkv. Lobe, plkv. ltn. Bebris u. c. Biedru vidū netrūka arī ievērojamu sabiedrisku darbinieku, rakstnieku, dzejnieku, mākslinieku. Lai šeit pieminam dzejnieci Elzu Ķezberi, rakstnieku Vili Ešotu un gleznotāju Arnoldu Treibergu. Organizācijas devīze — „Visu par Latviju" — bija rakstīta arī vairākos novadu karogos. Biedrības goda prezidents bija ārsts prof. ģen. P. Sniķeris, kurš organizācijas stābam savā namā, Bruņinieku ielā 12, atvēlēja telpas. Biedrības dzīvi (ar nelieliem pārtraukumiem) visus organizācijas pastāvēšanas gadus vadīja tās prezidents L.k.o.k. Markus Ozols, bet viceprezidenta amatu ieņēma ilggadīgs vidusskolu direktors L.k.o.k. Jānis Jansons. Viņi abi miruši mocekļa nāvē, pirmais kādā Sibirijas vergu nometnē, otrs — Stutthofas koncentrācijas nometnē Vācijā. Šie diženie latvju patrioti, kuŗus arī šo rindiņu rakstītājam bija izdevība iepazīt, atdevuši savu dzīvību par to, ka savus mūža gadus ziedojuši jaunatnei un palīdzējuši izkaŗot Latvijas valsti, lai tauta varētu būt brīva. Moku ceļu gājis arī apgabala priekšnieks un dep. direktors Mārtiņš Jansons u.d.c. Paprāvs ir skaits, kas krituši un piepulcēti aizsaules pulkiem 2. pasaules kaŗa laikā. Daļa veģetē dzimtenē, bet daļa atrodas brīvajā pasaulē.

Vanadžu priekšniece bija Elfrīde Karlsone-Bērziņa, kuŗa dzīvo Kanadā.

Lai šīs rindas ir godinājums mirušajiem un atmiņu sveicinājums dzīvajiem 40 gadu atceres dienā!

Valters Zirnītis.

Maskava grib pievilkt studentus no ārzemēm

Pēc britu avīžu ziņām Maskavā ir nodibināta „Tautu draudzības universitāte ar 6 fakultātēm; tā varešot uzņemt ap 4.000 studentu, bet esot jau pieteikušies 35.000. Līdz šim Padomju Savienības universitātēs uzņemti tikai studenti ar komūnistisku noskaņojumu un kompartijas ieteikumu. Jaunajā universitātē uzņemšot arī „bez šī noskaņojuma un rekomendācijām", bet tikai studentus no Afrikas, Āzijas un Latīņu Amerikas (nepārprotams mājiens, ka komūnistu aktīvitāte šinīs zemēs vēl pastiprināsies!)

Jaunajai universitātei nebūšot nekāda sakara ar pārējām Krievijas augstskolām, piemēram, mācības spēku jautājumā: tai būšot speciāli izlasīti lektori, kuŗi nebūšot nodarbināti nevienā citā Padomju Krievijas augstskolā (acīmredzot speciālisti, trenēti propagandā!). Pie jaunās universitātes būšot internāts, un visiem tās studentiem būšot obligāti tur jādzīvo. Kā redzams, šie noteikumi radīti ar nolūku — lai varētu pilnīgi izolēt studentus no pārējās pasaules un arī vieglāk tos pārraudzīt un ietekmēt. Studentiem nebūšot nekas jāmaksā: pat ceļa izdevumus segšot Padomju valdība, un tie saņemšot arī kabatas naudu pa uzturēšanās laiku Padomju Savienībā.

Kādēļ šie lielie izdevumi sakarā ar jaunas atsevišķas augstskolas dibināšanu ārzemju studentiem? Ir vairāki iemesli. Ārzemju studenti Padomju Savienībā līdz šim nav bijuši apmierināti ar daudziem savas brīvības ierobežojumiem: korespondence tikusi stingri cenzēta, tiem bieži liegta atļauja izbraukt no savas universitātes pilsētas, lai ceļotu pa Padomju Savienību; viņiem bijis grūti nodibināt kontaktu ar krievu studentiem, un Komsomola organizācija izrādījusi pārāk lielu centību ārzemju studentu kontrolē un politiskajā ietekmēšanā. Ārzemju studenti lūguši atļauju nodibināt savas organizācijas, bet, protams, atļauju nav saņēmuši. Studentu neapmierinātība atsevišķos gadījumos bijusi tiki liela, ka tie ir draudējuši pat ar streiku. Atsevišķi studenti atteikušies no savām stipendijām un atstājuši Padomju Savienību. Apvienotā Arabu Republika ir pat atsaukusi visus savus studentus no Padomju Savienības. Šī atklātā ārzemju studentu neapmierinātības izrādīšana ir, protams, „demorālizējusi" krievu studentus.

Galvenais iemesls jaunās universitātes dibināšanai tomēr ir bijis ne ārzemju studentu neapmierinātība, bet to „nelabvēlīgā ietekme" uz krievu studentiem, mācoties kopīgajās augstskolās un atrodoties ik dienas ciešā kontaktā. Pat krāsainie studenti ir varējuši pastāstīt krievu biedriem, ka kapitālistiskā pasaule un tās izglītības sistēma nav tādas, kā to attēlo „oficiālā partijas līnija". Jaunajā augstskolā ārzemju studenti būs pilnīgi norobežoti no krievu studējošās jaunatnes un tādēļ nevarēs to vairs „saindēt"; pilnīgā izolācijā tie būs arī paši vieglāk „apstrādājami".

Britu laikraksti izteic domas, ka Rietumu valstīm vajadzētu būt aktīvākām atvieglinājumu piešķiršanā Afrikas, Āzijas un Dienvidamerikas studentiem, lai varētu konkurēt ar Padomju Savienību. Kā redzams, pasaulē drīz norisināsies „miermīlīga cīņa" — par 3 kontinentu jaunatni! . . . — gs.

ACI PRET ACI...

Kā atbilde prasībai likvidēt Pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komiteju, ko „Washington Post" un „New York Times" slejās bija parakstījuši arī vairāki garīdznieki un krietns skaits profesoru, ieskatāma 139 universitāšu un teoloģijas semināru mācības spēku parakstīta vēstule Pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komitejas priekšsēdim Francim Volteram (Francis Walter), par kuŗu ziņoja laikraksti visās ASV.

Vēstules parakstītāju vidū redzami arī vairāki igauņu profesoru un arī latviešu mācītāja P. Ķirsona vārdi. Pēdējais strādā par profesoru krievu pareizticīgo baznīcas jautājumos Čikāgas luterāņu seminārā Meivudā.

Viņi izsaka atzinību par komitejas darbu un prasa tai plašāku atbalstu nekā līdz šim, lai tā varētu veikt nepieciešamos izmeklēšanas darbus un būt sardzē par brīvību.

Šāda prasība arī ļoti saprotama, ja ievērojam, ka komitejas budžets ir tikai 327.000 dolaru.

Speciālā pavadvēstulē vēl uzsvērts, ka daudzi citi mācības spēki atbalsta šo komiteju, bet baidās to atklāti ar parakstu deklarēt, lai nerastos nepatikšanas darba vietā.

„Chicago Tribune", kurš tirāžas ziņā ir otrā vietā visās ASV, savā ievadrakstā šai sakarā saka, ka, diemžēl, esot īstenība, ka vairākās kolledžās un universitātēs mācības spēki bez bažām var izteikt ļoti liberālas, sarkaniem labvēlīgas idejas, bet par stingru pretēju nostāju var dažreiz rasties nepatikšanas ar mācības iestādes vadību. Šils.

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes pilnsapulce notika 28. februārī. Bija ieradušies 26 delegāti, kas pārstāvēja 19 organizācijas. Gaŗākas debates izraisīja vecais strīds ar Latviešu koŗu apvienību par dziesmu svētku atlikuma sadali. Koŗu apvienības pārstāvis A. Līdacis pārmeta padomes priekšsēdim T. Pētersonam, ka viņš neesot izrādījis saprašanās gribu. Tuvojoties dziesmu svētkiem, koŗu apvienībai būtu vajadzīgi līdzekļi nošu iegādei, bet tā vēl nekā nav saņēmusi. Dziesmu svētku rīcības komitejā, izdarot revīziju, radušies lieki izdevumi, kuŗus nolēma segt no organizāciju padomes līdzekļiem. Līdacis vēl pārmeta padomei bezdarbību latviešu nama iegādes jautājumā. Notecējušā gada budžetā bija paredzēti 250 dol. studentu stipendijām, kas palikuši neizlietoti. Nolēma šo summu atstāt valdes rīcībā. Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze aizņēmusies no organizāciju padomes 2.000 dol., kas izlietoti bērnu kolonijas izbūvei. Šo aizdevumu pagarināja uz vienu gadu. Pieņēma budžetu nākošam darbības gadam 900 dal. apmērā.

Līdzšinējam padomes pr-dim Pētersonam vairs nekandidējot, par priekšsēdi ievēlēja K. Stankevicu, kas jau kādreiz ieņēma šo amatu. Par priekšsēža vietnieku ievēlēja K. Balodi un par sekretāru — L. Rumaku, bet valdes locekļiem — A. Valteru, A. Līdaci, B. Maikovski, K. Kitneru un Bisneru. Revīzijas komisijā ievēlēja S. Pudānu, Silgaili un prof. P. Starcu.

KLIVLENDA

● Klīvlendas DV apvienības pārvaldes konstruēšanās sēde notika 25. februārī, izraugot par valdes priekšnieku Aloiziju Piterānu, priekšnieka palīgu — V. Zemesarāju, sekretāru — B. Egli, kasieri — J. Jenzi, biedrzini — K. Čečeru, mītnes pārzini — J. Lujānu. Valdes locekļi: A. Stelmachers un J. Zariņš. Revīzijas komisijas priekšnieks J. Ozoliņš, locekļi: E. Šteins un L. Krūmiņš. Dāmu komitejas priekšniece V. Neļke, locekles: A. Lujāna, A. Damberga un V. Zemesarāja. s. —

LOSANDŽELOSĀ

● Uz 70 mūža gadiem klusībā atskatījās Paulis Kalnozols, tautsaimniecības maģistrs. Jubilārs piedalījies Latvijas brīvības cīņās, ilgus gadus bijis Latvijas Finanču ministrijas Tirdzniecības departamenta direktors. Viņa vadībā rīkotas daudzas Latvijas ražojumu izstādes ārzemēs — Stokholmā, Romā u. c. Sabiedrisko amatu ieņemts daudz, bijis arī vairākkārtīgs Lettonia's seniors, ilggadīgs Latvijas Filatelistu biedrības priekšnieks. Bagāti sakrātās zināšanas radīja iespēju atvērt savu pastmarku veikalu, kas nodrošina dienišķo eksistenci pašam un dzīvesbiedrei dzīves otrā cēlienā. Jubilāra Latvijas pastmarku kollekcija ir vienreizēja, absolūta un pilnīga ar visiem retumiem. Jubileju klusi atzīmēja tuvu draugu pulciņā. Rakstveidā viņu sveica draugi no visas pasaules. E. C.

● Losandželosas latviešu amatieŗu teātris rīko 11. martā, pl. 8,30 Internacionālā institūtā teātra 10 gadu jubilejas balli. Aktieris A. Tipāns sagatavojis asprātīgu, pārsteigumiem pilnu programmu deju starpbrīžos.

LINKOLNĀ (NEBRASKA)

● Latviešu savstarpējā veselības apdrošināšanas fonda pilnsapulce notika svētdien, 26. februārī. 1960. gadā valde izlēmusi 350 slimību pabalstu pieprasījumus, parastā apdrošinājumā izmaksājot $4.547,50, bet divkārša apdroš. izmaksāts $3.555,50, pie kam lielākā vienai personai izmaksātā pabalsta summa bijusi $645,38.

Fondā ir 765 apdrošinātas personas, vecākajam fonda dalībniekam 87 gadi. Dalībnieku kopskaits sadalās šā: Nebraskā — 528, Mičigenā — 39, Aijovā — 37, Minnesotā — 32, Vašingtonā — 27, Illinojā — 21, Kalifornijā — 20, Indianā — 11, Ņujorkā — 11, Viskonsinā — 11, Kolorado — 8, Ohaio — 7, Kanzasā un Teksasā pa 4, Floridā — 2, Masačuzetā, Pensilvēnijā un Vašingtonā D.C. — pa vienam. Miruši 8 fonda dalībnieki. Nozīmīgākā pārmaiņa fonda darbībā bijusi fonda statūtu pārstrādāšana, nodibinot jaunas apdrošinājumu grupas: Pamata(A), vidējo (B) un augstāko (C), pie kam apdrošināšanas grupas izvēle atstāta pašam dalībniekam (piemērotu savām financiālām iespējām). Fonda kasieris H. Puriņš ziņoja, ka bilance uz š. g. 1. janvāri uzrāda šādus skaitļus: aktīvā — kasē skaidrā naudā $ 8.-, noguldījumi bankā — $10.818,59, tekošā rēķinā — $4.500,10, inventārs — $105,29, kopā $15.431,98. Pasīvā: neizmaksāti slimību pabalsti — $853,60, kapitāls — $14.578,98, kopā $15.431,98. 1961. gada budžeta projektu $20. 825,00 ieņēmumos un izdevumos sapulcē apstiprināja.

Revīzijas komisijas priekšsēdis E. Malinovskis ziņoja, ka fonda grāmatas un dokumenti atrasti kārtībā, atzīstot fonda valdes darbību par lietpratīgi un sekmīgi vadītu. Uz sapulces vadītāja ierosinājumu sapulce izteica fonda valdei pateicību.

Sapulce no jauna uzticēja turpmāko fonda vadību līdzšinējai valdei: E. Ādminim (priekšnieks), H. Puriņam, J. Soboļevskim un O. Zaļaiskalnam. Revīzijas komisijā: E. Maļinovskis, A. Lorencs un A. Dreiškins. Uzticības kollēģijā: E. Jansons, P. Gavars, H. Jostsons, V. Ozols un A. Indriksons. Sapulce nolēma iestāties par biedri ALA'ā.

Fondā var iestāties katrs ASV vai Kanadā dzīvojošais latvietis līdz ar ģimeni (bērniem līdz 18 g. v.) individuāli vai grupās ne mazāk par 25 personām. Pie iestāšanās neprasa veselības pārbaudi; nesaistošu bezmaksas informāciju, statūtus un iestāšanās pieteikumus fonda valde izsūta uz pieprasījumu. Adrese: Latvian Mutual Health Insurance Fund, 3625 So. 16-th St. Lincoln 2, Nebr. U.S.A.

● Linkolnas latviešu ev. - lut. sv. Jāņa draudzes pilnsapulce notika draudzes baznīcas sarīkojumu telpās, to vadīja draudzes pr-ks A. Birnbaums. 1960. gadā draudze noturējusi 27 dievkalpojumus, notikušas 6 padomes sēdes, iesvētīti 5 jaunieši, miris 1 draudzes loceklis. Notikuši 7 dažādi sarīkojumi - referāti. Palīdzības darbam nodotas: Ģimenes dienas, 14. jūnija un 18. novembra kollektes. dāmu komitejas rīkotais bazārs devis $518,63 atlikumu, no kā daļa izlietota baznīcas izdaiļošanai. Baznīcas sarīkojumu telpu remontēšanā piedalījās draudzes locekļi, dievnama ārējo sienu krāsošanai izdots $1.000,-

Uz š. g. d. janvārī draudzē ir 183 locekļi, budžets izpildījies ar $236,00 atlikumu. Pie draudzes darbojas svētdienas skola ar 4 skolotājiem, noturot mācības reizi nedēļā. Dāmu komiteja pr-ces A. Renemanes vadībā darbojusies sekmīgi: sarīkoti azaidi, draudzes vakari, apmeklēti slimie draudzes locekļi. Noklausoties revīzijas komisijas ziņojumu par draudzes darbību, sapulce vienprātīgi izteic pateicību draudzes māc. K. Būmanim, dāmu komitejai un padomei par veikto darbu draudzes labā. Pārvēlēja sekojošus padomes locekļus: J. Baumani, A. Renemani, O Pavlovicu un L. Bērziņu, bet no jauna ievēlēja J. Salnu. — ns.

KALAMAZŪ

● Sakarā ar studenšu vienības „Ausma" demonstrējumiem TV raidījumā par latviešu rotas lietām un citiem daiļamatniecības izstrādājumiem vietējais „ROCK" klubs aicinājis studentes 3. aprilī kādā kluba sanāksmē iepazīstināt tā biedrus un viesus ar latviskajām rotas lietām.

BURLINGAMA. (KALIF.)

● Māc. Kness - Knezinskis 25. februārī Labā Gana ev.-lut. baznīcā vadīja dievkalpojumu, kam sekoja draudzes un DV darbinieces N. Eizenšteinas dzimšanas dienas atzīmēšana viņas namā San Mateo, kur laipnā namamāte bija aicinājusi radus, draugus un paziņas, kas pie bagātīgi klātā galda sumināja čaklo darbinieci. Sekoja referāts par krievu rakstnieka L. Tolstoja ieskatiem par kristīgo ticību un baznīcu, kas izsauca plašas pārrunas, jo grāfs L. Tolstojs, lai gan savos rakstos daudz runāja par Dievu un Kristus mācību, nav Dievu atzinis tai izpratnē, kā to māca kristīgā baznīca un evaņģelijā atzinis tikai atsevišķas vietas. Viņa nostāja ir bijusi tik negātīva, ka viņš ar Sv. Sinodes lēmumu izslēgts no pareizticīgās baznīcas. Pieminot L. T. 50. gada dienu kopš viņš miris, daudzi piemiņas rakstu autori atzīmē, ka nežēlība, ar kādu revolūcionāri vērsušies pret baznīcu, ir L. T. atziņu un rakstu sekas.

Nākošais dievkalpojums Labā Gana ev.-lut. baznīcā paredzēts sestdien, 11. martā, plkst. 7.15 vakarā. — O —

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Viceprezidents Niksons, atstājot Vašingtonu un pārejot darboties advokatūrā, piesūtījis tiesībniekam Edgaram Lapiņam Grand Rapidos pateicības rakstu par labu sadarbošanos.

● Izcilas sekmes mācībās uzrādījušas māsas Ruta un Māra Grīvas, kuŗas mācās Radžera vidusskolā Grand Rapidos. Viņas ierindotas „Honor Society" sastāvā. Ruta mācās pēdējā klasē, un no apm. 100 skolēniem šo godu izpelnījušies 8. Māra ir priekšpēdējās klases audzēkne; tajā izraudzīti 7 labākie. Visi viņi bija pieminēti vietējā amerikāņu laikrakstā.

● Pēdējā laikā sakarā ar biežajām laika maiņām no sala uz atkusni un otrādi, vairāki tautieši šinī kolonijā piedzīvojuši nelaimes gadījumus, kas, slīdot uz ietnēm, saistīti ar kaulu lūzumiem vai citāda veida ķermeņa bojājumiem. Pavisam nepatīkams tas bijis tautietim R., kurš apturējis savu mašīnu, lai iemestu vēstuli pasta kastē. No mašīnas izkāpjot, viņš kritis tik nelaimīgi, ka lauzis kāju divās vietās, un radies vēl kaula plīsums virs ceļa. Rezultātā ne tikai slimnīca un stingrs gultas režīms mājās, bet arī darba nespēja uz vairākiem mēnešiem.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes kopā Grand Hevenā par kopas priekšnieku izraudzīts līdzšinējais Alberts Rieksts. Kopa savus dievkalpojumus notur St. John's luterāņu baznīcā, kuŗas draudze līdz šim izrādījusi latviešiem sirsnīgu atsaucību un draudzību. V. Z.

CEĻA VĀRDI

Tiem, kas kaŗastāvoklī ar citiem, nav miera pašiem sevī. Viljems Hazlits.

Cilvēks, kam ir smadzenes, redz grūtības, viņš tās pārspēj vai izvairās no tām; auša grūtību nepazīst. Labrijērs.

☆

Drosmes labākā tiesa ir apdomība. Šekspīrs.

☆

Dzīve, ko mēs atzīstam par īsu, pastāv no daudzām dienām, kuŗas mums šķiet par garām. Oktāvs Feijē.

☆

Strīdi nevarētu ieilgt, ja kļūda būtu tikai vienā pusē. Larošfukō.

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

VIEGLĀKI GAĻAS ĒDIENI

Teļa gaļa ir viegli sagremojama, tāpat viegli sagremojamas un dažādi var izmantot arī aknas un smadzenes dažādos sagatavojumos.

Cepešiem lieto karbonādes, gurna un nieru gabalu, sautēšanai lieto krūšu un kakla gabalu.

Vienkārši cepts teļa gaļas nieru gabals ir lielisks ar ceptiem vai novārītiem kartupeļiem un svaigiem salātiem. Šā cepeša pārpalikumu var izmantot aukstā veidā vakariņās. Daļa mērces jānoliek bez krējuma, lai sastingst. Mērces sastingumu jeb brūno recekli var likt uz sagrieztām aukstām gaļas šķēlēm vai arī sagatavot sviestmaizītes.

TEĻA KRŪTS, PILDĪTA AR TEĻA AKNĀM

4 mārc. teļa krūts gabala, ½ mārc. baltmaizes, ½ mārc. teļa aknu, 3 olas, 2 sīpoli, pipari, sāls, 3 ēd. kar. sviesta.

Aknas līdz ar pienā izmērcētu baltmaizi un sīpoliem samaļ gaļas mašīnā. Masai pieliek 1 ēd. kar. sakap. pētersīļu lapiņu un visu apcep sviestā; pieliek sāli, piparus un pilda krūts gabalā. Krūti aizšuj un cep cepeškrāsnī, bieži aplaistot. Var pārziest ar sviestu.

Mērci pietumē un pieliek skābu krējumu.

CEPTS TEĻA NIEŖU GABALS

5 mārc. teļa nieru gabala, ¼ mārc. sviesta, 4 ēd. kar. skāba krējuma, 2 ēd. kar. rīvmaizes, sāls pēc vajadzības.

Gaļu atbrīvo no plēvēm, viegli izdauza un ierīvē ar sāli un engveru, liek karstā sviestā ar ādas pusi uz pannas un cep 1 stundu, bieži aplaistot. Tad cepeti apgriež un pārkaisa ar rīvmaizi. Uzliek sviesta piciņas un cep līdz gatavībai. Kad cepetis gatavs, izņem; pannā pielej nedaudz ūdens un savāra piecepumu, tad izkāš. Ja vēlas, pietumē un pieliek skābu krējumu.

Galdā pasniedzot, sagriež šķēlēs un sakārto uz bļodas, pārlej ar mazliet mērces, bet pārējo mērci pasniedz atsevišķā traukā.

KRĒJUMA KLOPŠI

Mīkstu teļa kaļu izdauza, izformē apaļus klopšus un cep karstā sviestā brūnus. Sviestam uz pannas pielej krējumu, pieliek sāli pēc garšas un uzkarsē. Krē[illegible] pārlej izceptiem klopšiem. Dod klāt brūni ceptus kartupeļus un lapu salātus ar svaigiem gurķīšiem.

TEĻA GAĻAS GULAŠS

Gulašam ņem pleca gabalu, ap 2½ mārc., 4 ēd. kar skāba krējuma, 1 ēd. kar. miltu, 3 lielus sīpolus, 4 ēd. kar. sviesta, 1 ēd. kar. etiķa, 3 ēd. kar. tomātu biezeņa.

Sīpolus sagriež šķēlēs un apcep sviestā brūnus līdz ar mazos gabaliņos sagrieztu gaļu. Pieliek sāli pēc garšas. Pielej mazliet ūdens un sautē gatavu, tad pietumē, pieliek krējumu, tomātu biezeni un etiķi un visu labi uzkarsē.

Pasniedz galdā ar novārītiem kartupeļiem un biešu salātiem.

SAUTĒTA TEĻA GAĻA

Karbonādes vai ribu gabalu sagriež nelielos gabaliņos, pārkaisa ar sāli, liek karstā sviestā un apcep brūnus, pielej mazliet karsta ūdens, pieliek šķēlēs sagrieztu sīpolu, trauku aizvāko un sautē pusmīkstu, tad pieliek nelielos gabalos sagrieztus burkānus un svaigos zirnīšus un sautē līdz gatavībai. Pieliek skābu krējumu un, ja vēlas, var arī pietumēt. Pasniedz galdā ar kartupeļu biezeni.

TEĻA GAĻAS SAUTĒJUMS AR GURĶIEM

Ribu vai karbonādes gabalu sagriež nelielos gabaliņos un apcep sviestā brūnus. Ieliek katlā, pielejot pannas novārījumu, un sautē mīkstu. Pirms gatavības pieliek mazos gabaliņos sagrieztu skābu gurķi un skābu krējumu. Pasniedz galdā ar kartupeļu biezeni.

TEĻA GAĻAS SAUTĒJUMS AR ŽĀVĒTĀM BARAVIKĀM

Baravikas labi nomērcē, sagriež mazos gabaliņos, ieliek katliņā brūni apcepto gaļu, kā iepriekš minēts, pielej baraviku nomērcējumu un baravikas un sautē mīkstu. Īsi pirms gatavības pieliek skābu krējumu un pietumē.

TEĻA MĒLES

3 teļa mēles, 2 ēd. kar. sviesta, 1 ēd. kar. miltu, 3 ēd. kar. skāba krējuma, sāls un pipari mazliet buljona.

Mēles novāra sālsūdenī, noņem ādu un sagriež plānās šķēlēs. No miltiem, sviesta un krējuma pagatavo mērci, pieliekot piparus un sāli. Pasniedz galdā ar sautētiem rīsiem.

SAUTĒTAS TEĻA AKNAS

Aknas nomērcē vājpienā, izņem nosusina un atbrīvo no plēvēm. Apcep sviestā, liek katliņā un sautē apm. pusstundu, pielejot mazliet ūdens, un nogaršo sāli. Pieliek skābu krējumu un pietumē.

Pasniedz galdā ar kartupeļu biezeni un salātiem.

CEPTAS SMADZENES

Nomērcētas teļa smadzenes nosusina un novelk plēves, tād sagriež mazos gabaliņos un sviestā apcep.

Pasniedz galdā ar novārītiem kartupeļiem un salātiem.

SMADZEŅU SACEPUMS

1½ mārc. smadzeņu, 4 ēd. kar. sarīvēta siera, 2 ēd. kar. rīvmaizes, 3 ēd. kar. sviesta, 4 olas, 4 ēd. kar. skāba krējuma, 1 ēd. kar. sakapātu pētersīļu lapiņu.

Smadzenes labi nomazgā, novelk plēves, ieliek verdošā ūdenī un vāra 5 minūtes, tad smadzenes izņem un izrīvē caur sietu, pieliek sviestu, garšvielas, rīvmaizi un olu dzeltenumus. Labi izmaisa un iecilā saputotos olu baltumus, liek ar sviestu ieziestā formā un cep vidējā karstumā apm. 20 minūšu.

$4000–$5000
ar pilnīgu nodrošinājumu vēlas aizņemties pret labiem procentiem. Aizdevējam brīvs dzīvoklis, dārziņš u.t.t. skaistā vietā upes malā. Vēlāk arī darba iespējas.
Tālākai informācijai zvanīt vakaros —
Caledon 713 - Ring 2.

PADOMJU LATVIJĀ AIZLIEGTĀS GRĀMATAS

Latviešu Nacionālā fonda rokās nonākusi grāmata ar virsrasktu „Apvienotais novecojušos izdevumu saraksts, kas nav lietojami Latvijas PSR sabiedriskās bibliotēkās un grāmatu tirdzniecības tīklā." Šis saraksts izdots 1951. g. un ir apm. 300 lappušu biezs. Kā virsraksts ļauj nojaust, tas satur okupētajā Latvijā aizliegto grāmatu uzskaitījumu. Sarakstā uzņemtas apm. 7000 grāmatas. Kā kuriozu var minēt, ka aizliegtas ir arī dažas pašu komūnistu izdotās grāmatas, piem., kāda V. Vorcbjova „Biedrs Staļins — uzvaras organizētājs pilsoņu kaŗa frontēs" (izd. Rīgā, 1949. g.). Tāpat aizliegta Iļjas Ērenburga „Eiropas bojā eja", ko viņš sarakstījis dzīvodams kā bēglis Parīzē pēc 1. pasaules kaŗa.

Dažiem latviešu autoriem cenzori nav pūlējušies darbus uzskaitīt, bet pasludinājuši par aizliegtu itin visu. Tādi ir, piem., K. Ulmanis, Viktors Eglītis, Ed. Virza, Zenta Mauriņa. Par Unamuno grāmatu „Dzīves traģiskās jūtas" — teikts: jāizņem Zentas Mauriņas priekšvārds. Totāli izcenzēts ir Ludofs Liberts: no apgrozības jāizņem visi viņa raksti un reprodukcijas, kā arī sacerējumi par viņu visās valodās. Citiem autoriem uzskaitītas tikai aizliegtās grāmatas. Visvairāk tādu ir Līgotņu Jēkabam — 26, J. Ērmanim — 21, J. Veselim un A. Saulietim pa 16, Plūdonim — 11. Māc. A. Skrodelis reprezentēts ar 34 nosaukumiem. No J. Rozes izdotiem K. Skalbes kopotiem rakstiem derīgi izrādījušies tikai 2., 4., 5. un 6. sējumi. Turpretim Raiņa vārdu sarakstā velti meklēt, acīmredzot viņa nepatīkamākie darbi izņemti no apgrozības „bez trokšņa".

Grāmatu saplēšana, liekas, ir parasta parādība. Tā Poruka kopotajos rakstos jāizplēš 125.-354. lapp., t. i., apcerējums par viņa dzīvi un darbiem. Kaudzītes romānā „Izjūrieši" jāizņem 318.-523. lpp. Tanīs grāmatās, kas nav jāiznīcina, „titula lapā vai uz vāka jāizdzēš fašistiskie ielu nosaukumi, kā, Ādolfa Hitlera iela, Gēringa iela u. c. Visās grāmatās izplēšamas neatkarības laika valstsvīru ģīmetnes.

Par dažādiem kapitāldarbiem (Konversācijas vārdnīca, Latvju tautas dainas, Zeme un tauta u. c.) sacīts: atstājamas tikai zinātniskās bibliotēkās un izsniedzamas uz vietas tikai zinātniskām un dienesta vajadzībām.

Sarakstā ir arī tādas publikācijas, kuŗu iznīcināšana nekādu kaiti latviešu kultūrai nesagādā. Tāda ir lubu literātūra, Kurts-Māleres romāni, sapņu grāmatas. Saliekot mūsu klasisko literātūru kopā ar šādu drazu, okupanti pasvītrojuši savu nicināšanu brīvajai latviešu kultūrai.

LATVIEŠI ANGLIJĀ

VĒSTULE NO ANGLIJAS

Anglijas latviešu saimei š.e. jaunā gada pirmie mēneši ir bijuši rosības un notikumu pilni. Tikai pašreiz tādā kā mazā „klusuma" brīdī var tautiešiem pāri jūŗām pastāstīt, kas norisis Anglijas karaļvalsts trimdinieku sabiedrībā. Strēlnieku piemiņas vakarus rīkoja DVF nodaļas, aicinot par referentiem, ja vien tas bija iespējams, vecos cīnītājus.

Šogad arī te sevišķi pieminēja traģisko notikumu pirms 15 gadiem, kad Zviedrijas valdība izdeva padomju varai cīnītājus, kas bija cerējuši tur atrast patvērumu no sarkanā terrora. Anglijas latviešu vidū ir šī notikuma liecinieks, kam Dievs bija vēlējis atgriezties dzīvē pēc tam, kad viņš pats jau bija izšķīries iet labāk nāvē nekā verga gaitās.

Janvāŗa beigās latviešu saime atcerējās laimīgāku notikumu, kas saistās ar brīvo Latviju un tās pēdējo valsts prezidentu Kārli Ulmani.

Londonā Draudzīgā aicinājuma atceri rīkoja kopīgi LNPL Kultūras nozare, DVF Londonas nodaļa, LBL un ELJA's Londonas kopa. Jau šī sadarbība starp organizācijām un biedrībām bija labākais veltījums Draudzīgam aicinājumam. Pienākumus un uzdevumus sadalot, bija izdevies noorganizēt patiesi skaistu sarīkojumu, ar vērtīgu māksliniecisku programmu un sirsnīgu saviesīgo dzīvi.

Sarīkojumā bija ieradies Latvijas sūtnis K. Zariņš ar ģimeni un teica īsu uzrunu.

Prezidenta Kārļa Ulmaņa uzsāktā Draudzīgā aicinājuma tradicija ir vienreizēja — tādas otras pasaulē nav. Šīs tradicijas uzturēšanai un izkopšanai arī trimdas apstākļos ļoti liela nozīme, un tā visiem iespējamiem līdzekļiem veicināma.

Priekšnesumu daļā dzirdējām mūsu neatkarības laika pazīstamo dziedātāju Edvinu Krūmiņu ar dziļu izjūtu dziedam Alf. Kalniņa dziesmas; dzirdējām mūsu jauno aktrisi Ainu Pelci skandējam gan tautas dziesmas, gan mūsu dzejnieku patriotiskās dzejas; dzirdējām arī Londonas latviešu kori diriģenta A. Jēruma vadībā, atklājot aizvien jaunas vērtības mūsu koŗu mākslas apcirkņos; un, beidzot, jaunā paaudze — tautas deju kopa Pastarnieki — rādīja savu vieglo soļu un priecīgo viju mākslu. Daudz šajā vakarā tika dots, un, laimīgā kārtā, bija arī daudz to, kas šo latviešu mākslas un kultūras sniegumu saņēma.

Skaistu Draudzīgā aicinājuma vakaru bija izkārtojusi Korbijas latviešu saime. Draudzīgais aicinājums cieši saistās ar mūsu grāmatām un literārām vērtībām. Tādēļ korbijieši šo sarīkojumu bija saistījuši ar rakstnieku vakaru.

Līdsā Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumu bija izkārtojusi latviešu skola, aicinot par referentu Latvijas sūtniecības Londonā sekretāru Pēteri Priedīti. Referātam sekoja plaša mākslinieciskā programma ar tenora A. Tālberga, dubultkvarteta komponista R. Freimaņa vadībā un pianistes B. Šulces piedalīšanos. Latviešu dzejnieku darbus deklamēja Biruta Celma, Skaidrīte Eberšteina un Mirdza Zvirgzdiņa.

Ir nenoliedzams, ka Draudzīgam aicinājumam tagad ir jāskan vēl stiprāk nekā kādreiz brīvajā dzimtenē. Starpība tikai ir tā, ka kultūras un mākslas vērtības jādāvina ne tikai skolām un mācību iestādēm, bet arī atsevišķiem mūsu tautas locekļiem. Svešajās zemēs augušajiem jauniešiem mūsu rakstnieku, gleznotāju un mūziķu vārdi būs un paliks tikai skaņa, ja tiem nedosim iespēju redzēt mūsu rakstnieku lugas uz skatuves, dzirdēt un pašiem lasīt viņu romānus un dzejas, klausīties latviešu mūzikā un raudzīties latviešu gleznotāju krāsās un skulptoru tēlos. Draudzīgais aicinājums tagad skan plašāk; tas aicina izveidot drāmatiskas un literāras kopas, rīkot mākslas izstādes un latviešu mūzikas koncertus.

Šādu plašāku Draudzīgā aicinājuma iztulkojumu varēja just arī Anglijas latviešu lielākajos sarīkojumos.

Šīs pašas tradicijas ietvaros Londonā notika vēl viens zīmīgs notikums. Tieši Draudzīgā aicinājuma dienā, 28. janvārī, Latvijas sūtnis K. Zariņš ar kundzi bija aicinājuši sūtniecībā uz pieņemšanu organizāciju un biedrību pārstāvjus un Baltijas sieviešu organizāciju kopīgi rīkotā Ziemassvētku tirdziņa darbinieces. Pēc jau ieviesušās tradicijas Draudzīgā aicinājuma dienā sūtnim K. Zariņam, kā Latviešu mājas komitejas goda priekšsēdim, pasniedza Ziemassvētku tirdziņa atlikumu ,kas veltīts Latviešu mājai Almēlijā.

Sūtņa dzīvesbiedre, kas ir latviešu sieviešu organizāciju pārstāve tirdziņa rīcības komitejā, apsveica viesus un sniedza pārskatu par tirdziņa norisi. Tirdziņā sadarbojās draudzīgi visu trīs Baltijas tautu pārstāves, un, kaut tas arī šķiet tikai sīks pasākums, laba sadarbība mazās lietās reizēm ir ļoti svarīga.

Sūtņa kundze pateicās visiem, kas bija nākuši talkā tirdziņa sarīkošanā gan ar darbu, gan mantām, gan padomu, un ar gandarījumu ziņoja, ka šī tirdziņa atlikums ir lielāks nekā iepriekšējā gadā. Tas veltīts Latviešu mājai, kur savas vecuma dienas pavada mūsu vecie ļaudis, kur apmetas mūsu kaŗa invalidi un kur vasarās sarodas mūsu jaunā paaudze pavadīt brīvdienas kā kādreiz dzimtenes laukos.

Ziemassvētku tirdziņa darbinieču vārdā DVF Londonas Vanadžu komitejas priekšniece I. Zariņa pasniedza sūtnim aploksni ar tirdziņa atlikumu £ 92.17.0. Pēc tradicijas sūtnis K. Zariņš apsolījās summu noapaļot „uz augšu" — līdz pilnam simtam. Šim ziedojumam vēl nāca klāt dziedātāja E. Krūmiņa nodotās £ 20,-. Tā kā 28. janvāris ir arī Kārļa diena, tad sūtni vārda dienā ar sārtu neļķi greznoja jauniešu kopas pārstāve.

VĒSTULE . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

ļaužu mītnes" ar bijušām pagasta nabagmājām dzimtenē, vai pat ar tiem laikiem, kad pagasta „uradņiks" — ar varu veda no mājas uz māju pagasta nabagus, lai saimnieki dotu tiem zināmu laiku pajumti, putru un maizi. Pagājušā gadā Otavā noklausījos mācītāja Langes referātu par apstākļiem tagadējā Vācijā un tur priekšzīmīgi iekārtotajām veco ļaužu mītnēm, kas ir pēdējos gados celtas un kur vecie ļaudis ir miesīgi un garīgi aprūpēti. Māc. Lange savā Eiropas ceļojumā bija apmeklējis dažādos Vācijas apvidos „veco ļaužu mītnes", par ko var katrā laikā informēties pie viņa paša Otavā, lai nepielaistu kļūdu, izraujot šos cilvēkus no eiropiskās dzīves apstākļiem, jo grūti viņiem nācās tur iedzīvoties, atstājot dzimteni, un vēlreiz pārslēgties šejienes apstākļos, ko viens otrs no mums vecajiem ir jau nožēlojis. Beigšu ar šiem vārdiem: „Nemēģiniet vecus kokus pārstādīt, tie nelaidīs vairs saknes šinī zemē!"

Elvīra Runde, Hamiltonā.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

DAUDZ UN DAŽĀDI PAKALPOJUMI
SARKANAIS KRUSTS RŪPĒJAS PAR JUMS
Sarkanā Krusta cilvēcīgā palīdzība iedzīvotājiem ir atkarīga no jums. Ikviens jūsu dolars veicina Sarkanā Krusta darbību.
Lai arī šogad Sarkanā Krusta darbību aktīvizētu, padomājiet par saviem ziedojumiem, kas būs nepieciešami 1961. gadā.
Sarkanajam Krustam Jūsu atbalsts ir vajadzīgs tagad.
129-61

„Draugs" nāk talkā „Dzimtenes balsij"

TIE PAŠI VĒŽI CITĀ KULĪTĒ

Nupat šinīs dienās pastnieks atnesa no Minsteres izsūtītu laba formāta 25. lpp. biezu stencilētu mēnešrakstu „Draugs."

Pirmajā lappusē — Brīvības pieminekļa attēls, tālāk vēlējums: Laimīgu Jauno gadu! Tad — zīmējums: Mātes tēls Brāļu kapos . . . Šķiet, pavisam simpatiskas, jaukas patriotiskas lietas, bet tūdaļ tālāk redakcija atklāj savas kārtis rakstā „Drauga lasītājiem," paskaidrojot žurnāla mērķus, ka „nedrīkstam aizvērt acis, izlikties neredzam mākslas, literātūras un kultūras kopējus Latvijā. Arī mums ir jāstiprinās no tiem kultūras augļiem, kas pilnbriedumā ir gatavojušies dzimtenes klēpī, pāstiprinās pie tautas gara bagātību avotiem . . . Gribam sniegt lasītājiem kaut nelielu daļu no tām mākslas un kultūras vērtībām, kuŗas tauta rada dzimtenē . . ."

Seko aizrādījums, ka arī emigrācijā dzīvojošie var žurnālā darboties līdz, ka ir jāmet tilts no svešatnes uz dzimteni u.t.t.

Tālāk seko piecu autoru dzejas: Arvida Skalbes, Pētera Ceļinieka, Andra Vējāna, Laimona Vāczemnieka, ievietots arī kāds nelaiķes Austras Skujiņas dzejdarbs. Tālāk mākslinieka Kārļa Miesnieka raksts „Mana dzīve un darbs mākslā", fragments un J. Ozola raksts par J. Raiņa jauno dienu zemi (Latgali). Ir arī gaŗāks raksts „Kosmosā mēs neesam vientuļi", un tad seko izvilkumi no dzimtenes apmeklētāju vēstulēm par iespaidiem dzimtenē, kas rakstītas Austrālijā, ASV, Zviedrijā, Norvēģijā un kas satur tikai slavināšanu vien, piemēram, ka „zīda, vilnas un citi audumi pie jums (Latvijā) ir izturīgāki un praktiskāki nekā pie mums Amerikā, kur viss ražots ar nolūku iegūt peļņu, bet pie jums, lai cilvēkiem būtu labāk..." Šīsdienas Latvijas jaunatne ir daudz priekšā Amerikas jaunatnei" u. t. t.

Beidzot ir nodalījums „Dažos vārdos," kuŗā rakstīts par sasniegumiem ne tikai Latvijā vien, bet arī „brāļīgajās republikās," Karagandā u. c. — tas viss juku jukām . . . Rakstība tāda savāda, piem.: šahta, mehanizacija (bet arī šacha turnīrs, architekti!), archeloģiskie izrakumi. Secinājumā — pati „Dzimtenes Balss" — tikai ar to starpību, ka „Draugs" pagaidām atturas no ķengāšanās, kā to dara „Dzimtenes Balss." Solās iznākt sešas reizes gadā, nolikta abonēšanas maksa, un par izdevēju - redaktoru uzrādīts kāds Augusts A. Kalniņš Minsterē.

Sak — ja nevar diezgan miglu sapūst acīs ar Dzimtenes balsi, palīdīs kādu citu mānekli — varbūt kāds muļķis uzķersies.

MEDĪBAS BRĪVAJĀ LATVIJĀ

No vecā mednieka Reiņa atmiņu krājuma

Latvijā meži bija diezgan bagāti medījumiem. Katru gadu daudz viesu ieradās no ārzemēm medīt mūsu putnus un dzīvniekus; viņi bija sajūsmā par Latvijas dabu. Patiešām, pavasarī, kad daba sāka mosties no ziemas miega, mūsu mežos un laukos skanēja nebeidzamas putnu dziesmas. Latvijā nebija indīgu augu, bīstamu zvēru un rāpuļu, izņemot odzi.

Meži, lauki un ūdeņi pavasarī bija piešalkti dzīvnieku cīņu saucieniem un mīlas dziesmām. Nav aizmirstamas lakstīgalu dziesmas un cīruļu triļļi. Medniekus kārdināja rubeņu cīņas sauciens — čiuss, čiuss, ko iesāka pirmais apkārtnē valdošais rubeņu gailis. Salaižoties riesta vietā, sākas pat kilometriem tālu dzirdama rubeņu rubināšana: „Šinī trakā purva malā vakar pazuda sudraba karote, sudraba karote!" Un kas var aizmirst plaukstošo bērzu smaržu!

Pazinu ASV sūtniecības darbinieku Brauna kungu ar kundzi. Abi bija kaislīgi mednieki un makšķernieki — dabas mīļotāji. Brovna kundze bija pat iemācījusies latviski. Pēc viņu izteicieniem, kas reiz Latvijā pavasarī piedzīvojis, tas to nekad nevarēšot aizmirst, un viņi vēloties Latvijā nodzīvot līdz mūža beigām.

Galvenie lielākie medījumi Latvijā bija: brieži platradži, staltradži, stirnas, meža cūkas, lūši, caunas, sarkanās lapsas, pelēkie un baltie zaķi.. No putniem — mūsu mežu skaistulis mednis, rubenis, slokas, pārlidojušās zosis, pīles, irbes u. c.

Medības notika individuāli, kopīgi ar dzinējiem vai ar suņiem. Un kur tās skaistās taures skaņas signāliem! Īstie mednieki - sportisti necentās pēc nomedītā daudzuma, bet izbaudīja dabu. Satiekoties ar citiem medniekiem. dzirdkstīja humors un asprātības. Bija gan arī tādi mednieki - miesnieki, kuŗi centās medībās iedzīvoties, nopelnīt vai papriecāties uz citu mednieku lēses.

MEDNIEKS SKOPULIS

Kopīgās medībās ar dzinējiem Vecmoku mežos reiz piedalījās kāds Rīgas turīgs namsaimnieks, kuŗš ja pazīstams kā skopulis. Tanī reizē medīja divas dienas. Pēc pirmās dienas medībām mednieki pārnakšņoja pie mežsarga, kur kopīgajām vakariņām galdā lika kas nu kuŗam bija līdzi, sākot ar degvīnu un beidzot ar labākajiem konjakiem. Minētais bagātnieks gan to nedarīja, kaut labprāt pats iedzēra. Vislabāk viņam garšoja citu dzeŗamie un ēdamie. To zinādami, nolēmām viņu izjokot: piedzirdījām un noguldījām uz grīdas salmos, kur bija jāguļ visiem medniekiem. Tad pārbaudījām viņa mugursomu, kuŗā atradām pudeli Henesī, lašu maizītes un citus gardumus. Pudeli iztukšojām un piepildījām ar „pārdestilēto". Maizītes arī ēdām, bet kas palika pāri, to dabūja mežsarga suns. Pudeli ar citu saturu, kā arī nošauto dzīvnieku iekšas atlikām mugursomā un aizsējām galu ciet.

No rīta pustumsā skopais mednieks stiprās paģirās, slēpjoties no citiem, izgāja priekšnamā, izņēma pudeli un iedzēra kārtīgu malku. Daļa mednieku bija noslēpušies priekšnama kaktā, lai redzētu, kā reaģēs skopulis. Uz jautājumu, kā garšo Henesī, viņš iekliedzās: „Velni tādi!" un izmeta pudeli pa durvīm laukā. Jautrības netrūka. Lai draugs nemocītos ar paģirām, iedevām viņam no citas pudeles, bet ar to vēl joki nebeidzās.

Mugursomu un citu lieko mantu vešanai medniekiem sekoja pajūgs, kuŗā bija arī medījumi. Skopulis, neuzticēdamies citiem, savu mugursomu nesa pats. Liels bija atkal tracis, kad pusdienojot viņš somā vairs neatrada gardos uzkožamos. Badā viņu neatstājām — viņš dabūja no citu mednieku krājumiem.

„APSEGLOJU MEŽA CŪKU!"

Šādu dziesmu reiz nodziedājām pie nošautas meža cūkas, kad bijām kārtīgi iestiprinājušies un lielās izbailes norimuša.

Dundagā, kādā sevišķi puteņainā svētdienā 3 mednieki izgājām meža cūku medībās. Iespējams, ka kāds no abiem partneŗiem vēl dzīvo. Lai nekaitētu labajai mednieku slavai, nesaukšu viņus vārdā, bet apzīmēšu ar A. un B. Viņi nebija iesācēji, bet jau ar piedzīvojumiem medībās. A. bija strauja rakstura un vienmēr centās citus pārtrumpot. Izredzes bija labas, jo šādos laika apstākļos zvēri ir neuzmanīgi, labprāt negrib celties, lai nebūtu jātaisa jaunas pēdas aizputeņoto vietā. Turpretim skaidrā un klusā laikā meža cūkām pielavīties pa šāvienam izdodas ļoti reti. Cūkām dzirde un oža sevišķi labi attīstītas, bet redze vāja. Visi gājām rindā, bez dzinējiem. Apm. 30 metru attālumā no B. no sniega izrausās solida auguma cūka. B. izšāva no abiem stobriem un varēja redzēt, ka trāpīts, jo cūka iekaucās un sagrīļojās. Pārējie bijām par tālu, lai palīdzētu. Asins izplūdums sniegā norādīja, ka ievainojums smags, varbūt pat nāvīgs. Ļoti reti gadās cūkai trāpīt tā, ka tā paliek uz vietas. Atlika tikai uzmanīgi sekot. Gājām pa dziļo sniegu visai tuvu kopā, lai gadījumā, ja cūka uzbruktu, varētu uzbrukumu atsist.

Bieži gadās, ka smagi ievainota cūka, kad tai tvojas, saņemot pēdējos spēkus, uzbrūk. Tad stāvoklis ir bīstams, sevišķi, ja darīšanas ar kuili, jo pietiek ar vienu kuiļa ilkņa cirtienu, lai mednieks nekad vairs nemedītu. Diezgan daudzi mednieki Latvijā šādos apstākļos tika smagi ievainoti vai zaudēja pat dzīvību.

Pēc apm. 2 km sekošanas sašauto cūku ieraudzījām pie priedītes it kā sēžam. Mūs ievērojusi, tā pacēla galvu un gatavojās uzbrukumam. Cerēdams iegūt cūkas ādu un galvu trofejai, A., atstājot mūs aiz sevis, strauji tuvojās cūkai. (Pēc mednieku tradicijām Latvijā, ādu un galvu piešķīra tam medniekam, kuŗš pēdējais devis nāvīgo šāvienu. Gaļu sadalīja „uz galviņām"). B., kā nosvērts un piedzīvojis mednieks, brīdināja A., bet pēdējais to neievēroja. Kad A. bija tikai dažu metru attālumā no cūkas, tā piecēlās un diezgan strauji tuvojās pārdrošniekam. Uztraukumā A. aizšāva abus stobrus gaŗām, un pēkšņi atradās cūkai jāteniski mugurā, ar seju uz astes pusi. Kā tas īsti notika, to uztraukumā neviens neievērojām, arī pats „jātnieks" ne. Domājams, ka cūka ar purnu viņam cirtusi un uzsviedusi sev mugurā. Bet ar to uztraukums vēl nebeidzās. Cūka, ar jātnieku mugurā, uzbruka B., kurš dažu metru attālumā sekoja. B. šaut nedrīkstēja, jo varēja sašaut arī jātnieku. Uz B. kliedzieniem A. attapās un gar asti nolaidās no cūkas muguras, un tikai tad B. ar diviem šāvieniem cūku nobeidza. Labi, ka nebija darīšana ar kuili, jo kuiļa ilkņa cirtiens varēja būt liktenīgs. Kopš šī notikuma A. dabūja palamu „Cūkas Ernis" (Ernests bija viņa priekšvārds). A. pēc tam necieta, ka viņa klātienē dzied Apsegloju melnu kuili.

ŠACHS

Viktors Pūpols ļoti sīvā konkurencē uzvarēja Vašingtonas valsts šacha meistarības turnīrā. Pūpols, kas ASV Ziemeļrietumos kļuvis leģendārs ar lielo uzvaru skaitu daudzajos turnīros, līdz šim nebija iekaŗojis Vašingtonas valsts oficiālo meistara titulu. Pūpols jau meistarības spēlēs bija piedalījies sešas reizes, bet vienmēr paliekot otrā vietā. Septīto reizi viņam izdevās iegūt meistara titulu!

Viktora Pūpola četru partiju mačs ar pagājušā gada Vašingtonas valsts meistaru Mekkormiku nobeidzās neizšķirti — 2:2, katram uzvarot un zaudējot divas reizes.

Pēdējā ik nedēļas ātrspēles šacha turnīrā Maršala klubā Ņujorkā uzvarēja amerikāņu jaunietis Šervins ar 13:0 rezultātu. Dalītajā otrā vietā ar 11:2 p. rezultātu ierindojās Jānis Pamiljens, bet trešajā vietā ar 9:4 punktiem palika Gunārs Vēveris.

V. Š.

Abonentu ievērībai Zviedrijā
Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar
DV STOKHOLMAS NODAĻU.
BOX 220, STOCKHOLM.

VAI JŪS PLĀNOJAT braukt uz Eiropu vai vēlaties kādu izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

TLB Drāma
TAUTAS IZRĀDE ĀKS
Sestdien, 11. martā, plkst. 7.30 v.
Režisors: V. PUKATS, dekorātors
Ieeja $1.50. Bērniem un skolu jaunatnei pusc
LOTUS un CA

D Ā V
JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
KOKA IZSTRĀDĀ
ĀDAS I
DV GRĀMATNĪCA, 123
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

SV. KATARĪNES MEDNIEK
MAKŠĶERNIEKU KLUBS
BALLI
Š. G. 11. MARTĀ, PLKST. 7,30
ATLANTA KLUBA TELP
Genevas ielas galā, pie Ontar
DEJA. ★ ATSPIRDZINĀJUM
Spēlēs vācu deju kapella „CLUB HEI
Visus laipni ielūdz K

DĀMU FRIZIERSALONS
3 Westmoreland Ave. (Bloor -
Tel. LE 6-9544, Toronto

Dr. ROMAN PNEWSK
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polij
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un venerisk
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no

KAKTIŅ
TRANSPORTA FIRM
Veicam visādus transportus ar moderna
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvan
LE 5-6619. 941 Dovercourt

ATKAL DBŪJAMAS GRĀMATAS:
Latviešu pareizrakstības vārdnīca 5.—8. kl.
VALODIŅA
VIEGLĀ GAITA
M. Baldumas-Krones IKDIENAS un SVĒTK
Dz. Zeberiņas — ĢIMENES PAVĀRDS
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIED
JAUNĀKĀS GRĀMATAS:
A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romān
K. Ķezbera — MAINAS HERCOGISTE — r
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romā
KALEVALA — Somu tautas eps
V. Toma — ALDAUNE — romāns
V. Toma — MŪZIGĀ SPĒLE — dzejas
Pieprasiet
DAUGAVAS VANAGU GRĀM
123 Huron St., Toronto 2-

LATVIJAS AMERIKĀ
MO
SPI
TO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪ
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
VIZĪTKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRĪBU
KONCERTU PROGRAMMAS,
SARĪKOJUMU BIĻETES,
PLAKĀTUS, DZIESMU LA
GRĀMATAS un ŽURNĀ
VĒSTUĻU VEIDLAPAS
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IEL
ONT., CANADA. TEL
Pasūtinājumus lūdzam nodot

...VAJĀ LATVIJĀ

...Reiņa atmiņu krājuma

redzētu, kā reaģēs skopulis. Uz jautājumu, kā garšo Henesī, viņš iekliedzās: „Velni tādi!" un izmeta pudeli pa durvīm laukā. Jautrības netrūka. Lai draugs nemocītos ar paģirām, iedevām viņam no citas pudeles, bet ar to vēl joki nebeidzās.

Mugursomu un citu lieko mantu- vešanai medniekiem sekoja pajūgs, kurā bija arī medījumi. Skopulis, neuzticēdamies citiem, savu mugursomu nesa pats. Liels bija atkal tracis, kad pusdienojot viņš somā vairs neatrada gardos uzkožamos. Badā viņu neatstājām — viņš dabūja no citu mednieku krājumiem.

„APSEGLOJU MEŽA CŪKU!"

Šādu dziesmu reiz nodziedājām pie nošautas meža cūkas, kad bijām kārtīgi iestiprinājušies un lielās izbailes norimuša.

Dundagā, kādā sevišķi putenainā svētdienā 3 mednieki izgājām meža cūku medībās. Iespējams, ka kāds no abiem partneriem vēl dzīvo. Lai nekaitētu labajai mednieku slavai, nesaukšu viņus vārdā, bet apzīmēšu ar A. un B. Viņi nebija iesācēji, bet jau ar piedzīvojumiem medībās. A. bija strauja rakstura un vienmēr centās citus pārtrumpot. Izredzes bija labas, jo šādos laika apstākļos zvēri ir neuzmanīgi, labprāt negrib celties, lai nebūtu jātaisa jaunas pēdas aizputenoto vietā. Turpretim skaidrā un klusā laikā meža cūkām pielavīties pa šāvienam izdodas ļoti reti. Cūkām dzirde un oža sevišķi labi attīstītas, bet redze vāja. Visi gājām rindā, bez dzinējiem. Apm. 30 metru attālumā no B. no sniega izrausās solida auguma cūka. B. izšāva no abiem stobriem un varēja redzēt, ka trāpīts, jo cūka iekaucās un sagriļojās. Pārējie bijām par tālu, lai palīdzētu. Asins izplūdums sniegā norādīja, ka ievainojums smags, varbūt pat nāvīgs. Ļoti reti gadās cūkai trāpīt tā, ka tā paliek uz vietas. Atlika tikai uzmanīgi sekot. Gājām pa dziļo sniegu visai tuvu kopā, lai gadījumā, ja cūka uzbruktu, varētu uzbrukumu atsist.

Bieži gadās, ka smagi ievainota cūka, kad tai tvojas, saņemot pēdējos spēkus, uzbrūk. Tad stāvoklis ir bīstams, sevišķi, ja darīšanas ar kuili, jo pietiek ar vienu kuiļa ilkņa cirtienu, lai mednieks nekad vairs nemedītu. Diezgan daudzi mednieki Latvijā šādos apstākļos tika smagi ievainoti vai zaudēja pat dzīvību.

Pēc apm. 2 km sekošanas sašauto cūku ieraudzījām pie priedītes it kā sēžam. Mūs ievērojusi, tā pacēla galvu un gatavojās uzbrukumam. Cerēdams iegūt cūkas ādu un galvu trofejai, A., atstājot mūs aiz sevis, strauji tuvojās cūkai. (Pēc mednieku tradicijām Latvijā, ādu un galvu piešķira tam medniekam, kurš pēdējais devis nāvīgo šāvienu. Gaļu sadalīja „uz galviņām"). B., kā nosvērts un piedzīvojis mednieks, brīdināja A., bet pēdējais to neievēroja. Kad A. bija tikai dažu metru attālumā no cūkas, tā piecēlās un diezgan strauji tuvojās pārdrošniekam. Uztraukumā A. aizšāva abus stobrus garām, un pēkšņi atradās cūkai jāteniski mugurā, ar seju uz astes pusi. Kā tas īsti notika, to uztraukumā neviens neievērojām, arī pats „jātnieks" ne. Domājams, ka cūka ar purnu viņam cirtusi un uzsviedusi sev mugurā. Bet ar to uztraukums vēl nebeidzās. Cūka, ar jātnieku mugurā, uzbruka B., kurš dažu metru attālumā sekoja. B. šaut nedrīkstēja, jo varēja sašaut arī jātnieku. Uz B. kliedzieniem A. attapās un gar asti nolaidās no cūkas muguras, un tikai tad B. ar diviem šāvieniem cūku nobeidza. Labi, ka nebija darīšana ar kuili, jo kuiļa ilkņa cirtiens varēja būt liktenīgs. Kopš šī notikuma A. dabūja palamu „Cūkas Ernis" (Ernests bija viņa priekšvārds). A. pēc tam necieta, ka viņa klātienē dzied Apsegloju meža kuili.

VAI JŪS PLĀNOJAT
braukt uz Eiropu
vai
vēlaties kādu
izsaukt?

Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

TLB Drāmatiskā ansambļa
TAUTAS IZRĀDE **ĀKSTS** M. Zīverta luga 6 ainās
Sestdien, 11. martā, plkst. 7.30 v. 570 Shaw St., Komercskolas zālē,
Režisors: V. PUKATS, dekorātors O. GREBŽE, apgaismotājs J. Purens.
Ieeja $1.50. Bērniem un skolu jaunatnei puscena. Vietas numurētas. Biļetes dabūjamas LOTUS un CALLA puķu veikalos.

D Ā V A N Ā M
• JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
• KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
• ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
• KERAMIKA.
DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

SV. KATARĪNES MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS rīko
BALLI
S. G. 11. MARTĀ, PLKST. 7,30 VAKARĀ
ATLANTA KLUBA TELPĀS,
Genevas ielas galā, pie Ontario ezera.
DEJA. ★ ATSPIRDZINĀJUMI.
Spēlēs vācu deju kapella „CLUB HEIDELBERG"
Visus laipni ielūdz KLUBA VALDE.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā
iepriekš pieteicoties
tālr. LE 5-5555, Toronto.

Meklē
ALFREDU, Hermaņa d.,
LIBEKU,
dz. 1903. gada 13. aprīlī.
Ja kāds par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt šī laikraksta kantorim ar Nr. 855.

DĀMU FRIZIERSALONS ‚VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

ATKAL DABŪJAMAS GRĀMATAS:

Latviešu pareizrakstības vārdnīca 5.—8. kl.	$1.00
VALODIŅA	$1.00
VIEGLĀ GAITA	$1.35
M. Baldumas-Krones IKDIENAS un SVĒTKU GALDS	$6.85
Dz. Zeberiņas — ĢIMENES PAVARDS	$4.50
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50

JAUNĀKĀS GRĀMATAS:

A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
K. Ķezbera — MAINAS HERCOGISTE — romāns	$3.60
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — ALDAUNE — romāns	$3.80
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas	$2.95

Pieprasiet
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
• LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
• VIZĪTKARTES,
• DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
• KONCERTU PROGRAMMAS,
• SARĪKOJUMU BIĻETES,
• PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
• GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
• VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

„NEAIZMIRSTIET MŪS, kas paliekat dzīvi!"

Lūdzu atsaucieties karavīri, kas esat dzīvi palikuši pēc negaisa aukām dažādos frontes iecirkņos. Ceru, ka daži būsat jau lasījuši, ka rakstu jaunu grāmatu „D E G O Š Ā S S I R D I S". Šai sakarībā lūdzu atsaukties ikvienu tēvzemes aizstāvi, kam vēl atmiņā uzglabājušies kādi cīņu epizodi vai piezīmes no cīņu vietām, galvenokārt kaujām, atkāpjoties cauri Latgalei, Vidzemei, Zemgalei uz Kurzemi, ieskaitot pirmo Kurzemes lielkauju, kas sākās 1944. gada 15. 10., ilga apmēram 10 diennaktis, Gardenas stacijā, Eglītēs, Nabadziņos, Pūcēs, Sīpelē, Pētermuižā u. c.

Autora adrese:
A R N O L D S Š I Ņ Ķ I S,
373 COCHRANE STREET, SADBURY, CANADA.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403, College un Spadina ielas stūrī.
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

Vajadzīgs
TĒRAUDA RŪDĪTĀJS
ar darba pieredzi.
Lūdz rakstīt šī laikraksta kantorim ar Nr. 842.

Vajadzīga
GRĀMATVEDE
daļējam darbam,
20 līdz 24 stundas nedēļā mazā uzņēmumā.
Rakstīt šī laikraksta kantorim ar Nr. 843.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. G R Ā M A T N Ī C A, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Sasauksimies dzīvot nepagurušie,
Kas vēl dzīvi esam palikuši!

46 g. v. latviete vēlas sarakstīties ar intelliģentiem, dzīves priecīgiem kungiem.

Of. šī laikraksta kantorim ar VIRŠI ZILIE.

Trīs pieauguši
STEIDZĪGI MEKLĒ
3 NEMĒBELĒTAS ISTABAS un VIRTUVI. Vēlama garāža.
Lūdz zvanīt Briedei no pl. 6—9 v. RO 9-4664, Toronto.

Austrumos, tuvu pie ezera,
IZĪRĒJAMAS
2 istabas un virtuve. Laba satiksme. Zvanīt pēc pl. 6.00 vak.
Tālr.: OX 9-5137, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
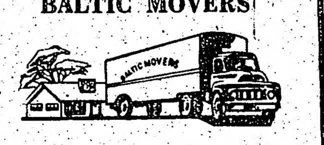
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

Mūžībā aizgājis mūsu nodaļas ilggadīgais biedrs

INŽ. OTTO LIEPIŅŠ.

Dzimis 1886. gada 27. decembrī Latvijā, miris 1961. gada 28. janvārī Vankuverā, Kanadā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

DV BRITU KOLUMBIJAS NODAĻA.

BAZNĪCAS ZINAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

12. martā 4 dievkalpojumi: pl. 1 Friportā Kristus baznīcā, māc. O. Gulbis; pl. 2 Betlemes baznīcā ar dievgaldu, māc. R. Zariņš; pl. 5 Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols, pēc tam Bronksas skolu sarīkojums; pl. 5,15 Mūsu Pestītāja baznīcā Džamaikā ar dievgaldu, māc. R. Zariņš, pēc tam baznīcas telpās programma.

DETROITĀ

Mācītājs Valters Līventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W., Ferdinand St.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420

Sv. Pāvila draudze, 1644 So., 11th Ave., Maivudā.

Dievkalpojumi ik svētdienu, plkst. 11-os. Svētdienas skola ik svētdienu; sākas plkst. 9,30.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S - 7th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W., Ohio St., māc. A. Stefenbergs, Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu, pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. A. Sugars, 1030 — 30 Ave., Belwood, Ill.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S., Rose St., tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 11.00 rītā. Draudzes svētdienas skola pl. 10.30 dienā. Māc. J. Meisters.

LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas latviešu ev.-lut. draudzē (māc. E. Caune, WE 6-0911, baznīca 2450 Griffin Ave., L. A. 31).

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. DI 4-0302.

Svētdien. 12. martā, pl. 1.00 Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojums.

Svētdien, 26. martā, pl. 1.00 Pūpolsvētdienas dievkalpojums.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 12. martā, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Svētdien, 19. martā, pl. 3 p.p. dievkalpojums.

Svētdien, 26. martā, Pūpolsvētdienā, pl. 11 no rīta dievkalpojums ar dievgaldu.

Lielajā Piektdienā, 31. martā, pl. 11.00 rītā dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

Sākot ar marta mēnesi, piektdienas vakaros, plkst. 8 baznīcas apakšējā stāva mazajā zālē notiks bībeles stundas ar diskusijām par reliģijas un ticības jautājumiem mācītāja vadībā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont.. tel. LE 6-2510.

12. martā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

19. martā, plkst. 2. p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Dievkalpojumā dziedās draudzes koris. Dievkalpojumam sekos draudzes pilnsapulce.

26. martā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

30. martā, plkst. 6 vakarā Trīsvienības baznīcā Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Vējiņš un A. Lūsis.

31. martā, plkst 6 vakarā Jāņa baznīcā Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Vējiņš un A. Lūsis.

2. aprīlī, plkst. 5.30 no rīta Jāņa baznīcā Lieldienu rīta dievkalpojums. Dievkalpojumā dziedās „Dainas" koris dirig. J. Cīruļa vadībā; plkst 2 p.p. Trīsvienības baznīcā Lieldienu dievkalpojums.

Dievgaldnieki Zaļās Ceturtdienas un Lielās Piektās dievkalpojumiem lūgti jau laikus pieteikties pie mācītāja.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

12. martā, plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma, plkst. 3,30 p.p. draudzes vakars baznīcas zālē.

19. martā, plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola.

31. martā, Lielajā Piektdienā, plkst. 5 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu.

2. aprīlī, Lieldienās, plkst. 6 rītā dievkalpojums.

Bramptonā Latviešu ev.-lut. draudzē: Pūpolu svētdienā, 26. martā, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FUlton 3-1182.

Hamiltonas, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Ceturtdien, 9. martā, plkst. 7 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda baznīcā.

Sestdien, 11. martā, plkst. 7 v. draudzes dāmu komitejas sanāksme pie V. Ozolas, 109 Ferguson Ave., South.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave.. baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus. ... stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

SV. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Niagarā latviešu ev. - lut. dr. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē 12. martā, pl. 1,30 p.p. Latvijas brīvības cīnītāju piemiņai dievkalpojums Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St. Dziesmu lapiņas.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu 30. martā, pl. 8.00 vakarā Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Dziesmu lapiņas.

VINIPEGĀ

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

19. martā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

26. martā, Pūpolu svētdienā, pl. 2 p.p. jaunatnes dievkalpojums kopā ar pārējiem.

31. martā, plkst. 2 p.p. Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Dievgaldnieki lūgti pieteikties pirms dievkalpojuma baznīcā pēc plkst. 1. p.p.

Māc. Arturs Voitkus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224. Draudzes priekšnieks: A.Spūrmanis, 8106 Arcadian Rd., Montreal 29. P. Q.. tālr. HU 1-4948: draudzes kasieris: A.Spura, 606 - 64th Ave., L'Abor a Plouffe. P. Q. tālr. MU 1-5890.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņa garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

SŪTIET PĀRTIKAS SAIŅUS SAVIEM PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU

PIEDĀVĀJAM:

20 mārc.	Cukurs	$15.90
40 "	Cukurs	$23.90
20 "	Kviešu milti	$15.75
40 "	Kviešu milti	$23.50
20 "	Rīsi	$17.75
20 "	Mājturības ziepes	$25.50
10 "	Makaroni	$14.75
10 "	Šokolāde	$33.00
10 "	Cepamā eļļa	$20.00
10 "	Žāvētie augļi — dažādi	$19.00
10 "	Medus	$22.50
10 "	Piena pulveris	$20.90
10 "	Sviests	$24.50
10 "	Kausēti tauki	$19.50
20 "	Kausēti tauki	$29.50
10 "	Margarīns	$20.00

Tauki, sviests un margarīns ir speciālās kannās, tā kā tas atbilst ievešanas noteikumiem.

SAINIS „Ģimenei speciāli" $39.60
500 g Pupiņu kafija
500 g Holandes šokolāde
200 g Ceilonas tēja
1000 g Cukurs
500 g Cepamā eļļa
500 g Siers
1000 g Kviešu milti
1000 g Rīsi
500 g Žāvēti augļi
500 g Bekons
500 g Šķiņķis
500 g Rozīnes
500 g Karameles
500 g Konfektes
250 g Pipari
500 g Amerikāņu cigaretes

SAINIS „SUPER" $32.00
5 mārc. Šķiņķis
5 " Bekons
5 " Lauku Salami

Šo saiņu cenās ir ieskaitīts viss, tā ka saņēmējam nekas vairāk nav jāmaksā. $2.- ir jāpieskaita, ja paciņu sūta uz Āzijas Padomiju.

SAINIS „GR 118" $22.40
5 mārc. Rīsi
5 " Cukurs
5 " Salami
5 " Kviešu milti

SAINIS „CERĪBA" $26.60
500 g Pupiņkafija
500 g Holandes kakao
500 g Šokolāde
200 g Ceilonas tēja
1000 g Konfektes
1000 g Cukurs
500 g Rozīnes
500 g Zemes rieksti

SAINIS „777" $21.90
5 mārc. Bekons
5 " Rīsi
5 " Kviešu milti
5 " Cukurs

SAINIS „FAVORITE" $30.60
5 mārc. Cepamā eļļa
5 " Cukurs
5 " Šķiņķis
5 " Bekons

SAINIS „ZVAIGZNE" $25.00
10 mārc. Cukurs
5 " Cepamā eļļa
5 " Bekons

SAINIS „R" $35.00
500 g Pupiņkafija
500 g Holandes kakao
500 g Holandes šokolāde
1000 g Cepamā eļļa
1000 g Cukurs
1000 g Rīsi
500 g Siers
1000 g Bekons
1000 g Šķiņķis
1000 g Žāvēti augļi

SAINIS „SPECIĀLI" $39.00
500 g Pupiņkafija
10 mārc. Cukurs
10 " Kviešu milti
10 " Rīsi
5 " Bekons
2½ " Cepamā eļļa
2½ " Šķiņķis

Pasūtinot saini, miniet tikai saiņa nosaukumu un cenu.
Uzdodiet pareizu saņēmēja vārdu un uzvārdu ar pilnu adresi.
Visi saiņi ir apdrošināti. Saņemšanas laiks — 4 nedēļas.
Pasūtinājumus adresējiet

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻAI
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

Samaksu par saini sūtiet ar čeku vai pasta naudas pārvedumu uz vārdu DAUGAVAS VANAGI.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Order', čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 301 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

ROZES, DAIĻAVAS un KAVALIERI

1. r. no l.: Kleopatra 2. godalga (S. Freimane), Kalējs 1. god. (J. Gulbis), indiešu meitene 3. god. (M. Reinholde). 2. r.: verdzene 6. god. (I. Mežmale), meksikānis 5. god. (M. Vītols) un velns 4. god. (Ē. Konstante). Augšā pa kr.: Vanadzes pie boles un rožu galda. No labās — A. Freimane, I. Andersone, V. Liģere un Vanadžu pr-ce M. Vītola. Apakšā pa kr.: „Ir vērts būt par žūrijas kom. priekšsēdi," saka A. Gailītis, saņemot buču no daiļā velnēna par izsniegto godalgu.

J. Liģera uzņēmumi.

MASKU BAGĀTĪBA SV. KATARĪNES DV ROŽU KARNEVĀLĀ

Ne lietus, nedz dubļu peļķes, ne radio brīdinājumi par gaidāmo sniega vētru nespēja atturēt tautiešus - karnevāla prieku tīkotājus, kas neredzēti kuplā skaitā saradās greznajā „Prudhommes" sarīkojumu centra „zelta" zālē.

Zinot, ka viesu lielākā daļa Sv. Katarīnes sarīkojumos brauc no „galvaspilsētas" Toronto un Hamiltonas, rīkotāji bija ļoti pareizi izvēlējušies karnevāla vietu — tā bija ērti sasniedzama visiem.

Rožu karnevāls izdevās reti labi, un viesu vidū vairāk kā 30 maskas rādīja savu graciozo stāju krāsainajos austrumu daiļavu tērpos, gan vieglu, caurspīdīgu,gan blāvu apmetņu kombinējumos, kas žūrijas komisijas 9 locekļus nostādīja grūta un atbildīga uzdevuma priekšā. Runājot par maskām, gan tūlīt jāpiebilst, ka pretim šiem vieglajiem „taureņīšiem" zāles viesus asprātībām apveltīja jautrais klaidonis, nopietnus, smagus soļus mēroja vecais kalējs, ugunīgus skatus dāmām veltīja staltais meksikāņu kavalieris, kā īsta valdniece slaidā Kleopatra bija karnevāla lielākais „noslēpums", jo līdz pat maskas noņemšanai neviens nebija uzminējis pareizi, ka Leoparda ādā būs paslēpusies viena no Sv. Katarīnes jaunajām skolotājām.

Vienā no visoriģinālākajiem kostīmiem — „sarīkojumu kalendārs" — bija iekāpusi pati Vanadžu pr-ce. Viņas tumšo tērpu apsedza zelta izšuvumi ar nākošo sarīkojumu paziņojumiem, tā aizklājot visas auguma daļas. Dzirdēju gan zālē, ka tā organizācija, kuras sludinājums atrodas tieši uz kostīma valkātājas sēžamās vietas, pieprasīšot „sāpju naudu". Bet vai tad šī sludinājuma vieta būtu sliktāka par citām? Un bez tam jāpiezīmē, ka valkātāja visu vakaru soļoja ļoti cēli, nevienu reizi minēto sludinājumu neparādot Merilīnas Manro solī. Šo rindiņu rakstītāja domas ir, ka tieši šis sludinājums tika lasīts visvairāk, un tajā sludinātā balle būs tikpat pārpildīta kā Rožu karnevāls!

Vakara viesu uzmanības centrā, bez šaubām, bija brīdis, kad žūrijas komisija ieņēma savas vietas un maskas sāka parādī sevis rādīšanai un vērtēšanai. Sešu labāko masku godalgošana sākās ar Sv. Katarīnes juveliera J.Gaušes dāvāto balvu. Visi godalgotie saņēma pa vērtīgai veltei. Žūrijas komisijas vērtējums; pirmo godalgu ieguva kalējs (Jānis Gulbis), otro — Kleopatra (Sandra Freimane), trešo — indiešu meitene (Mudīte Reinholde), ceturto — velns (Ērika Konstants), piekto — meksikānis (Māris Vītols) un sesto — verdzene (Ida Mežmale). Rīkotājiem Vanagiem un Vanadzēm bija darba pilnas rokas.

Sarunā ar namatēvu, nod. prku P. Vītolu noskaidroju, ka rīkotāji, vadoties ar iepriekšējo gadu pieredzi, tik kuplu viesu un masku salidojumu neesot iepriekš paredzējuši, bet katrā ziņā nākošajā gadā viesi jutīšoties daudz ērtāk, jo sarunata jau lielā „Kristalla" zāle, kas spējot uzņemt trīs reizes vairāk viesu.

Šī labi apmeklētā sarīkojuma beigu daļā, tieši pusnaktī, zāli pāršalca orķestza spēlētā „Daudz laimes dzimšanas dienā" melodija. Zīmīgi, ka šie vēlējumi bija domāti tieši pašam nodaļas prkam. Jubilārs P. Vītols saņēma lielu rožu klēpi un daudz sirsnīgu vēlējumu. Bet tos viņš, vecais zēns", godam arī pelnījis, desmit gadus nenoguris strādādams Sv. Katarīnes sabiedriskajā un palīdzības darbā!

Vairdotis.

JŪS MEKLĒ!

Latvijas Sarkanais Krusts, Stuttgart-Bad Cannstatt, Zuckerbergstr. 153, Deutschland, laipni lūdz atsaukties šādas personas:

Dr. Leonīdu Krauzi, Dr. Strautceli, Kazimiru Barkovu, skolotāju Grunduli, Artūru un Jāni Laiviņus, Jāni, Irinu un Mildu Jepse-Epse, Verneru Dumpingu, Alisi un Voldemāru Ezerus, Dāvidu Gasulu, Elmāru Janku, Fabianu Jasinoviču, Aleksandru Kundziņu, Robertu Lasmani, Eduardu Ķiblaku, Frici Luteru, Kārli Seksti, Meriju Ozoliņu-Oliņu, Kārli Ripertu Lezdiņu, Ēriku Laipu, Andreju Teodoru Liepiņu, Jāni Lībergu, Agafodoru Iljinu, Imantu Lāci, Ginivaldu Traubergu, Veltu Staģi, Nikolaju Fjodorovu, Voldemāru, Pētera d., Zariņu, Arvīdu Oskaru Štrausu, Jāni Zalmani, Ludvigu Bolušu, Kurtu Helmutu Vanagu, Ritu Balgalvi-Galisvabinsku, Žani Boiviču, Lidiju Lāci, Kurtu un Rutu Vigandus, Jāni un Antoninu Vētriņus, Gunāru Jāni Rozevski, P. Dzelmi, Jēkabsonu un Pisaroo no Dagdas, Vili Žani Pauseru, Artūru Raupu Emīlu Plauku, Kārli un Alvīni Putnus, Jāni Voldemāru Bērzlapu, Hugo Jankovski, [illegible] Stūrstepu Rudolfu Sedliņu, Dzintaru Zālīti, Kārli Inci, Jāni Valavanidi, Valentīni Liepu, Raimondu Krūmiņu, Eduardu Rudzīti, Pēteri Apali, Jāni Albertu Bērziņu, Elzu Veroniku Eglīti, Arnoldu Bulduru, Valdemāru Būmeisteru, Jāni Grīnvaldu, Alfrēdu Ķierpi, Zigismundu Laizānu, Emīlu Marcinkēviču, Mārtiņu Teodoru Mārtinsonu, Francisku Martišausku, Nikolaju Polanski, Paulīni Kaikulīti, Gotfrīdu Alfrēdu Sauku, Jāni Briedi, Elzu Jepkšu, Moniku Vanagu, Mirdžu Ozolu, Jāni un Tālivaldi Žibeikas, Eduardu Žani Arāju, Miervaldi Skudru, Edgaru Feliksu Bārdiņu, Jāni Berģi, Jāzepu Tarvīdu, Elfrīdu, Ilonu un Aivaru Robežniekus, Olģertu Alfrēdu Bluķi, Jāni Alfrēdu Cīruli, Eduardu un Jāni Dadzi-Dausi, Frici Dilēvicu - Bukstiņu, Albertu Dumpi, Ziedoni Gailīti, Haraldu Ivanovu, Bruno Andersonu, Vilhelmu Karpoviču, Elvīru Kuročkinu, Vili Lauvu, Minnu Puriņu, Ilgvaru Cuņķi, Ēriku Gudrīti, Leonhardu Erkmani, Georgu Ošacu, Jāni Brukmani, Edvartu Kalēju, Kārli Priekuli, Frici Puķi, Longīnu Stašanu, Frici Rozentālu, Pēteri Skābu, Voldemāru Skulti Gunāru Putnu, Irmgardi Broži, Artūru Vīksni, Martu Pagrabu, Ēriku un Aini Žeperus, Herbertu Palkimu, Oskaru Lauru, Austru Siliņu, Aleksandru Birzuli, Arvīdu Netenbergu, Verneru Dumpi, Ēriku Banģieri, Vili Šteimani, Almu Prauliņu, Jāni un Karmeni Hauptmanus, un Vila Freimaņa, Jāņa Vorobjova, Nikolaja Osipova, Artura Ozolina, Osvalda Feldmaņa, Arnolda Fridricha piederīgos, Ilmāru Kārkliņu.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. martā — teātra izrāde „Aksts" Kultūras dienu ietvaros.
17. martā — Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās.
19. martā — TLTA sestdienas
25. martā — Jaunās Gaitas „Kokteilis" — literārs sarīkojums.
ģimnazijas sarīkojums „Nopietno un jautro priekšnesumu virkne".
8. aprīlī — Mdnieku un makšķernieku kluba sezonas slēgšanas balle Columbus zālē.
9. aprīlī — TLB — Referātu un filmu pēcpusdiena.
8. aprīlī — 1. ev.-lut. draudzes kora Garīgs koncerts Sv. Andreja baznīcā.
14. aprīlī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru zālē, 245 College ielā.
15 aprīlī — Paulas Brīvkalnes koncerts.
16. aprīlī — T. Ķeniņa studījas [illegible] vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
22. aprīlī — Viestura kora koncerts.
22. aprīlī — Toronto latviešu katoļu vienības pavasara deju vakars Kolumbus zālē.
29. aprīlī — Bostonas teātra viesizrāde.
29. aprīlī — TLB dāmu komitejas sarīkojums.
6. maijā — Maija balle Palace Pier telpās.
7. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
13. maijā — Kurzemes cietokšņa [illegible] pieminas sarīkojums.
Svētdien, 14. maijā, plkst. 6 vak. Lansdowne kino teātra telpās A. Brigaderes pasaku lugas „Princese Gundega un karalis Brusubārda" pirmizrāde.
27. maijā — TLTA sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
4. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.

HAMILTONĀ

19. martā — Draudzes vakars, Dr. R. Pavasara referāts Reliģija un medicīna.
25. martā — Gadskārtējais literārais vakars ar Dr. P. Vasariņa referātu.
9. aprīlī — Brigaderes vakars, Ventas gaidu vienības sarīkojums baznīcas zālē.
15. aprīlī — Apvienotā vīru kora „Viesturs" koncerts. Rīko HLB.
16. aprīlī — Toronto 1. latviešu ev.-lut. draudzes kora garīgais koncerts baznīcas telpās.
30. aprīlī — Hamiltonas DV Vanadžu sarīkojums.
6. maijā — HMMK balle Rainbow zālē.
28. maijā — draudzes dāmu komitejas sarīkojums baznīcas zālē.

NIAGARĀ

13. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki un jaunatnes vienību turnīrs basketbolā.
1. un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes dienas.

ST. KATARINES

11. martā — St. Katarīnes latviešu mednieku un makšķernieku kluba balle, Atlanta kluba telpās.
26. martā, plkst. 3.00 p. p. DV teātris viesosies St. Katarīnēs, Maywood skolas zālē, ar Ibsena lugu „Jons Gabriels Borgmans".

LONDONĀ, ONT.

11. martā — plkv. O. Kalpaka atceres brīdis.
18. martā — Londonas latviešu teātra trupas izrāde „Mežkungs Siliņš".
23. martā — prof. Elfrīdas Karlsones - Bērziņas referāts.

LATVIEŠI ANGLIJAS PROVINCĒ NAV SAVRUPNIEKI

Lielam skaitam latviešu, kuri kopš 1947. gada sāka apmesties Austrumanglijas jaunajā pilsētā Korbijā, šī apmetne bija tikai pagaidu pietura tālākam ceļam. Lielākā daļa no tiem nokļuva Kanadā, daļa Austrālijā, arī Sa. Vienotajās Valstīs, bet par spīti izceļotāju aizplūdumam, Korbijā tomēr palicis krietns pulciņš latviešu — savi četri simti, prāvo bērnu pulku iskaitot.

Gadījuma dēļ vienkopus samestais ļaužu puduris, dažādu Latvijas novadu, dažādu profesiju, dažādu konfesiju un dažādu uzskatu pārstāvji, tomēr nevarēja palikt savrupnieki. Vēl mazāk tie spēja, pat nevēlējās iejukt apkārtējā angļu vidē un saskust ar jauno strauji augošo pilsētu. Latvieši meklēja sakarus savā starpā, meklēja sabiedriskas rosības iespējas un garīgo interešu apmierinājumu savā etniskā vidē.

LATVIEŠI ORGANIZĒJAS

Nenoliedzama loma šo apstākļu veidošanā bija Zuikas vīru korim, kas, tikko no Lībekas pārcēlies, jau bija gatava organiska vienība. Koris nesa sev līdz iedīgļus arī citai aktivitātei. Noorganizēja pirmo Daugavas Vanagu nodaļu, Drīz vien izveidojās arī luterāņu draudzes kopa, un ar to bija likti pamati visām vēl tagad pastāvošajām organizācijām, kas, apvienojušās Nacionālās Padomes pārstāvībā, ciešā sadarbībā kārto visu Korbijas latviešu sabiedrisko dzīvi. Šo organizāciju paspārnē un ciešā saskaņā ar tām, darbojas Korbijas latviešu skola, kurai šogad ir desmitais mācības gads. Kokneses skautu vienība, kuras dibināšanas vieta ir ģimeņu nometne Alsagerā, atskatās uz 13 darbības gadiem, no kuriem pēdējos sešus vienība darbojās Korbijas DV nodaļas paspārnē. Jānožēlo, ka pārāk īss mūžs bija ELJA's Korbijas kopai, kurai bija jāizbeidz darbība, aktīvākajiem darbiniekiem izceļojot. Gados jaunākie vēl nav tiktāl [illegible]uguši, lai varētu jau veidot p[illegible]stāvīgu kodolu sabiedriskam darbam.

VISAS LATVIEŠU DZĪVES CENTRS KORBIJĀ

ir 1958. gadā uzceltais ērtais un skaistais draudzes nams, viegli sasniedzamā vietā, pilsētas centrā. Tur ik sestdienas notiek Latviešu skolas mācības. Tur atrodas DV nodaļas bibliotēka, kas atvērta katru piektdienas vakarū; tikai bibliotēkārs sūdzas par lasītāju trūkumu. Pirmdienās tur uz mēģinājumiem pulcējas sievu koris, trešdienās — Zuikas vīri, visi cītīgi gatavodamies Dziesmu svētku koncertam Vasarsvētkos Bradfordā. Tur notiek kārtējās un ārkārtējās organizāciju sapulces, dažādi priekšlasījumi, koncerti, literāri vakari ar viesiem - rakstniekiem no citām malām. Otrās Lieldienas, skolas gada noslēgums un Ziemassvētki ir bērnu pulcēšanās reizes, un, it sevišķi pēdējā, vērotājam atklājas Korbijas latviešu saimes straujais pieaugums.

Korbijiešu sabiedriskais darbs ir ievilcis zināmu gultni ar noteiktu tradicionālu sarīkojumu kalendāru. Ir aptvertas vietējās sabiedrības iespējas, un atliek tikai vēlēties, lai darbs turpmāk vērstos vairāk dziļumā. Ikvienam saprotams, ka organizāciju darbam nepieciešamie līdzekļi visērtāk iegūstami viegla rakstura sarīkojumos, kurpretim sarīkojumiem ar kultūrālu programmu bieži vien jāpiemaksā. Ar to jārēķinās, un izdevumi jāiekalkulē budžetos, bet, atmetot kultūrālos pasākumus, organizācijas var zaudēt atbalstu arī citās nozarēs. Par seklību sarīkojumu programmās Korbijā gan daudz sūdzēties nevar.

Dažādu kultūrālu pasākumu un ierosinājumu avots, kā jau minēts, no paša sākuma bija Zuikas vīru koris. Kādu laiku pastāvēja pat zināms spiediens, lai koris pārņemtu rūpes par visiem kultūrālajiem sarīkojumiem Korbijā. Tas tomēr nebūtu bijis praktiski un jautājuma atrisināšana palika DV nodaļas ziņā. Tagad uzdevums vairs nav tik grūts, kā sākuma gados. Laika gaitā cilvēki ir savstarpēji sapazinušies, atklājuši agrāk nezinātus domu un uzskatu līdziniekus, sagrupējušies daudzmaz pastāvīgās sabiedrībās. Ne vienmēr šī grupēšanās ir notikusi klusi un bez konfliktiem. Nav nozīmes domāt par mūsu trimdas sabiedrību kā par kādu nedalāmu vienību. Jo vairāk uzskatu, jo vairāk ierosmes, jo vairāk aktivitātes un sekmju, ja vien no acīm neizlaižam savu kopīgo mērķi: rosību latviešu kultūras laukā.

LITERĀRAS SANĀKSMES

Šīs rosības vārdā nu jau sešas reizes ir notikušas literātu sanāksmes, kurās pārmaiņus, ikreiz cita interesenta dzīvoklī pulcējas literāros jautājumos ieinteresētie. Šāds sanāksmes veids tika pieņemts ar nolūku piešķirt sanāksmēm lielāku vienkāršību un personīgāku raksturu. Sanāksmes ir pilnīgi nesaistošas. Nav ne biedru, ne valdes, nākt var ikviens, kuru tāda veida sarunas interesē. Netiek rakstīti protokoli, un nepastāv nekāda programma, bet mēneša laikā tomēr arvien sakrājas tik daudz vielas, ka spraigās pārrunās vakars aiziet pat pārāk ātri.

Pirmajās sanāksmēs iztirzāja tematus par latviešu moderno dzeju. Rezultātā radās ideja sarīkot modernās dzejas vakaru, kurā „vakarnieki" lasīja un deklamēja desmit dzejnieku dzejas paraugus, bet vispārēju pārskatu un vērtējumu deva no Londonas uzaicinātais dzejnieks Pēteris Aigars. Vakars bija atvērts plašākai sabiedrībai un notika draudzes namā, pulcējot ap piecdesmit klausītāju. Citā sanāksmē tika iztirzāta M. Zīverta luga Raķete, bet tad vakarnieku interesi pēkšņi saistīja tikko iznākušais Dž. Džoisa Uliss tulkojums latviski, un debates par to nevarēja vien norimt kādas trīs sanāksmes no vietas. Diskusijas privāti par šī romāna tulkojuma jēgu risinās vēl tagad.

Ir pārrunāti jautājumi par citām kultūras izpausmēm — mūziku, glezniecību un citu. Jācer, ka šie vakari vēl ilgi būs ierosmes avots jauniem kultūrāliem pasākumiem.

1961. gadu korbijieši uzsāka ar Zuikas vīru koŗa eglīti, kurai šogad koris bija sagatavojis arī svaigu koncerta programmu. Kaut gan koris ir bažīgs: sastāvs neaug, balsis noveco, tomēr koncertu nodziedāja ierastā sparā, un klausītāji neskopojās ar atzinību. Koris tomēr raugās nākotnē ar cerībām. Ir pienākuši daži jauni dziedātāji un sagaidāms, ka pienāks vēl kādi no jaunākā gada gājuma.

28. janvārī DV nodaļa rīkoja Draudzīgā aicinājuma atceri ar rakstnieku vakaru, par ko mūsu laikrakstā jau bija atsauksme.

iks.

Maitu putns gaida savu upuri — Kongo.

MONTREĀLAS CHRONIKA

● Gadskārtējais latviešu karnevāls, ko šogad rīkoja Latviešu biedrība Viktorijas lielajā zālē 25. februārī, bija pulcējis sevišķi daudz jaunās paaudzes. No apmēram 35 maskām, godalgojot oriģinālākās, pirmo vietu ieguva zirneklis (Aina Bērtona), 2. — romiešu pāris (A. Zommers un L Upelniece), 3. — Dienvidamerikas indiānis (A. Gūtmanis), 4 — ragana (Dace Dzirne), 5. — arabs (A. Kraulis).

Karnevālam „Nakts elles ķēķī" izskatīgas un gaumīgas „kustošās" dekorācijas bija gatavojis mākslinieks - karikatūrists Jānis Streņģe, kā arī dekorējis zāli.

Nozīmīgs materiālā ziņā bija bazārs, kurā laimestus izpirka apmēram stundas laikā un rīkotājiem deva labus ienākumus. Sekmīgi darbojās atspirdzinājumu galds. Gadskārtējo karnevālu apmeklēja ap 200 personu, un biedrības ienākumu kontā var ierakstīt dažus simtus dolaru.

● Latviešu biedrības pilnsapulce, kas bija paredzēta sekojošajā dienā pēc karnevāla, sakarā ar milzīgo vētru un ilgi nepieredzētiem dabas apstākļiem, nenotika.

● Sv. Pāvila latviešu draudzes jaunatnes pulciņa sanāksme notika mācītāja V. Šefera dzīvoklī. Sanāksme bija labi apmeklēta — piedalījās 16 jaunieši. Priekšsēža pienākumus atkal uzņēmās A. Gūtmanis, ar noteikumu, ka pulciņam jābūt daudz aktīvākam nekā līdz šim. Par sekretāri ievēlēja Ainu Kalniņu, par kasieri — Šarloti Kreišmani. Revīziju uzņēmās Jānis Tašinš. Pēc vēlēšanām mājasmāte pacienāja jauniešus ar cepumiem un atspoirdzinājumiem. Māra Valdmane pastāstīja savus pieredzējumus Eiropas ceļojumā. Jaunieši noskatījās arī A. Gūtmaņa filmu par Argentīnu, Tērveti u. c. vietām. Lielākais šķērslis jaunatnes pulciņa darbībai ir piemērotu telpu trūkums, bet draudzes vadība cer, ka drīzumā būs iespējams tikt pie sava draudzes nama.

APCIEMOJIET ČESTERU!

Meteorologi apgalvo, ka šī ziema esot viena no vissajukušākajām kopš atombumbas izgudrošanas. Brīdī,kad jūs esat jau sagatavojies sākt dziedāt rekviēmu ziemai, pēkšņi uznāk tāds aukstums, ka lauskis bez žēlastības sāk spert pa nesen ieliktajām aluminija durvīm tā, ka pat sievieši spiesti savas kājas pasargāt ar dubultām nailona zeķēm. Latviešu pretalko ola kluba ģenerālsekretārs un Bohēmisko bītņiku apvienības kasieris mākslinieks Brūveris ir pavisam nelāgā situācijā: „Ar šitādu laiku", viņš izmisīgi apliecina, „tu, cilvēks, nezini, vai audzēt bārdu vēl garāku, vai arī sākt jau tagad krāt naudu priekš balbieŗa".

Pagājušā nedēļā laikrakstos bija bilde, kurā redzams smaidīgs žibulētājs ar 8 collas garu asarīti rokā. Bildei apakšā tāds paraksts, ka arī neprofesionālam žibulētājam gandrīz vai nakts laikā jālec mašīnā un jāskrien uz tuvāko ezeru cirst āliņģi. Bildē redzamais smaidīgais vīrs par savu asarīti Ledus svētkos pie Midlendas dabūjis žibulēšanas meistara godu un piedevām pavisam jaunu laivu ar visu motoru.

Droši vien šīs bildes iespaidā pagājušajā trešdienā es devos laukā no pilsētas drūmajiem mūŗiem. Oficiālais izbraukšanas iemesls gan bija: jāpaskatās, vai no pārliecīgās sniega kārtas mūsu kotedžai pie Simko ezera nav jumts pārlūzis pašā vidū uz pusēm. Faktiskais iemesls: varbūt tuvumā ir kādi ledus svētki, un es bez pārliecīgām grūtībām tikšu pie jaunas laivas un motora.

Laiks bija brīnišķīgs. Pēc stundas un divdesmit minūtēm biju galā. Sniegu no kotedžas jumta šogad nebija jāšķūrē. Kāds nezināms labdaris bija to novācis no visu Barilijas parka vasaras māju jumtiem.

Jāatzīstas, ka neesmu diplomēts žibulētājs, tādēļ arī nav man visi kārtīgam bļitkotājam nepieciešamie darba rīki. Patiesību sakot, man nav elektriskā svārpsta, ar ko kultūrāli žibulētāji tagad borē ledū caurumus. Man nav pat kārtīgas virgas. Par laimi kotedžā atradu mazu, bet asu cirvīti. Nosoļojis 267 soļus no krasta uz ziemeļaustrumiem, apstājos un sāku ar cirvīti kapāt pirmo āliņģi. Pēc stundas un 15 minūtēm āliņģis bija izcirsts.

Izrādījās, ka ar visu silto laiku ledus šogad, vismaz šajā ezera daļā, ir bezkaunīgi biezs — uz mata 26 collas. Pēc vienas stundas un 20 minūšu nesekmīgas žibulēšanas man bija jāatzīstas, ka esmu āliņģi izcirtis aplamā vietā, jo neviena 14 mārciņu līdaka, baltzivs vai pat asarītis manas gardās ēsmas netaisījās pat nogaršot. Rīkojos pēc žibulētāju rokas grāmatas: izmetos kreklos un dienvidaustrumu virzienā, kādus 30 soļus dziļāk ezerā, sāku tūliņ ar cirvīti skrubināt trīs jaunus āliņģus, ar 25 soļu atstarpi vienu no otra. Būtu cirtis vēl ceturto, bet labā roka no cirvīša vicināšanas sāka neganti sāpēt. Īstā laikā atradu pareizo mierinājumu: galvenais taču ir svaigais, veselīgais ziemas gaiss, miers, dabas jaukums. Lai zivis dzīvo ezerā — vai man žēl! Tas, ka nevienā no izcirstajiem āliņģiem ezera iemītnieces neizrādīja ne mazāko aktivitāti, man tomēr nelika mieru. Aizskrēju uz kotidžu, kur apmainīju pamitros apģērba gabalus un, galvenais, ar kompasu un citiem precīzijas instrumentiem pārbaudīju hidrografiskajā Lake Simko kartē — cik īsti dziļā vietā es patlaban pie saviem āliņģiem operēju. Vajadzēja būt 74 pēdu dziļumam. Tagad tikai atcerējos, ka mana aukla ir labi, ja 50 pēdu gaŗa. Mērot auklu, pētot rokas grāmatu un noskaidrojot dažādas mēneša fazes, pienāca vēla pēcpusdienas stunda.

Šajā brīdī kāds nešķīstais man klusu iečukstēja ausī: „Bez zivīm mājā tu nedrīksti braukt. Labā slava, prestižs un gods būs pagalam. Kā būtu, ja tu aizietu pie Čestera? Česteram vienmēr ir kāda zivtiņa, un viņš labiem draugiem pārdos vai pat uzdāvinās."

Jā, patiesi, tagad atcerējos Česteru — īpatnējāko un laimīgāko makšķernieku Simko ezera krastos! Vasarā viņš šeit dzīvo savā vasarnīcā, kas patiesībā ir viena no vismazākajām pārvietojamām zvejas būdiņām visā Kanadā. Tajā iekļūt var tikai četrrāpus, bet Česters saka, ka mazu būdiņu drēgnajos rudeņs un pavasaŗa mēnešos ir vieglāk piekurināt.

Te jāpiezīmē, ka Česters nav latvietis, bet gan pusindiānis un pusskots. Rietumu izkurtējušai civilizācijai viņš pagriezis muguru jau pirms kādiem divdesmit vai trīsdesmit gadiem. Lielais ezers ir viņa pasaule. Kad aptrūkst maizes vai tabakas, tad Česters vasarā nopļauj slinkajiem vasarniekiem mauriņus, bet to viņš dara tikai lielākās nepieciešamības gadījumos. Parasti viņš sēž cauru vasaru nožēlojamā, vecā laivelē uz ezera un caurām dienām makšķerē. Nav otra cilvēka, kas šo ezeru tik labi pazītu kā Česters.

Tā pagājušās trešdienas vēlā pēcpusdienā es devos gar krastmalu meklēt Čestera bangalovu. Bez grūtībām atradu vietu, kur mājiņa stāv katru vasaru. Bet no mājiņas un Čestera ne vēsts. Pie tuvējā koka ķeburainiem burtiem rakstīta zīmīte: „Pa ziemu esmu pārcēlies uz ezeru, tieši vienu jūdzi austrumu virzienā. Viesi mīļi gaidīti. Česters."

Sāku soļot Čestera norādīto jūdzi uz ezera vidu. Protams Česters bija tikpat smaidīgs kā vienmēr. Pēc dažiem aplinkus vārdiem noskaidrojās, ka Česteram ir skaistas baltzivis. Protams, nevarēju atturēties par 40 centiem mārciņā nopirkt pavisam svaigas un jau notīrītas zivis. Un Čestera zivis bija uz mata tikpat garšīgas kā tās, ko esmu ķēris pats.

Ja arī jums kādreiz iznāk Simko ezera rietumu krastā žibulējot palikt bešā, tad soļojiet no Barillia Park mazās pludmalites tieši vienu jūdzi ezerā iekšā. Česters jūs sagaidīs, un bez zivīm mājā nebrauksit.

***

Šo ziemu uz Simko ezera esot saceltas pāri par 5000 zvejas būdiņu. Kā jūs jau zināsit, tad labākā žibulēšana un labākie loms ir tieši sezonas beigu posmā. Financisti aprēķinājuši, ka žibulētāji vien katru gadu, braucot uz Simko ezeru, iztērējot 3 milj. dolaru. Vēl pirms desmit gadiem žibulēšanu te ieskatījuši par nerigi nenosvērtu sportistu izdarībām. Tagad žibulēšana kļuvusi liela „biznese". Esot dabūjamas īrēt zvejas būdiņas pat ar televīzijas aparātu, kaktā iebūvētu bāru un uz galda jau sakārtotas pilītes kārtis. Lielais vairums būdiņu izīrētāju garantē lomu, bet, ja gribat tikt pie skaistām baltzivīm, izstaigāties pa ledaino ezeru, tad neaizmirstiet manu draugu Česteru!

A. Pelēkais.

JUKAS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Indijas ministru prezidenta piedāvājums nav bez noteikumiem. Un, proti, ka no Kongo jāizvāc visas Beļģijas armijas vienības un ārzemnieku algādži. Pēdējie, kā zināms, kalpo Katangas prezidentam Čombem. Nēru pieprasa, ka pirms izraidīšanas no Kongo visi šie kaŗavīri jāatbruņo un viņu ieroči jānodod Apvienotajām Nācijām.

Centrālās valdības prezidents Kasavubu jau ir paspējis brīdināt, ka katrs viņu kaŗavīru atbruņoanas mēģinājums beigsies ar cīņu. Nēru, kā liekas, no tā nebaidās, jo vēstulē Hammeršeldam deklarējis, ka viņa spēkiem būs dots rīkojums nepieciešamības gadījumā cīnīties pret Kongo armijas vienībām, beļģiem un ārzemnieku kaŗa algādžiem.

Ģenerālsekretārs Hammeršelds pārliecināts, ka efektīvai darbībai Kongo viņa spēku skaitam jātiek dubultotam. Tas nozīmē, ka, paturot pašreizējās tiesības — nepieciešamības gadījumā lietot militāru varu — Hammeršelds savā rīcībā gribētu redzēt vismaz 25.000 vīru lielu armiju.